

**УНИВЕРЗИТЕТ ОДБРАНЕ
ВОЈНА АКАДЕМИЈА**

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Београд, новембар 2016.

На основу Правилника о обезбеђењу квалитета Универзитета одбране у Београду и Статута Војне академије СВЛ 17/12, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Војне академије, на седници од 05.12.2016. године усвојила је

ИЗВЕШТАЈ

о самовредновању Војне академије у Београду и студијских програма који се у њој реализују

Извештај о самовредновању Војне академије у Београду и акредитованих студијских програма израђен је на основу резултата самовредновања свих делатности Војне академије, а према стандардима и поступцима који су регулисани Правилником за обезбеђење квалитета на Универзитету одбране, а на основу Стандарда за самовредновање и оцењивање високошколских установа прописаних од стране Националног савета за високо образовање.

У извештају су презентовани сви детаљи који су од виталног интереса за функционисање Војне академије, посебно они који се односе на квалитет образовног процеса и квалитет научноистраживачког рада. На основу овог извештаја Војна академија може да сагледа своје слабости, као и претње које долазе из окружења и да, на основу својих снага и шанси, развија стратегију даљег развоја.

Овај извештај, такође, служи и за екстерну проверу квалитета од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа (КАПК) и вредновање студијских програма у Републици Србији.

Форма извештаја урађена је у складу са Упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе, које је прописала КАПК, и важећих стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, које је утврдио Национални савет за високо образовање. Наведеном формом дају се одговори на испуњеност сваког стандарда појединачно, уз прилагање потребне документације. За сваки стандард појединачно приказани су уопштени закључци, као и предложене мере и активности за унапређење квалитета.

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ	2
2. ОСНИВАЊЕ И РАЗВОЈ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ	2
3. ДЕЛАТНОСТ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ	3
4. ЛОКАЦИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ	3
5. МИСИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ	4
6. ВИЗИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ	5
Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета	6
Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета	12
Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета	17
Стандард 4: Квалитет студијских програма	22
Стандард 5: Квалитет наставног процеса	31
Стандард 6: Квалитет научноистраживачког и стручног рада	44
Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника	52
Стандард 8: Квалитет кадета и студената	56
Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.....	61
Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке	65
Стандард 11: Квалитет простора и опреме	69
Стандард 12: Финансирање	73
Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета	77
Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета.....	80

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ

Војна академија налази се у Београду, на простору Бањице. Смештена је у касарни „Генерал Јован Мишковић” на више катастарских парцела површине око 50 ha, омеђеној улицама: Павла Јуришића Штурма, са севера; Булевар ослобођења, са истока; Црнотравска, са запада и стадионом ФК „Рад” са јужне стране.

Војна академија располаже са простором за смештај интернатског типа са комплетном пратећом инфраструктуром за несметан живот и рад, простор за рад наставног и ненаставног особља и простор за реализацију наставе. Наставне просторије су опремљене да у потпуности задовољавају услове за реализацију свих облика наставе. Највећи део наставе реализује се у два објекта површине 4.700 m² и 6.397 m². У наведеним објектима налазе се учионице, предаваонице, кабинети и лабораторије.

Војна академија поседује спортски центар површине 2.179 m² и спортске терене у кругу касарне површине 8.530 m², који обезбеђују све потребне услове за реализацију спортских садржаја. Спортски центар поседује базен, теретану са кардио центром, сале за борење, гимнастику и друге различите садржаје. Од спољашњих спортских терена Војна академија поседује фудбалско игралиште са атлетски стазама, терене за рукомет, мали фудбал, кошарку, одбојку, гимнастику и полигон пешадијских препрека. Војна академија, између осталог поседује Пиштољску стрелану површине 833 m², која у потпуности задовољава реализацију свих наставних садржаја који се реализују у истој.

Војна академија поседује одговарајућу опрему неопходну за реализацију наставе. Кабинети и лабораторије опремљени су са опремом која се активно користи у наставном процесу. Опрема је разноврсна у складу са наменом наставног простора од шема, пресека делова и склопова, комплетних система и симулационих модела. Лабораторије су опремљене уређајима, апаратурама и машинама неопходним за извођење наставе према плану и програму.

Војна академија поседује модерно опремљену библиотеку са читаоницом, која располаже са преко 150.000 наслова, у тиражу од преко 800.000 примерака. Војна академија поседује директан приступ интернету са протоком од 100 Mb/s.

2. ОСНИВАЊЕ И РАЗВОЈ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Од када је Кнежевина Србија стекла аутономан положај у оквиру Турског царства било је више покушаја да се оснује војна школа. У децембру 1837. године почела је са радом Војна академија, али је она убрзо престала са радом. Неколико година касније Илија Гарашанин је предложио да се у Београду оснује *Артилеријска школа* и на тај начин унапреди војна спрема Кнежевине Србије. Државни Савет усвојио је тај предлог, а кнез Александар Карађорђевић га је одобрио 18.03.1850. године. Пројекат за формирање школе израдио је Александар Франтишек Зах, који је постао и њен први управник. Артилеријска школа је прва војна високошколска установа у Србији, чије традиције данас наставља Војна академија у Београду.

Искуства из Српско-Турских ратова (1876 - 1878) и увећање државне територије након Берлинског конгреса из 1878. године наметали су потребу да се Артилеријска школа у Србији реорганизује. Министар војни, генералштабни потпуковник Јован Мишковић, одредио је комисију која је израдила *Пројект Закона о устројству Војне академије*. Народна скупштина је усвојила *Закон о устројству Војне академије*, а кнез Милан Обреновић га је потврдио 30.01.1880. године. Војна академија у Београду школовала је

официре све до Априлског рата 1941. године, уз повремене прекиде за време Балканских ратова и Првог светског рата.

У току Другог светског рата, одлуком Врховног штаба Народноослободилачке војске и Партизанских одреда Југославије, од 21.11.1944. године, основана је Војна академија Демократске Федеративне Југославије. Већ наредне године Војна академија је из основа реорганизована. Наређењем Генералштаба ЈА од 31.07.1945. године, Војна академија је расформирана као јединствена општевојна установа, а питомци наставили школовање у посебним Војним училиштима по видовима и родовима. У 15 Војних училишта, распоређених на читавој територији Демократске Федеративне Југославије настава је отпочела новембра 1945. године. Традицију Војне академије наставило је Пешадијско војно училиште које је било лоцирано у Сарајеву.

Пешадијско војно училиште је 1952. године премештено из Сарајева у Београд, и преименовано у Војну академију ЈНА, која је школовала официре свих родова Копнене војске. Да би назив више одговарао намени, Војна академија ЈНА је 1964. године преименована у Војну академију Копнене војске.

Упоредо са Војном академијом КоВ у Београду, развијале су се и остале Војне академије видова, родова и служби лоциране на простору СФРЈ: Војна академија копнене војске, Војнотехничка академија, Ваздухопловна војна академија и Морнаричка академија.

После 1992. године целокупно војно школство је лоцирано у Београду и реорганизовано тако да су у Војној академији школовани официри родова, а у Војнотехничкој академији официри служби. Јединствена Војна академија, намењена школовању официра свих родова и служби, формирана је 2006. године. Седиште Војне академије је у Београду у Касарни „Генерал Јован Мишковић”, у част некадашњег председника Српске Краљевске академије наука.

3. ДЕЛАТНОСТ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Циљ школовања у Војној академији је образовање и оспособљавање кадета и официра за одговарајуће дужности у роду - служби (у складу са мисијама и задацима Војске Србије) и стицање знања неопходних за даље усавршавање.

Војна академија је образовно-научна установа на којој се:

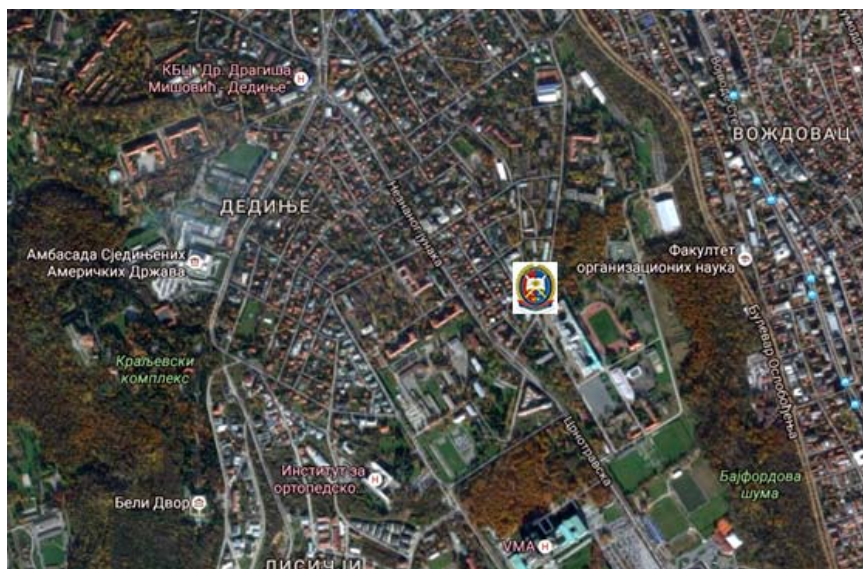
- стиче високо образовање на основним академским студијама, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама и докторским академским студијама;
- организују последипломске студије по старим програмима;
- организује последипломско стручно усавршавање;
- школују слушаоци за резервне официре и
- организују основна, примењена и развојна истраживања значајна за подизање квалитета високошколске наставе, оспособљавање научног и наставног кадра и увођење кадета у научни рад.

4. ЛОКАЦИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Седиште Војне академије је у Касарни „Генерал Јован Мишковић” у Београду, општина Вождовац, у насељу Бањица, улица Генерала Павла Јуришића Штурма 33.

Касарна се налази у јужном делу ширег градског језгра, окружена пријатним парковима и у близини познатих београдских културних, спортских и здравствених установа. У

непосредној близини је и Војномедицинска академија, затим Спортски центар Бањица, стадиони фудбалских клубова Црвена Звезда и Партизан и многи други објекти.

Слика 1. Положај Војне академије

До ужег градског језгра потребно је око 10 минута вожње врло добро развијеном мрежом линија градског превоза (линије тролејбуса 40 и 41, као и аутобуса 59, 78 и 94). Аутомобилом се може стићи аутопутем Београд - Ниш, преко искључења код Мостарске петље или Аутокоманде.

У Касарни „Генерал Јован Мишковић” на Бањици постоји интернатски смештај за 800 полазника, савремен спортски центар (фудбалски стадион са атлетском стазом и трибинама, затворени базен, теретана, више спортских сала, терени за кошарку, мали фудбал, тенис и друге спортове), уз сву потребну пратећу инфраструктуру (ресторан, амбуланта, више угоститељских објеката).

5. МИСИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Мисија Војне академије је да кроз образовање, научноистраживачки рад и учешће у развоју друштвене заједнице, омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина формативних за друштвени развој, тј.: *„Системом војног образовања изградити идентитет професионалног официра - лидера, часног, оданог, оспособљеног и спремног за интелектуалне и етичке изазове официрског позива у служби отаџбине, Републике Србије“*.

Мисија Војне академије је дефинисана општим актима и Стратегијом обезбеђења квалитета, а остварује се постизањем високог квалитета запослених, савременом опремом и простором, као и одговарајућим амбијентом за учење и развој. Да би остварила своју мисију, Војна академија је трајно опредељена да тежи унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у јединствен европски и светски простор високог образовања.

Мисија Војне академије јесте оптимално задовољавање потреба за високошколским образовањем младих људи, научноистраживачким радом и преносом нових технологија, процеса и вештина у привреду и друштвену заједницу, као и дугорочно задовољавање потреба заједнице за развојем компетентних људских ресурса ради одрживог развоја.

Мисија Војне академије је да као референтна образовно-научна установа у региону организује, спроводи и перманентно унапређује све видове и нивое високошколског

образовања и научноистраживачки и стручни рад у областима техничко-технолошких, природних и друштвено-хуманистичких наука релевантних за интердисциплинарна и мултидисциплинарна подручја која развија.

6. ВИЗИЈА ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Војна академија ће настојати да својим образовним, научноистраживачким и уметничким активностима, програмима и концепцијом буде препозната на регионалном и међународном плану као водећа научноистраживачка, стручна и високообразовна институција.

Војна академија је чврсто опредељена да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих студијских програма, наставе, истраживања, уџбеника и литературе, опреме, ненаставне подршке и вредновања наставе од стране кадета, односно студената.

У циљу остварења ове визије Војна академија ће:

- неговати култ знања и академске честитости,
- пробудити у кадетима, односно студентима трајну љубав за учењем и усавршавањем,
- подржавати истраживачки дух кадета, студената, наставника и сарадника,
- афирмисати отвореност и разноликост и учити из ње,
- настојати да се као равноправни партнер укључи у европске образовне и истраживачке токове и постане лидер у реализацији квалитетног високообразовног процеса,
- да омогући стварање додатне вредности у образовној и научноистраживачкој делатности на начин компатибилан са трендовима образовања у Европи и свету, уз максимално и стално иновирање наставних садржаја и примену савремених метода и техника у образовању и научноистраживачком раду,
- да обједињава сопствене научне, стручне и друге ресурсе и ресурсе из окружења, и обезбеди задовољство запослених одрживошћу саме установе, на дуги рок.

Такође, Војна академија је опредељена да обезбеди:

- висок квалитет наставе,
- висок квалитет наставног и другог особља,
- висок квалитет научноистраживачког и уметничког рада,
- висок квалитет опреме,
- испуњење захтева кадета, односно студената и
- задовољење захтева друштва за потребама високообразованих и оспособљених официра различитих профила.

Дугорочни циљеви који се остварују спровођењем Стратегије обезбеђења квалитета су:

- континуирано унапређење квалитета високог образовања у Војној академији,
- повећање ефикасности студија применом мера за обезбеђење квалитета,
- континуирано унапређење квалитета студијских програма,
- континуирано унапређење квалитета наставе и наставног процеса,
- континуирано унапређење квалитета и обима научноистраживачких активности,
- континуирано унапређење квалитета простора и опреме,
- обезбеђивање значајне улоге кадета, односно студената у процесу обезбеђења и континуираног унапређења квалитета,
- коришћење савремених технологија у наставном и научноистраживачком раду,
- оптимално коришћење ресурса,
- систематско праћење, периодична провера и континуирано унапређење система квалитета у Војној академији.

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Војна академија Универзитета одбране у Београду (у даљем тексту: Војна академија) једна је од водећих наставних, научноистраживачких и стручних установа у пољу друштвено-хуманистичких, техничко-технолошких и природно-математичких наука у домену одбране и безбедности, која настоји да се развије у модерну европску високошколску установу, признату по својим наставним, научним и стручним достигнућима наставника и свршених кадета, односно студената.

Војна академија развија науку и струку и остварује наставну и образовну делатност високог квалитета, у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом, поштујући вредности и принципе савременог европског универзитетског образовања и имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање, а у циљу задовољења потреба кадета, студената, запослених, Министарства одбране, Војске Србије и друштва у целини.

Политику обезбеђења квалитета Војне академије Наставно-научно веће Војне академије усвојило је 25.09.2008. године (Одлука Наставно-научног већа број 100/277, од 30.10.2008. године). Њоме је дефинисано обезбеђење квалитета академског и дипломског академског образовања у Војној академији и начин њиховог остваривања. Политика обезбеђења квалитета одражава мисију и вредности Војне академије, представља основу за рад и развој Војне академије и трајно уређивање унутрашњих односа, као и односа Војне академије са окружењем.

Стратегију обезбеђења квалитета Војне академије Наставно-научно веће Војне академије усвојило је 31.01.2013. године (Одлука Наставно-научног већа број 43/55, од 06.02.2013. године). *Стратегија обезбеђења квалитета* измењена је и допуњена 06.03.2013. године (Одлука Наставно-научног већа број 14/08, од 12.03.2013. године). Ова стратегија представља стратешки развојни документ из области обезбеђења квалитета академског високог образовања у Војној академији и дефинише основне приоритете високог образовања у области обезбеђења квалитета у Војној академији, као и начин њиховог остварења.

Овим основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређивања квалитета, утврђене су области обезбеђења квалитета и субјекти система обезбеђења квалитета, као и мере за обезбеђење квалитета. Усвајањем *Стратегије обезбеђења квалитета* Војна академија се определила да континуирано прати нове идеје, трендове и принципе у развоју европског високошколског образовања, настојећи да се својим истраживачким и образовним активностима, програмима и концепцијом даље афирмише и буде препознатљива на регионалном и међународном плану, као научна, истраживачка, стручна и високообразовна институција.

Циљ *Стратегије обезбеђења квалитета* Војне академије јесте остваривање високих стандарда квалитета образовног, научноистраживачког и стручног рада, као и реализовање постављених циљева високог образовања и визије даљег развоја високог образовања у Војној академији.

Области континуираног обезбеђења, контроле и унапређивања квалитета су: студијски програми, наставни процес, наставно особље, научноистраживачки рад, вредновање кадета, односно студената, уџбеници, литература и друга наставна средства, библиотечки и информатички ресурси, просторни капацитет и опрема, ненаставно особље, улога студената у процесу обезбеђења квалитета, процес управљања, финансирање и јавност и транспарентност рада.

Субјекти обезбеђења и континуираног праћења квалитета су: Савет Војне академије, начелник, декан, продекан, секретар Војне академије, Наставно-научно веће, већа образовно-научних поља, Комисија за обезбеђење квалитета, Одбор за самовредновање, Одбор за организовање и спровођење кадетског, односно студентског вредновања, начелници департмана, носиоци (руководиоци) студијских програма, наставници, истраживачи, сарадници, ненаставно особље, Кадетски парламент, кадети и студенти. Сви субјекти обезбеђења квалитета Војне академије имају право и обавезу да учествују у процесу и поступцима обезбеђења и континуираног праћења квалитета.

Мере за обезбеђење квалитета, дефинисане *Стратегијом обезбеђења квалитета* Војне академије су:

- дефинисање предмета и процеса рада, и на основу тога, успостављање и развој система менаџмента квалитета Војне академије;
- утврђивање области менаџмента квалитета: студијски програми, настава, наставно особље, истраживање, оцењивање кадета, односно студената, уџбеници и литература, библиотека, информациони ресурси, простор и опрема, ненаставно особље, процес управљања и јавност рада;
- самовредновање и оцена квалитета студијских програма и установе, у складу са стандардима Националног савета за високо образовање, у интервалима од највише три године, у складу са општим актом Академије;
- спољашња провера квалитета, у складу са стандардима Националног савета за високо образовање, коју спроводи Комисија за акредитацију и проверу квалитета, а евентуално и друго ангажовано тело;
- акредитација Војне академије, у складу са стандардима Националног савета за високо образовање у прописаном року, од стране домаћег и иностраног акредитационог тела;
- коришћење савремених сазнања, као и резултата стручног и научног рада у наставном процесу и, тиме, остваривање високог степена јединства образовног, стручног и научног рада;
- сарадња са домаћим образовним, научним и другим институцијама која се одликује задовољством других заинтересованих страна као учесника у тој сарадњи;
- међународна сарадња у виду извођења заједничких студијских програма, научних и истраживачко-развојних пројеката, као и размене наставника, кадета, односно студената;
- стална сарадња са организационим целинама система одбране, послодавцима и лицима која су завршила студије у Војној академији, у циљу добијања повратних информација о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли завршетком студија (примена стечених знања у пракси);
- установљавање сталног тела за праћење и контролу квалитета у Војној академији - Комисија за обезбеђење квалитета, која има задатак да стално прати, контролише и развија систем квалитета Војне академије, да предлаже мере за побољшање квалитета и даљег развоја високог образовања и да најмање једном годишње подноси извештај Наставно-научном већу Војне академије;
- анализа и оцена квалитета и степена успешности у остваривању постављених циљева и задатака, као и обезбеђење људских ресурса и инфраструктуре за прикупљање и обраду релевантних података;
- публикавање резултата вредновања квалитета на интернет страници Војне академије;
- стална промоција и изградња културе квалитета у Војној академији кроз иновацију знања, радионице, контакте и размену искустава и информација са другим домаћим и међународним институцијама.

Усвајањем *Стратегије обезбеђења квалитета* Војна академија се определила за стабилан, ефикасан, флексибилан, целовит и транспарентан систем обезбеђења и управљања квалитетом, који ће гарантовати усклађеност квалитета научноистраживачког и наставног рада са успостављеним стандардима. Овај систем ће омогућити непрекидно и ефикасно праћење, процену, развој и унапређивање квалитета у обављању свих делатности Војне академије, као и развијање културе квалитета.

Политика обезбеђења квалитета Војне академије, *Стратегија обезбеђења квалитета* Војне академије и Акциони план реализације Стратегије обезбеђења квалитета Војне академије доступни су јавности на следећој интернет страници Војне академије: <http://www.va.mod.gov.rs/dokumenta>.

б) Процена испуњености стандарда 1 (SWOT анализа)

За SWOT анализу стандарда 1 - *Стратегија обезбеђења квалитета* издвојени су утицајни фактори на основу анализе елемената стандарда 1, дефинисаних Упутством за припрему извештаја за самовредновање (опредељење високошколске установе за унапређење квалитета и изградњу организационе културе квалитета; мере за обезбеђење квалитета; субјекти обезбеђења квалитета; области обезбеђења квалитета и повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности). За уочене и груписане факторе SWOT анализе стандарда 1. извршена је и квантификација њиховог значаја.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Вишедеценијска традиција Војне академије у области високог војног образовања, са поштовањем високих норми обезбеђења квалитета.	++
2.	У Стратегији обезбеђења квалитета Војне академије експлицитно је изражено трајно опредељење за унапређење квалитета и изградњу организационе културе квалитета, уз поштовање међународних стандарда.	++
3.	Стратегија обезбеђења квалитета Војне академије транспарентна је и јавно публикована на огласној табли и интернет страници Војне академије.	++
4.	Сагласност и подршка усвојеној Стратегији обезбеђења квалитета Војне академије од стране свих субјеката за обезбеђење квалитета.	++
5.	Стратегијом обезбеђења квалитета Војне академије дефинисан је широк дијапазон мера за обезбеђење квалитета, којима треба да се достигну постављени циљеви, у складу са мисијом и визијом обезбеђења квалитета Војне академије.	++
6.	Неке од предвиђених мера за обезбеђење квалитета представљају само надоградњу и обогаћивање већ постојећих и интензивних активности Војне академије (развијена сарадња са војним академијама страних оружаних снага, другим универзитетима, Министарством одбране и Војском Србије, широм друштвеном заједницом; установљено је стално тело за праћење и контролу квалитета и др.).	++
7.	Стратегијом обезбеђења квалитета Војне академије обухваћене су све области обезбеђења квалитета предвиђене стандардом 1.	++
8.	Већа образовне, научноистраживачке и стручне делатности остварује се и промовише кроз имплементацију резултата стручног и научног рада и др.	++
9.	У периоду од последњег самовредновања велики број наставника и сарадника Војне академије је одбранио докторске дисертације и мастер радове.	+++
10.	Повећана мотивисаност и очекивања запослених у Војној академији након одлуке о организацијско-формацијским променама и већој интеграцији Војне академије у Универзитет одбране.	+

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
W – Слабости		
1.	Стратегија обезбеђења квалитета Војне академије није мењана од њеног усвајања.	++
2.	Систем менаџмента квалитетом није у потпуности успостављен на основама дефинисаних предмета и процеса рада.	++
3.	Нису у потпуности дефинисани приоритети међу областима обезбеђења квалитета.	++
4.	Недовољна свест појединих наставника о значају добро дефинисане стратегије обезбеђења квалитета.	++
5.	Недостатак веровања да ће се прокламоване корективне мере заиста и спровести.	++
6.	Непостојање организационе целине у Правилнику о организацији и систематизацији радних места задуженог за обезбеђење квалитета према захтевима стандарда.	+++
7.	Недовољна активност Комисије за обезбеђење квалитета у претходном периоду.	++
O – Могућности		
1.	Заинтересованост и подршка Универзитета одбране и његових стручних тела у имплементацији и спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета.	++
2.	Опредељење државе за евроинтеграције омогућава и олакшава заједнички рад и размену искустава са страним оружаним снагама и војним академијама у оквиру реализације научноистраживачког рада.	++
3.	Добри односи и вишегодишња сарадња са организационим целинама (јединицама и установама) Министарства одбране и Војске Србије у наставном процесу, научноистраживачком процесу и др.	++
4.	Опредељеност за изградњу и унапређење квалитета и активна улога свих заинтересованих страна у процесу обезбеђења квалитета.	+++
5.	Имиџ и висок рејтинг Војне академије у друштву, посебно у популацији ученика средњих школа.	++
6.	Сарадња са субјектима у систему одбране и војним академијама страних оружаних снага, другим факултетима и универзитетима.	++
7.	Процес спољашње провере квалитета представља повод и подстицај за изналажење нових начина унапређивања квалитета.	++
T – Опасности		
1.	Ограничена финансијска средства за интензивно спровођење предвиђених мера за обезбеђење квалитета.	+++
2.	Ограничене могућности за обезбеђење кадровских и других ресурса, чији би примарни послови били послови обезбеђења квалитета предвиђени Стратегијом обезбеђења квалитета.	++
3.	Осипање наставничког кадра и ненаставног особља услед организацијско-формацијских промена, тренда смањивања броја запослених у МО и ВС и потреба јединица и установа МО и ВС.	+++
4.	Велики број наметнутих, али и редовних задатака и обавеза, који нису из домена области за обезбеђење квалитета.	+++

Мапирањем повезаности идентификованих и евалуираних фактора и анализом најугицајнијих релевантних комбинација фактора, изведени су закључци из SWOT анализе, на основу којих су дефинисане мере и активности за унапређење стандарда 1.

Као уопштени закључци из SWOT анализе стандарда 1. могу се издвојити следећи:

- С обзиром на присутне и потенцијалне снаге Војне академије, њихову повезаност са факторима окружења, међу којима претње преовлађују над шансама, стратегију обезбеђења квалитета Војне академије треба усмерити у правцу искоришћења унутрашњих снага, ради неутралисања перципираних претњи из окружења.
- Истовремено треба идентификоване слабости у што скоријем времену отклонити и постепено их преводити у снаге, те тако обезбедити захтевани ниво квалитета и успоставити жељени тренд развоја.
- Отклањање слабости Војне академије омогућиће стварање предуслова за неутралисање или ублажавање утицаја претњи из окружења, али и за искориштење уочених шанси.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 1

У складу са изведеним закључцима SWOT анализе за стандард 1, њиховом разрадом и конкретизацијом, предложене су следеће мере и активности за унапређење квалитета:

- Директним и индиректним укључивањем великог броја новопроизведених доктора наука и мастера у процесу обезбеђења квалитета и у рад органа за обезбеђење квалитета искористити њихову енергију и мотивацију и новим идејама допринети унапређењу способности Војне академије на пољу унапређења и имплементације стратегије за обезбеђење квалитета.
- Искористити подршку свих заинтересованих страна за континуирано унапређивање стратегије обезбеђења квалитета да се формира одговарајућа организациона целина у чијој ће надлежности бити послови обезбеђења квалитета, те тако обезбедити структурне услове за имплементацију стратегије квалитета.
- Активном улогом унутрашњих и спољашњих заинтересованих страна дефинисати мерљиве резултате остварења мера из Акционог плана и обезбедити периодичност у анализи имплементације стратегије и спровођења Акционог плана, те тако успоставити повратну везу и саморегулацију процеса перманентног управљања *Стратегијом обезбеђења квалитета*.
- Пронаћи начине и дефинисати системске мере, дугорочног карактера, којима ће се предупредити појава осипања наставног и ненаставног особља и тако спречити потенцијално угрожавање система обезбеђења квалитета.
- Услед ограничених финансијских средстава за интензивно спровођење предвиђених мера за обезбеђење квалитета и ограничених могућности за обезбеђење кадровских и других ресурса, дефинисати приоритетне области обезбеђења квалитета.
- Прецизно дефинисати предмете и процесе рада у Војној академији, уз истовремено усклађивање организационе структуре и система менаџмента квалитетом са дефинисаним предметима и процесима рада.
- Војна академија у наредном периоду мора радити на увођењу међународних стандарда квалитета из серије *ISO 9000:2000*, којим ће обезбедити једнообразност процедура, записа и других докумената креирања, иновирања, пружања и контроле услуга у области високошколског образовања.
- Искористити предности које пружа процес самовредновања за унапређење Стратегије обезбеђења квалитета и свих процеса везаних за унапређење квалитета.
- Периодично преиспитивати *Стратегију обезбеђења квалитета* и све остале документе који из ње проистичу.
- Перманентно подизати свест о значају *Стратегије обезбеђења квалитета*.

- Информисати и додатно мотивисати кадете, односно студенте за активније укључивање у дефинисање и иновирање *Стратегије обезбеђења квалитета* и свих докумената који из ње проистичу.

г) Показатељи и прилози за стандард 1

[Прилог 1.1](#) Стратегија обезбеђења квалитета

[Прилог 1.2](#) Мере и субјекти обезбеђења квалитета

[Прилог 1.3](#) Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Војна академија је, у периоду који је претходио њеној акредитацији, предузимала одређене мере за контролу, оцењивање и обезбеђивање квалитета. Те мере и поступци за обезбеђење квалитета нису били строго стандардизовани, нити имплементирани у целовит систем обезбеђења квалитета (какав у Војној академији постоји сада), али су подразумевали темељне и интензивне расправе у које су били укључени наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти. Такође, водило се рачуна о испитивању потреба и захтева Министарства одбране и Војске Србије, као и друштвеног окружења, за кадровима одређених профила и о све већој заинтересованости нових генерација средњошколаца за студије у Војној академији.

У расправама и анализама долазило се до значајних закључака о потребним корекцијама и унапређењима квалитета различитих аспеката функционисања Војне академије. На основу тих закључака предузимане су корективне мере, које су се првенствено односиле на студијске програме, курикулуме, наставни процес и научноистраживачки рад. Више пута су спроведене измене студијских програма, а уведени су и нови профили и нови облици и нивои студирања.

Захваљујући предузетим реформама Војна академија је процедуру акредитације у високом образовању дочекала оспособљена и спремна да одговори на захтеве пред којима се наша. У том смислу, одређена унапређења студијских програма спроведена су и у циљу задовољавања стандарда које је прописао Национални савет за високо образовање, при чему се истовремено тежило усклађивању са захтевима и потребама које су идентификоване као неопходне за изградњу целовитог система обезбеђења квалитета.

Иако је Војна академија од свог настанка посвећена школовању висококвалитетних официра Војске Србије и постизању врхунских научних резултата, формални приступ стандардизацији и обезбеђењу квалитета наставног процеса и научних достигнућа почео је тек са првим циклусом акредитације у Републици Србији, 2008. године. Тада су, усвајањем Политике обезбеђења квалитета Војне академије, постављене основе формалног, системског управљања квалитетом. Политиком су дефинисани циљеви и мере, као и субјекти и области обезбеђења квалитета.

У истом периоду усвојени су и *Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета* (Одлука Наставно-научног већа број 100/278 од 30.10.2008. године).

Након формирања Универзитета одбране, у чијем саставу је Војна академија једна од високошколских јединица, област обезбеђења квалитета нормативно је уређена додатним актима. Овим актима Војна академија је, у новим околностима, утврдила начин, стандарде и поступке за обезбеђење квалитета свог рада. *Стандарди за обезбеђење квалитета Војне академије* садрже минимални ниво квалитета рада. Поступци за обезбеђење квалитета утврђени су посебно за сваку област обезбеђења квалитета и њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета Војне академије. Сви елементи система квалитета периодично се преиспитују и унапређују.

Данас је у Војној академији, по питању стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, у примени више нормативних докумената. Основни општи акти којима се уређују питања и поступци за обезбеђење квалитета су:

- Правилник о обезбеђењу квалитета („Службени војни лист“, број 4/12);
- Правилник о самовредновању („Службени војни лист“, број 4/12);
- Правилник о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника („Службени војни лист“, број 4/12);

- *Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета* Војне академије (Одлука Наставно-научног већа број 100/278, од 30.10.2008. године).

Правилником о обезбеђењу квалитета уређени су субјекти и области обезбеђења квалитета, стандарди квалитета и поступци за њихову примену, као и друга питања од значаја за унапређење и развој квалитета. Овим правилником дефинисани су и показатељи за квалитет стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, а за сваку од једанаест дефинисаних области обезбеђења квалитета дата су упутства и основне одреднице за успостављање и примену стандарда и поступака обезбеђења квалитета. Такође, дефинисани су и показатељи квалитета у свим областима обезбеђења квалитета.

Правилником о самовредновању уређен је начин и поступак самовредновања и оцене квалитета на Универзитету одбране и високошколским јединицама из његовог састава.

Правилником о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника уређене су области, методе и стандарди поступка вредновања квалитета студија, наставног процеса, као и педагошког рада наставника од стране кадета, односно студената.

Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета Војне академије дефинисан је ниво квалитета рада Војне академије у свим областима квалитета, а за сваку област су истакнути циљ стандарда, критеријум оцене, начин и врста оцењивања, ниво квалитета и субјекти обезбеђења квалитета надлежни за примену и периодичност оцењивања.

Сви општи акти су јавно доступни на сајту Војне академије и Универзитета одбране (<http://www.va.mod.gov.rs> и <http://www.uo.mod.gov.rs>).

б) Процена испуњености стандарда 2 (SWOT анализа)

За SWOT анализу стандарда 2 - Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета издвојени су утицајни фактори на основу анализе елемената стандарда 2, дефинисаних Упутством за припрему извештаја за самовредновање (стандарди за унапређење квалитета установе; стандарди за унапређење квалитета студијских програма; поступци за обезбеђење квалитета).

За уочене и груписане факторе SWOT анализе стандарда 2. извршена је квантификација њиховог значаја.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Развијена свест о потреби и посвећеност континуираном унапређењу квалитета већине субјеката квалитета у Војној академији.	++
2.	Сва усвојена документа повезана са стандардима и поступцима за унапређење квалитета доступна су јавности на интернет страници Војне академије и Универзитета одбране.	++
3.	Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета установе и квалитета програма били су присутни у Војној академији, у одређеној форми, и у периоду пре акредитација Војне академије.	++
4.	Добра пракса у примени предметних стандарда и поступака и данас је актуелна у Војној академији.	++
5.	Велики број субјеката укључен је у процес обезбеђења квалитета.	++
6.	Опредељеност менаџмента Војне академије за увођење нових метода и поступака за обезбеђења квалитета.	++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
7.	Главну покретачку снагу и подршку примени стандарда и поступака за обезбеђење квалитета представљају наставно особље и кадети, односно студенти.	+++
W – Слабости		
1.	Имплементација и примена стандарда и процедура за обезбеђење квалитета нису подржани одговарајућом организационом структуром Војне академије, због чега није присутна потпуна и експлицитна посвећеност ангажованих субјеката обезбеђења квалитета пословима из овог домена.	+++
2.	Недовољна професионална интерна контрола (Audit), на пример, код спровођења одредби свих правилника у пракси, као и одговорних субјеката за реализацију.	++
3.	Није дефинисана међусобна синхронизација и контрола субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета.	++
4.	Недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета.	++
5.	Ангажовање субјеката за обезбеђење квалитета је непланско и ситуационо.	++
6.	Акциони план се не усваја на годишњем нивоу и не спроводи се у складу са дефинисаним роковима и одговорностима субјеката за обезбеђење квалитета.	++
7.	Сви субјекти обезбеђења квалитета не препознају сопствену улогу у процесу унапређења квалитета.	++
8.	Годишњи извештаји о раду Комисије за обезбеђење квалитета нису јавно доступни.	++
9.	Недовољна активност Комисије за обезбеђење квалитета у предлагању иновирања и доследне примене постојећих стандарда и поступака.	++
10.	У Комисији за обезбеђење квалитета нису ангажовани наставници са највишим наставним звањима и искуством.	++
11.	Недостатак мотивације за примену закључака изведених процесом самовредновања.	+++
12.	Слаба мотивисаност кадета, односно студената за укључивање у процесе обезбеђења квалитета, које они сматрају формалношћу и не препознају као кључне за увођење промена.	++
О – Могућности		
1.	Опредељеност и подршка Универзитета одбране развоју стандарда и поступака за обезбеђење квалитета високошколских јединица у његовом саставу.	++
2.	Размена искустава и блиска сарадња у области квалитета са другим високошколским институцијама које имају дужу традицију у формализованом управљању квалитетом.	++
3.	Сарадња са организацијским целинама МО и ВС које имају успостављен систем менаџмента квалитетом.	++
4.	Одржавање јавних расправа, едукација и семинара из области обезбеђења квалитета.	++
5.	Јачање свести о значају стандардизације у свим областима, па и у домену квалитета, код широке популације припадника Министарства одбране и Војске Србије, првенствено код доносилаца одлука.	+++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
Т – Опасности		
1.	Непотпуна системска подршка и конзервативан приступ питањима изградње целовитог система квалитета.	++
2.	Одсуство континуиране едукације свих субјеката обезбеђења квалитета Војне академије.	++
3.	Неповерење у процес самовредновања и спољашње провере квалитета и веровање да се њиме не постижу никакве опипљиве промене у квалитету.	++
4.	Захтеви Министарства одбране и Војске Србије према Војној академији нису увек у сагласности са постављеним стандардима квалитета Војне академије.	++
5.	Задаци и обавезе Војне академије и њених припадника према систему одбране често представљају приоритетне задатке и обавезе у односу на задатке обезбеђења квалитета, што у дугорочном периоду може смањити ентузијазам и представљати претњу по усредсређеност и опредељеност Војне академије за обезбеђење квалитета, односно унапређење стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.	++
6.	Неуслађеност појединих нормативно-правних прописа у области обезбеђења квалитета (Закон о војним школама и ВНИУ и Закон о високом образовању у РС).	+++
7.	Војна академија се још увек препознаје као војна јединица, а не као високошколска и научноистраживачка установа.	+++

Након мапирања повезаности фактора и анализе њихових релевантних комбинација изведени су закључци и дефинисане су мере и активности за унапређење стандарда 2.

Из SWOT анализе стандарда 2. може се закључити да Војна академија, у будућем периоду, треба да се фокусира на елиминисање сопствених слабости по питању стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, првенствено у циљу ублажавања потенцијалних претњи из окружења. Уколико би се ангажовањем унутрашњих снага Војне академије искористиле шансе у окружењу, створили би се услови за брзо превазилажење тренутних слабости, што би у крајњем исходу резултирало потпуном нормативном уређеношћу стандарда и поступака за обезбеђење квалитета и успостављању најбоље праксе у њиховој примени.

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

У складу с изведеним закључцима SWOT анализе за стандард 2, њиховом разрадом и конкретизацијом, предложене су следеће мере и активности за унапређење стандарда и поступака за обезбеђење квалитета:

- Уз подршку Универзитета одбране, а на бази јачања свести о значају стандардизације у свим областима, унапредити стандарде и поступке за обезбеђење квалитета и усвојити сва потребна нормативна документа за формализовање поступака за обезбеђење квалитета у Војној академији.
- Прилагодити организациону структуру Војне академије процесу управљања квалитетом, односно створити институционалну и инфраструктурну подршку дефинисаним стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета.
- Успоставити радно-стимулативне и друге механизме мотивације наставног особља и кадета, односно студената, као главне покретачке снаге и подршке примени стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

- У сарадњи са Министарством одбране и Војском Србије, успоставити систем континуиране едукације из домена обезбеђења квалитета, а посебно из домена примене стандарда и поступака обезбеђења квалитета, и тако створити услове за усаглашавање спољашњих захтева упућених Војној академији, са њеним реалним могућностима и приоритетима.
- Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за самовредновање морају непрекидно пратити остваривање свих задатака у оквиру унапређивања и обезбеђивања квалитета, као и евалуирати имплементацију акционих планова обезбеђења квалитета.
- Наведене комисије треба да предлажу операционализоване поступке за обезбеђење квалитета и прилагођавају посебне домене рада Војне академије, предлажу мере унапређивања и развоја нових стандарда и мера за обезбеђење и унапређивање квалитета, као и управљање системом квалитета.
- Увођење редовних ревизија свих донетих општих аката из области обезбеђења квалитета прикупљањем повратних резултата из праксе и одржавањем јавних расправа.
- Дефинисање међусобне контроле субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета и стриктна примена донетих општих аката.
- Подизање свести кадета, односно студената, наставника и ненаставног особља о важности процеса самовредновања.
- Сви запослени у Војној академији, у складу са својим обавезама и пословним функцијама, треба да дају допринос испуњавању овог стандарда.

г) Показатељи и прилози за стандард 2

[Прилог 2.1](#) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета Војне академије

[Прилог 2.2](#) Правилник о обезбеђењу квалитета УО („Службени војни лист“, број 4/12)

[Прилог 2.3](#) Правилник о самовредновању УО („Службени војни лист“, број 4/12)

[Прилог 2.4](#) Правилник о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника („Службени војни лист“, број 4/12)

[Прилог 2.5](#) Одлука о спровођењу самовредновања (43-116 од 12.03.2013. године)

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Институционализација елемената система за обезбеђење квалитета установљена је и регулисана *Статутом Универзитета одбране* („СВЛ број 24/11), *Статутом Војне академије* (СВЛ број 17/12), *Стратегијом обезбеђења квалитета* (Одлука ННВ, бр. 43-119, од 12.03.2013. године и Одлука ННВ, бр. 43-55 од 06.02.2013. године), *Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета Војне академије* (Одлука ННВ, бр. 43-117 од 12.03.2013. године), *Правилником о обезбеђењу квалитета* (СВЛ број 4/12), *Правилником о самовредновању* (СВЛ број 4/12) и *Правилником о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника* (СВЛ број 4/12).

Праћење и обезбеђивање квалитета рада Војне академије засновано је на обезбеђивању новог система који омогућава: транспарентност, унутрашњу и спољашњу оцену квалитета, интерперсоналну и временску компарацију квалитета рада, развој културе квалитета, развијање свести о важности постизања стандарда квалитета, предузимање академских и административних мера у циљу превазилажења уочених слабости и проблема, као и на томе засновану целовитост и јединственост система.

Систем обезбеђења квалитета успостављен је образовањем надлежних органа и комисија, пратећом документацијом, одређивањем области обезбеђења квалитета, стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета и дефинисањем надлежности, задатака и улога сваког субјекта у систему обезбеђења квалитета.

Сви субјекти обезбеђења квалитета на Академији имају право и обавезу да учествују у процесу и поступцима обезбеђења и континуираног праћења квалитета.

У *Статуту Војне академије*, од члана 86. до члана 88, регулисан је рад Комисије за обезбеђење квалитета. Дефинисано је да Комисија учествује у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступка за обезбеђење квалитета. Комисију за обезбеђење квалитета чини седам чланова, и то: четири члана из сваког образовно-научног поља, који се бирају из реда наставног особља Војне академије, на предлог већа научних поља; два члана која се бирају из реда кадета, односно студената на предлог Кадетског парламента и један члан из реда ненаставног особља, на предлог Секретаријата Академије.

Чланови комисије за обезбеђење квалитета Војне академије су: пуковник Јадранко Јукић, пуковник Дарио Малић, потпуковник Дарко Божанић, потпуковник Живојин Петровић и мајор Влада Соколовић.

Одбор за самовредновање, као радно тело Комисије за обезбеђење квалитета, одговоран је за праћење, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима. Одбор броји 27 чланова. Чланови Одбора су: пп проф. др Радован Каркалић - председник, пп др Марјан Миленков, дипл. инж. - заменик председника, пп др Александар Кари, дипл. инж., пп др Иван Петровић, пп др Срђан Љубојевић, дипл. инж., пп др Јовица Богданов, дипл. инж., пп др Александар Милић, пп др Мирослав Терзић, пп др Бобан Бонцулић, дипл. инж., пп др Бојан Милановић, дипл. инж., пп Ненад Милошевић, пп Драган Аврамовић, мј др Димитрије Бујаковић, дипл. инж., мј мр Дарко Јанковић, дипл. инж., мј Ђорђе Ђукић, мј Маринко Дивковић, мј др Драган Памучар, дипл. инж., мј Драган Радојковић, кп др Милан Михајловић, кп Бранко Николић, кп Младен Трикош, дипл. инж., мј Данко Рондовић, кп Добривоје Мутавцић, зс Слободан Перовић - секретар, ВС др Јасмина Милошевић-Столић, кадет Небојша Цветковић (138. класа) и кадет Дејан Јовановић (138. класа).

Одбор за самовредновање Војне академије, на основу Плана за самовредновање Војне академије, у школској 2016/2017. години има задатак да спроведе поступак самовредновања у Академији, у складу са Правилником о самовредновању, према дефинисаним стандардима.

Након спроведеног поступка самовредновања, систематизације и обраде добијених података, Одбор за самовредновање Војне академије доставља Извештај о самовредновању Комисији за обезбеђење квалитета Војне академије, која наведени извештај, са својим мишљењем, доставља Наставно-научном већу Војне академије. Наставно-научно веће Војне академије разматра Извештај о самовредновању и мишљење Комисије за обезбеђење квалитета Војне академије и доноси одлуку, у складу са Правилником о самовредновању.

Након усвајања Извештаја о самовредновању приступа се дефинисању корективних и превентивних мера, поступака и активности Војне академије, услед откривања неусаглашености у остваривању система квалитета. Примена корективних и превентивних мера обезбеђује остваривање стандарда који гарантују задовољавајући ниво квалитета у свим областима образовног, стручног и научноистраживачког рада Војне академије.

Статутом Војне академије, Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника гарантовано је учешће кадета, односно студената у спровођењу стратегије, стандарда и процеса обезбеђења квалитета. Активна улога кадета, односно студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се кроз рад Кадетског парламента, учешћем представника кадета, односно студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника и сарадника и услова рада, путем анкетања и изражавањем мишљења о свим општим актима Војне академије.

Кадетско, односно студентско вредновање педагошког рада наставника и сарадника спроводи се сваке школске године у редовном термину наставе, у семестру у коме се завршава настава из одређеног предмета. Кадети, односно студенти вреднују педагошки рад сваког наставника и сарадника за сваки предмет посебно попуњавањем Упитника за вредновање педагошког рада наставника, односно сарадника. Чланови овог одбора су: пуковник доц. др Ненад Димитријевић, дипл. инж. - председник, пп мр Аца Ранђеловић – заменик председника, потпуковник др Дамир Јерковић, дипл. инж., потпуковник др Марјан Миленков, дипл. инж., потпуковник др Јовица Богданов, дипл. инж., потпуковник др Александар Милић, ВС Јасмина Милошевић-Столић, кадет Лука Миленковић и кадеткиња Мирјана Новаковић.

Након спроведеног поступка кадетског, односно студентског вредновања Одбор за спровођење кадетског, односно студентског вредновања обрађује податке, анализира их и припрема извештај о укупним резултатима анкетања, као и посебне извештаје о резултатима вредновања педагошког рада за сваког наставника и сарадника чија је садржина наведена у Индивидуалном статистичком извештају о вредновању педагошког рада наставника Универзитета обране у Београду.

Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада Војне академије, којима се обезбеђује остваривање мисије и циљева. У *Стратегији обезбеђења квалитета* одређени су поступци за обезбеђење квалитета, који обухватају стандардне поступке за праћење и контролу квалитета, као и систем подстицајних и корективних мера чија примена обезбеђује остваривање стандарда који гарантују задовољавајући ниво квалитета свих сегмената образовног, научноистраживачког и стручног рада Војне академије.

Успостављањем институционалног система обезбеђења квалитета, усвајањем одговарајућих општих аката и конституисањем одговарајућих комисија као органа обезбеђивања квалитета, испуњен је Стандард 3.

Систем обезбеђења квалитета је свеобухватно реализован применом општих аката Војне академије, која су доступна јавности на интернет страници Војне академије <http://www.va.mod.gov.rs>.

б) Процена испуњености стандарда 3 (SWOT анализа)

За SWOT анализу Система обезбеђења квалитета издвојени су утицајни фактори посматрањем елемената стандарда 3, дефинисаних Упутством за припрему извештаја за самовредновање: утврђивање надлежности, послова и задатака наставника, кадета, студената, Катедри, стручних органа и комисије за обезбеђење квалитета у складу са *Статутом Војне академије*; дефинисање посебних мера за обезбеђење учешћа кадета, односно студената у доношењу и спровођењу *Стратегије обезбеђења квалитета*; формирање Комисије за обезбеђење квалитета из редова наставника, сарадника, ненаставног особља, кадета, односно студената; редовност у прикупљању и евалуацији података који се односе на квалитет; укључивање резултата анкета у мере које се предузимају за унапређење квалитета и доношење превентивних и корективних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Успостављањем институционалног система обезбеђења квалитета, усвајањем одговарајућих општих аката и конституисањем одговарајућих комисија као органа обезбеђивања квалитета, остварене су полазне основе за испуњење захтева стандарда 3.	++
2.	Надлежности органа управљања, Комисије за обезбеђење квалитета јасно су дефинисане Статутом и осталим општим актима Војне академије.	++
3.	Мере за обезбеђење квалитета и субјекти обезбеђења квалитета су јасно дефинисани.	++
4.	Велика енергија и жеља млађих наставника и сарадника да се очува и унапреди систем квалитета Војне академије.	+++
5.	Војна академија има дефинисане послове и задатке наставника, сарадника, кадета, односно студената, стручних органа и комисија.	++
6.	Традиционално добри и колегијални односи између наставника и кадета, односно студената, уз узајамно уважавање.	++
7.	Представници кадета, односно студената су чланови Комисије за обезбеђење квалитета и Одбора за самовредновање.	++
W – Слабости		
1.	Акциони план је усвојен непосредно пред процес самовредновања.	++
2.	Неконтинуираност у раду Одбора за самовредновање (Одбор је формиран у октобру 2016. године).	++
3.	Нема одговорног представника руководства за квалитет (или одговорног лица за „пројекат“ обезбеђења квалитета или одговарајућег радног места у Правилнику о организацији и систематизацији радних места).	+++
4.	Чланови Комисије за обезбеђење квалитета свој рад у тој комисији обављају поред својих редовних дужности.	++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
5.	Недовољна заинтересованост појединих субјеката за проверу квалитета и предлагање корективних мера за унапређење квалитета.	++
6.	Слаба мотивисаност кадета, односно студената за укључивање у процесе који им не доносе одмах жељене промене.	++
О – Могућности		
1.	Обезбеђивање квалитета у складу са Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године.	++
2.	Заинтересованост и подршка Универзитета одбране и његових стручних тела у имплементацији и спровођењу Система обезбеђења квалитета Војне академије.	++
3.	Додатна едукација свих субјеката обезбеђења квалитета у циљу постизања бољих резултата када је у питању обезбеђења квалитета.	+++
4.	Ангажовање спољних консултаната у провери система квалитета.	++
Т – Опасности		
1.	Ограничена финансијска средства за интензивно спровођење предвиђених мера за обезбеђење квалитета.	++
2.	Ограничене могућности за обезбеђење кадровских и других ресурса чији би примарни послови били послови обезбеђења квалитета.	++
3.	Осипање наставничког кадра и ненаставног особља услед организацијско-формацијских промена, тренда смањивања броја запослених у МО и ВС и потреба јединица и установа МО и ВС.	+++
4.	Гломазан Секретаријат и његова искљученост из основне делатности Војне академије дестимулише рад у основној делатности.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- С обзиром да су остварене полазне основе за испуњење захтева стандарда 3, успостављени систем обезбеђења квалитета у Војној академији потребно је даље одржавати и развијати на комбиновањем повољних спољашњих и унутрашњих фактора.
- Спровести одговарајуће облике додатне едукације свих субјеката обезбеђења квалитета, у циљу остваривања што бољих услова за функционисање система обезбеђења квалитета, у циљу доследне примене предвиђених мера и процедура за обезбеђење квалитета, систематског праћења и контроле њихова примена и оцене успешности њиховог спровођења, и ефеката корективних и превентивних мера.
- Идентификовањем одговорног представника руководства, конкретизацијом послова и успостављањем директне одговорности у домену спровођења послова обезбеђења квалитета, створити услове за координацију енергије и жеље млађих наставника, сарадника и кадета да се очува и унапреди систем квалитета Војне академије.
- Изградити транспарентан систем обезбеђења квалитета, који ће почивати на механизмима мотивације појединаца који доприносе унапређењу квалитета Војне академије, те тако спречити предвиђено осипање првенствено наставничког кадра.
- У наредном периоду потребно је инсистирати на доследној примени превентивних и корективних мера за унапређење система квалитета, од стране свих релевантних субјеката обезбеђења квалитета у оквиру надлежности дефинисаних *Статутом Војне академије* и осталим општим актима Војне академије.

- Утемељити институцију цикличног самовредновања и акционог планирања ради успостављања система који обухвата континуум следећих активности: планирање обезбеђења квалитета, спровођење поступака обезбеђења квалитета, проверавање квалитета и побољшавање квалитета.
- Побољшање функционисања појединих комисија које до сада нису функционисале у складу са утврђеним системом квалитета, а чије неадекватно функционисање или пасивност негативно утиче на целокупан систем квалитета.
- Унапређење целокупног система обезбеђења квалитета кроз едукацију запослених и кадета, односно студената.
- Унапређење динамике спровођења анкета и стандардизација њихове анализе и приказа резултата.

г) Показатељи и прилози за стандард 3

[Прилог 3.1](#) Одлука о формирању Одбора за самовредновање Војне академије

[Прилог 3.2](#) Одлука о именовану Комисије за обезбеђење квалитета Војне академије

[Прилог 3.3](#) Правилник о кадетском, односно студентском самовредновању квалитета студија и педагошког рада наставника

[Прилог 3.4](#) Стратегија обезбеђења квалитета и одлука о њеном усвајању

[Прилог 3.5](#) Правилник о самовредновању

Стандард 4: Квалитет студијских програма

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Војна академија је високошколска образовна институција која преко 160 година представља доказ снаге српске државе и народа кроз аутентичан развој војног школства током историје. Као један од најстаријих стубова образовања у Републици Србији, Војна академија константно развија и реформише студијске програме, пратећи образовне потребе Министарства одбране и Војске Србије, потребе партнерских земаља и друштвене заједнице, савремене трендове у европском образовном простору у области одбране и своје кадровске и материјалне капацитете.

Војна академија континуирано проверава и прати квалитет студијских програма, посебно од прве акредитације 2009. године. Прва генерација кадета уписана је по акредитованим студијским програмима на основним академским студијама школске 2008/2009. године. На мастер академским студијама прва генерација је уписана школске 2010/2011. године, а на докторским студијама школске 2011/2012. године.

До 2006. године основне студије у Војној академији биле су дефинисане наставним плановима и програма одсека и смерова, и то у трајању од 5 година са излазним звањем дипломирани инжењер и дипломирани економиста (НПП из 1997. године) и у трајању од 4 године са излазним звањем дипломирани официр (НПП из 1997. године).

Током 2006. године извршена је измена наведених НПП основних студија у складу са европским трендовима, на основу увида у сродне програме цивилних факултета у нашој земљи и бројних анализа у вези школовања и усавршавања у области одбране у развијеним европским земљама. То је резултирало новим НПП у трајању од 4 године.

Наставни планови и програми из 2006. године представљали су структурну основу за развој студијских програма 2008. године, који су први пут акредитовани у пролеће 2009. године. Одређене модификације и дораде акредитованих студијских програма урађене су и у току 2010. године. Након тога су, у циљу допуне и постизања компетенција и академских знања и вештина из одређених области, развијани нови студијски програми и унапређивани претходни, кроз други круг акредитације, који су sukcesивно акредитовани до 2016. године (Табела 1).

Данас се у Војној академији, у складу са Уредбом о оснивању Војне академије ([Прилог 4.1](#)) и Дозволама за рад ([Прилог 4.2](#)), стиче високо образовање на основним академским студијама (ОАС), интегрисаним академским студијама (ИАС), мастер академским студијама (МАС) и докторским академским студијама (ДАС).

Поред академских студија, у Војној академији се организују и реализују каријерна усавршавања официра за обављање одређених дужности у МО и ВС, кроз следеће облике: Основни командно-штабни курс, Командно-штабно усавршавање, Генералштабно усавршавање и Високе студије безбедности и одбране.

Такође, у Војној академији реализује се и школовање слушалаца за резервне официре родова и служби ВС, као и бројни курсеви стручног оспособљавања и усавршавања кадра за потребе МО, ВС и других установа. Области из којих се реализују курсеви су: страни језици, поморство, менаџмент, тактика, оператика, стратегија, јавне финансије, логистика, војно ваздухопловство, телекомуникације и информатика, војноелектронско инжењерство, војномашинско инжењерство, војнохемијско инжењерство, наоружање и опрема АРЈ за ПВД и ВОЈ, наоружање и опрема КоВ и друштвене науке.

У Војној академији су до краја школске 2015/2016. године реализована и усавршавања која су представљала вид последипломског образовања на специјалистичким и

магистарским студијама, као и пријаве и одбране докторских дисертација започетих по наставним плановима и програмима, условима и правилима студија у складу са прописима који су важили до ступања на снагу *Закона о високом образовању* (са изменама и допунама), општих аката Унивезитета одбране у Београду и Војне академије (*Закон о војним школама и научноистраживачким установама* (СВЛ 27/94), *Правилник о организовању последипломских студија, начину полагања усменог докторског испита и одбрани докторске дисертације у високим војним школама* (СВЛ 5/95), *Статут Војне академије* (СВЛ 2/2001)).

У Војној академији су акредитовани следећи студијски програми (преузето са <http://www.kapk.org>).

Табела 1. Преглед акредитованих студијских програма

Војна академија		Уверење о акредитацији - 27.03.2009.			
Адреса: Павла Јуришића Штурма 33, Београд		Уверење о акредитацији - 21.03.2014.			
www: www.va.mod.gov.rs					
БР	НП	ПРОГРАМ	ИСХОД	Број студената	ЕСПБ
1.	ДХ	ОАС - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ ОАС4 - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ	Акредитован 2009. Акредитован 2014.	150 150	240
2.	ТТ	ОАС - ВОЈНОЕЛЕКТРОНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО ОАС4 - ВОЈНОЕЛЕКТРОНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2011. Акредитован 2014.	70 70	240
3.	ТТ	ОАС - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО ОАС1 - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009. Акредитован 2014.	40 60	240
4.	ТТ	ОАС - ВОЈНОХЕМИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009.	40	240
5.	ТТ	ОАС - ВОЈНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО	Акредитован 2009.	30	240
6.	ТТ	ОАС - ЛОГИСТИКА ОДБРАНЕ ОАС4 - ЛОГИСТИКА ОДБРАНЕ	Акредитован 2011. Акредитован 2016.	60 60	240
7.	ТТ	ОАС4 - ВОЈНОГЕОДЕТСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2015.	30	240
8.	ДХ	ОАС4 - ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ	Акредитован 2013.	50	240
9.	ПМ	ОАС4 - АТОМСКО-БИОЛОШКО-ХЕМИЈСКА ОДБРАНА	Акредитован 2014.	15	240
10.	ТТ	ОАС4 - ПРОТИВВАЗДУХОПЛОВНА ОДБРАНА	Акредитован 2014.	30	240
11.	ТТ	ИАС - ВОЈНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО	Акредитован 2014.	30	300
12.	ТТ	МАС - ВОЈНОЕЛЕКТРОНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО МАС1 - ВОЈНОЕЛЕКТРОНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009. Акредитован 2014.	30 32	60
13.	ТТ	МАС - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО МАС1 - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009. Акредитован 2014.	20 30	60
14.	ТТ	МАС - ВОЈНОХЕМИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009.	10	60
15.	ДХ	МАС - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ МАС1 - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ	Акредитован 2009. Акредитован 2015.	50 30	60
16.	ДХ	МАС - ВОЈНИ МЕНАЏМЕНТ	Акредитован 2012.	50	60
17.	ДХ	МАС1 - ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ	Акредитован 2013.	25	60
18.	ПМ	МАС1 - АТОМСКО-БИОЛОШКО-ХЕМИЈСКА ОДБРАНА	Акредитован 2014.	10	60
19.	ТТ	МАС1 - ВОЈНОГЕОДЕТСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2015.	10	60
20.	ТТ	МАС1 - ФОРЕНЗИЧКО ИНЖЕЊЕРСТВО НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ	Акредитован 2015.	10	60
21.	ТТ	МАС1 - ЛОГИСТИКА ОДБРАНЕ	Акредитован 2016.	16	60
22.	ТТ	ДС - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО ДС1 - ВОЈНОМАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО	Акредитован 2009. Акредитован 2014.	5 10	180
23.	ДХ	ДС - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ ДС1 - МЕНАЏМЕНТ У ОДБРАНИ	Акредитован 2009. Акредитован 2015.	5 5	180
24.	ПМ	ДС - АТОМСКО-БИОЛОШКО-ХЕМИЈСКА ОДБРАНА	Акредитован 2015.	5	180
25.	ДХ	ДС - ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ	Акредитован 2016.	3	180

Поред наведених студијских програма, Војна академија је акредитовала и заједничке студијске програме са Факултетом инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу (ОАС - Војноиндустријско инжењерство и МАС - Војноиндустријско инжењерство) и са Државним универзитетом у Новом Пазару - студије при универзитету (МАС - Мехатроника на моторним возилима).

Студијски програми садрже све елементе које *Закон о високом образовању и Стандарди за акредитацију* прописују и усклађени су са принципима Европског простора високог образовања. Студијски програми се усвајају по процедури и на начин који је утврђен *Правилником о доношењу студијског програма Универзитета одбране* (СВЈ 7/12) ([Прилог 4.3](#)) којим је прописана провера испуњености стандарда квалитета коју обавља Комисија за обезбеђење квалитета.

Студијски програми су јавно доступни у Публикацији установе ([Прилог 4.4](#)) и на интернет страници (<http://www.va.mod.gov.rs>), док је преглед Одлука и Уверења о акредитацији студијских програма дат у [Прилогу 4.5](#).

Од прве акредитације студијских програма, добијене у пролеће 2009. године, Војна академија редовно и систематски проверава и прати циљеве својих студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима установе. Током развоја студијских програма спроводе се следећи кораци: идентификовање потреба за одређеним студијским програмом, дефинисање циљева и исхода учења, одређивање метода и садржаја постизања циљева, предвиђање процедура праћења усвајања исхода учења и евалуација. Иницијативу за израду, измену и допуну студијског програма могу да покрену: Катедра, декан и Наставно-научно веће Војне академије. На Наставно-научном већу Војне академије именују се руководиоци за сваки студијски програм посебно и формира се радни тим за израду или измену и допуну студијског програма. Руководиоци студијских програма одговорни су за спровођење студијских програма и за праћење и обезбеђење њиховог квалитета. Студијске програме усваја Сенат Универзитета одбране, на начин уређен општим актом Универзитета одбране, а на предлог Наставно-научног већа Војне академије. О измени, односно допуни студијског програма, који се не сматра новим студијским програмом, Војна академија обавештава министарство надлежно за послове образовања и Министарство одбране, у року од 60 дана од дана доношења одлуке о измени, односно допуни студијског програма (Статут ВА, члан 23, СВЈ 17/23).

Број кадета, односно студената и слушалаца који се уписују на акредитоване студијске програме одређен је дозволом за рад Војне академије, док Министарство одбране одређује уписне квоте за сваки студијски програм и расписује конкурс за упис кандидата на студијске програме. Прегледи свих студијских програма који су акредитовани у установи са укупним бројем уписаних кадета, односно студената и слушалаца школске 2013/2014., 2014/2015., 2015/2016. и 2016/2017. године приказани су у [Табели 4.1](#).

Основна сврха студијских програма је образовање менаџера и инжењера у одговарајућим областима, ради задовољења потреба Министарства одбране, Војске Србије, партнерских земаља и цивилног сектора. Дефинисање циљева и исхода студијских програма и појединих модула врше руководиоци студијских програма и Катедре, као и Стручни колегијуми (Савети родова и служби ВС), да би финалну формулацију исхода учења за поједине нивое студија у сажетом облику дефинисао руководиоца студијског програма, и ти се исходи наводе у Додатку дипломе. Дефинисање циљева и исхода предмета поверено је Катедрама и наставницима.

Војна академија обезбеђује потребне механизме праћења квалитета својих студијских програма. Праћење и контрола квалитета студијских програма засновани су на одређеним телима за праћење и унапређење квалитета наставе (Комисија за обезбеђење квалитета, Одбор за самовредновање, Одбор за организовање и спровођење кадетског, односно

студентског вредновања наставника, сарадника и студијских програма), где су и кадети, односно студенти у могућности да утичу на ове процесе преко својих представника у тим телима. Учешће свих кадета, односно студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма обезбеђено је и преко анкета које се редовно спроводе у Војној академији.

Војна академија редовно врши кадетско, односно студентско вредновање педагошког рада наставника, као и праћење квалитета дипломираних кадета, односно студената од стране послодаваца, што на најбољи начин даје могућност Војној академији да прати квалитет студијских програма и врши одређена побољшања.

Основне академске студије на свим студијским програмима трају четири године, са укупно 240 ЕСПБ. Садржаји студијских програма основних академских студија конципирани су тако да будућим официрима, менаџерима и инжењерима обезбеђују потребан степен знања и вештина за успешно извршавање задатака у Војсци Србије и Министарству одбране, односно потреба цивилног сектора. Сви студијски програми основних академских студија дефинисани су јединственом структуром курикулума, која се састоји од обавезних и изборних предмета (изборност је већа од 20%), стручне праксе и израде завршног рада. Предмети су распоређени кроз групе: академско-општеобразовне, теоријско-методолошке, научне и стручно апликативне, у односима које дефинише Стандард 5 за акредитацију првог и другог нивоа студија.

Настава се одвија кроз предавања, вежбе, ДОН и остале часове, што кадетима, односно студентима омогућава креативан приступ стицању компетенција. Сви предмети дефинисани су преко исхода учења, имају јасно дефинисане циљеве, методе наставе и начин испитивања, при чему се у предиспитним обавезама остварује од 30 до 70 бодова, а остатак до 100 бодова на самом завршном испиту. Тако на пример, за предмет Основи тактике 1, који слуша највећи број акредитивованих студијских програма у првој години школовања, активност у току предавања носи 5 бодова, практична настава 40 бодова, колоквијуми 20 бодова, семинари 5 бодова, док се на усменом делу испита може освојити 30 бодова.

Током школовања, поред бројних секција и ваннаставних активности које нису обавезне, за све кадете у оквиру студија и усавршавања омогућено је стицање међународних сертификата за енглески језик *STANAG 6001* (међународни војни стандард) и *ECDL (European Computer Driver Licence)*, обука у управљању моторним возилима за стицање дозволе „B1“ и „C1“ категорије и обука у скијању у скијашком центру Војне академије на Копаонику. Такође, кроз различите облике стручне праксе и практичне наставе, омогућено је стицање знања за самостални и тимски рад, што посебно доприноси укупном квалитету школовања.

Интегрисане академске студије у трајању од пет година са укупно 300 ЕСПБ изводе се за студијски програм Војно ваздухопловство за позив официра рода авијације - пилот авиона и пилот хеликоптера, као и за мастер инжењера војног ваздухопловства.

Мастер академске студије обезбеђују проширивање знања стечених на основним академским студијама и стицање компетенција за обављање виших дужности у свом роду - служби, као и за обављање послова мастер менаџера, односно мастер инжењера. Мастер студије трају једну годину, чиме се остварује 60 ЕСПБ. У структури курикулума појединих студијских програма мастер академских студија постоје изборни модули, и у тим програмима је задовољена захтевана изборност предмета. Предвиђена је стручна пракса и мастер рад. Настава се, поред предавања, одвија и кроз вежбе, СИР и ДОН, што студентима - слушаоцима омогућава креативан приступ студирању и изграђивање препознатљивих компетенција после дипломирања, као и несметани наставак студирања на докторским студијама. Сви предмети су јасно дефинисани преко исхода учења и имају

дефинисане циљеве, методе наставе и начине испитивања. Захтеви у погледу потребног кадра и простора за извођење наставе су испуњени у потпуности.

Докторске академске студије су трогодишње са 180 ЕСПБ, чији је циљ оспособљавање студената - слушалаца за самосталан научноистраживачки рад, на којима се стиче највиши степен образовања. Изборност од 50% је испуњена, поред предавања, присутни су и часови СИР-а, где се студенти - слушаоци припремају за израду докторске дисертације. Сви предмети су јасно дефинисани, са исходима учења, дефинисаним циљевима, начином извођења наставе и провере знања. Елементи из курикулума усклађени су са захтевима Стандарда за акредитацију.

Курикулуми студијских програма утврђују: листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис, распоред по годинама студија, структуру и садржај студијског програма према врстама дисциплина (односно опште-академских, теоријско-методолошких, научностручних и стручно-апликативних дисциплина), радно оптерећење студената мерено ЕСПБ за сваки предмет, у складу са *Стандардима за акредитацију студијских програма*.

Непрекидно осавремењивање садржаја курикулума, као и њихова упоредивост са курикулумима одговарајућих високошколских установа у Републици Србији и са најбољом праксом у Европском образовном простору у области одбране, омогућено је кроз промену садржаја предмета на почетку школске године. Те промене су у складу са препорукама КАПК, којима се дефинише шта су то мање измене које не представљају промену самих студијских програма које би захтевале нову акредитацију.

Расподела наставника и сарадника по предметима врши се на основу Плана ангажовања, који за сваку школску годину предлажу Катедре, а усваја Наставно-научно веће. Планови ангажовања су основа за израду распореда часова, који је доступан на Интранет страници Војне академије (<http://va.org/nastava-i-obuka>) и кроз Факултетски информациони систем (ФИС).

Промена препоручене литературе у складу са садржајем предмета и развојем области прати динамику издавања нових уџбеника и остале пратеће литературе. Сходно промени актуелне литературе врши се и промена садржаја предмета која је у функцији праћења достигнућа струке и науке, а која не представља промену више од 20% акредитованог садржаја.

Кадетима, односно студентима и слушаоцима пружају се информације на почетку школске године о свим елементима у вези са реализацијом наставе на студијском програму у целини од стране руководиоца студијског програма, као и из сваког предмета појединачно од стране наставника који реализују предмет.

Циљеви студијских програма усклађени су са исходима учења и доступни су јавности. Исходи учења дефинисани су за сваки предмет понаособ у оквиру акредитованих студијских програма. На предлог руководиоца студијских програма и надлежних Катедри, сваке школске године води се дискусија о квалитету исхода учења и у оквиру наставних предмета врши се корекција. Обухваћеност исхода учења студијских програма су приказане у оквиру Књиге предмета за сваки студијски програма појединачно. Методе наставе оријентисане су на исходе учења, а веза између наставе, исхода учења и провере знања омогућава да процес учења буде транспарентнији и за кадете, односно студенте садржајнији.

Захтевани исходи учења, који морају бити апликативни у пракси одмах на почетку професионалне каријере дипломираних кадета, односно студената, обезбеђују се теоријским и практичним облицима наставе и на тај начин прилагођавају потребама

послодавца. У провери знања кроз израду самосталних радова и дефинисањем задатака из праксе стварају се могућности управљања исходима учења према захтевима послодавца.

У процесу акредитације утврђено је да су акредитовани студијски програми на свим нивоима студија базирани на одредбама Стандарда које је прописао Национални савет за високо образовање (обавезујућа норма) и да су у доброј мери усклађени са најбољом праксом у Европском образовном простору у области одбране (Чешка, Словачка, Белгија и Мађарска).

У документу Књига предмета за сваки предмет дати су подаци о дефинисаним захтевима потребних предзнања за квалитетно праћење наставног процеса. У принципу, за све студијске програме потребна су одговарајућа предзнања из математике, физике, економије, менаџмента и организације (војни менаџмент, општа тактика, основи логистике и сл.).

Војна академија организује редовне анализе остварених резултата у појединим испитним роковима. На предметима на којима је пролазност нижа организује се додатна настава и обавезне консултације са кадетима, односно студентима и анализирају се узроци слабе пролазности, у циљу повећања квалитета исхода учења и очекиваних резултата на испитима.

Број кадета, односно студената и слушалаца одговара кадровском потенцијалу (просечна оптерећеност наставника износи 4,70 активне наставе недељно, а просечна оптерећеност сарадника износи 5,50 активне наставе недељно. Број наставника са 100% радног времена који реализују наставу на студијским програмима износи 73,76% (више од 70%).

Квалитет студијских програма Војне академије обезбеђује се кроз праћење и проверу њихових циљева, структуре, радног оптерећења кадета, односно студената и слушалаца, кроз осавремењивање садржаја и прикупљање информација о квалитету програма и упоређивање са променама које се дешавају у пракси, као и других примера унапређења наставних програма у најбољој пракси у свету.

Сви наставни предмети структурирани су по активностима које кадети, односно студенти треба да остваре у оквиру предмета, да би остварили захтевани број ЕСПБ бодова. Ова анализа спроведена је на предмету Основи логистике, који слуша већина кадета, односно студената на свим студијским програмима, са фондом часова: 3 часа предавања, 1 час вежби и 1 час осталог рада (семинарски рад) и 5 ЕСПБ бодова. У сваком семестру укупан збир ЕСПБ бодова слушаних предмета износи 30, а укупно ангажовање студената током седмице треба да буде 40 часова (чл. 29 Закона о Високом образовању). Ови законски оквири указују да је потребно ангажовање студента по једном ЕСПБ боду $40:30 = 1,33$ часа/један ЕСПБ. На примеру предмета Основи логистике, који носи пет ЕСПБ, сразмерно време износи $5 \times 1,33 = 6,65$ часова. Ови часови распоређени су на $3+1 = 4$ часа активне наставе (предавања + вежбе), један час семинарског рада и 1,65 часова самосталног рада. Иста логика примењена је код доделе ЕСПБ бодова на осталим предметима.

Војна академија није спровела анкетно истраживање о мишљењу кадета, односно студената у вези са евентуалном неусаглашеношћу одређених ЕСПБ бодова за предмете у дефинисаним курикулумима, па се не може уочити да вредност ЕСПБ није добро одређена. Војна академија ће пратити реализацију предмета и уколико се региструју неке неусаглашености, биће извршене адекватне корекције. У појединим модулима може се уочити да постоји одређени степен неусаглашености курикулума, али највећа неуспешност на испитима је неспремност кадета, односно студената да се максимално посвете настави због лоших навика стечених у средњој школи, које покушавају да задрже. Ово су чињенице од суштинског значаја јер се највећи број неположених испита односи на предмете из прве године, а не неусаглашеност курикулума, структуре ЕСПБ и оптерећеност кадета, односно студената додатним активностима. Војна академија ће

настојати да побољша и отклони одређене недостатке у погледу дефинисања курикулума и ЕСПБ на појединим предметима.

Процес акредитације студијских програма укључио је велики број наставника, сарадника и ненаставног особља, који су на прави начин сагледали суштину изградње квалитета курикулума и студијских програма у целини, али је одређени број наставника, сарадника и ненаставног особља остао по страни. Иако су студијски програми у доброј мери усклађени са најбољом праксом у Европском образовном простору у области одбране (Чешка, Словачка, Белгија и Мађарска), потребно је да се у наредном периоду, у оквиру појединих студијских програма на свим нивоима студија, прати реализација курикулума и да се у складу са указаним потребама врши промена наставних планова и програма у складу са добром праксом.

Кадети, односно студенти упознати су са одговарајућом методологијом израде завршног, мастер и докторског рада, а кроз поједине предмете се и практично упознају са обавезама које их очекују, као и са начином на који треба да их реализују.

Војна академија нема довољно развијен систем сталног и централизованог начина прикупљања информација о квалитету студијских програма од дипломираних кадета, односно студената и послодаваца. Прикупљање информација се углавном врши парцијално преко Руководиоца студијских програма и модула.

За ово самовредновање Војне академије, спроведена је анкета у којој су дипломирани кадети, односно студенти и њихови претпостављени, односно послодавци оценили знања својих потчињених, односно запослених, који су дипломирали на неком од студијских програма Војне академије 2013., 2014. и 2015. године. Због поверљивости података резултати спроведених анкета неће бити приказани у извештају.

б) Процена испуњености стандарда 4 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Сви студијски програми усаглашени су са бројчаним и суштинским критеријумима дефинисаним стандардима за акредитацију.	+++
2.	Студијски програми обезбеђују потребна знања и вештине.	+++
3.	Доступне су све информације о студијским програмима и исходима учења.	++
4.	Велики део наставних садржаја у различитим студијским програмима заједнички се реализује.	++
5.	Континуирано се врши преиспитивање и стално унапређивање свих студијских програма.	++
6.	Благовремено се врши информисање о завршном раду и стручној пракси.	++
7.	Сарадња са МО и ВС обезбеђује потребне повратне информације о студијским програмима.	++
W – Слабости		
1.	ЕСПБ оптерећење кадета, односно студената није усаглашено са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења.	++
2.	Недовољно повратних информација из праксе о компетенцијама лица, која су завршила школовање.	++
3.	Недовољно развијени поступци праћења квалитета студијских програма.	++
4.	Сувише мали број изборних предмета у свим студијским програмима.	++
5.	Активности током развоја студијских програма претежно су усмерене на испуњавање формалних критеријума за акредитацију.	++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
6.	Неадекватна анализа остварених резултата у појединим испитним роковима.	++
7.	Недовољна проходност кадета, односно студената са једног на други студијски програм.	++
8.	Недовољна укљученост кадета у НИР.	++
9.	Недовољна доступност информација о студијским програмима, наставном особљу и кадетима, односно студентима.	++
10.	Јавно доступне информације о студијским програмима и исходима учења нису довољно ажурне.	++
О – Могућности		
1.	Континуирано преиспитивање и стално унапређење свих студијских програма.	+++
2.	Процес самовредновања представља повод и подстицај за преиспитивање и стално унапређивање студијских програма у циљу побољшања квалитета.	++
3.	Усаглашавање и јасно регулисање критеријума у оцењивању на испитима.	++
4.	Системско уређивање добијања повратних информација из праксе о компетенцијама лица, која су завршила школовање.	++
5.	Повећање броја изборних предмета у студијским програмима, у циљу повећања разноврсности и квалитета компетенција лица.	++
6.	Усаглашавање стручне праксе са исходима студијских програма.	++
7.	Веће укључивање кадета, односно студената у научноистраживачки рад.	++
8.	Велика заинтересованост средњошколаца за упис на студијске програме.	++
Т – Опасности		
1.	Неповољна кадровска структура наставника и сарадника не обезбеђује квалитетну реализацију студијских програма.	+++
2.	Недовољна мотивисаност наставног особља за сталним школовањем и усавршавањем током живота.	++
3.	Недовољна мотивисаност наставног особља за побољшавањем садржаја предмета на студијским програмима.	++
4.	Велики утицај послодавца на креирање студијских програма.	++
5.	Значајно оптерећење наставног особља ваннаставним активностима.	+++
6.	Материјална опремљеност установе не обезбеђује довољно квалитетну реализацију наставних садржаја на студијским програмима.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Неопходно је континуирано преиспитивање студијских програма, праћење трендова у високом образовању и стално побољшање студијских програма.
- Потребно је наставити активности у Војној академији, везане за Акциони план, остварења стратегије и обезбеђења и унапређења квалитета студијских програма, користећи искуства најбоље праксе.
- Настојати, системским уређењем, да се добијају повратне информације из праксе о дипломираним кадетима, односно студентима и њиховим компетенцијама.
- Побољшати анализе остварених резултата у испитним роковима и у школској години.
- Побољшати сарадњу са институцијама које су део Европског образовног система у областима безбедности и одбране (развој заједничких студијских програма, укључивање наставничког кадра у већ постојеће студијске програме, учешће у

- заједничким кадетским, односно студентским активностима - вежбама, стручном праксом и сл.).
- Потребно је ускладити редослед слушања предмета у појединим студијским програмима.
 - Потребно је детаљније разрадити и усвојити општа акта којима се ближе уређују питања у вези са студијским програмима (начин полагања испита, предиспитне обавезе, студије, облици наставе и сл.).
 - Створити услове да Факултетски информациони систем буде доступан свим учесницима наставног процеса.
 - Доследно примењивати правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу квалитета и предузимање корективних мера.

г) Показатељи и прилози за стандард 4

[Прилог 4.1](#) Уредба о оснивању Војне академије

[Прилог 4.2](#) Дозволе за рад Војне академије

[Прилог 4.3](#) Правилник о доношењу студијског програма Универзитета одбране

[Прилог 4.4](#) Публикација Војне академије

[Прилог 4.5](#) Одлуке и уверења о акредитацији студијских програма

[Прилог 4.6](#) Преглед стопе одустајања кадета, односно студената од даљег студирања

[Прилог 4.7](#) Преглед кадета, односно студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60), (мање од 37) за сваки студијски програм

[Прилог 4.8](#) Извештаји о вредновању педагошког рада наставника од стране кадета, односно студената:

- [Прилог 4.8.1](#) Извештај о вредновању рада наставног особља и наставног процеса у школској 2013/2014. години
- [Прилог 4.8.2](#) Извештај о вредновању рада наставног особља и наставног процеса у школској 2014/2015. години

[Прилог 4.9](#) Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на сајту Војне академије

[Прилог 4.10](#) Анкетни лист о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

[Прилог 4.11](#) Анкетни лист о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

[Прилог 4.12](#) Комисија за обезбеђење квалитета

[Табела 4.1](#) Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија

[Табела 4.2](#) Број и проценат дипломираних кадета, односно студената (у односу на број уписаних) у претходне четири школске године у оквиру акредитованих студијских програма

[Табела 4.3](#) Просечно трајање студија у претходне четири школске године

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Правилником о обезбеђењу квалитета на Универзитету Одбране у Београду, Статутом Војне академије, Стратегијом обезбеђења квалитета Војне академије, Акционим планом за спровођење стратегије обезбеђења квалитета Војне академије, Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилником о самовредновању и Правилником о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника, дефинисана су правила којима се обезбеђује квалитет наставног процеса. Квалитет наставног процеса обезбеђује се квалитетним програмима и силабусима, квалитетним плановима рада, садржајима теоријске и практичне наставе и квалитетним професионалним деловањем наставног особља.

Квалитет наставног процеса дефинисан је *Правилником о обезбеђењу квалитета на Универзитету одбране у Београду* и обезбеђује се кроз: интерактивност наставе; укључивање примера у наставу; професионални рад наставника и сарадника; доношење и поштовање планова рада по предметима; праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају да се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Статутом Војне академије прецизиран је начин организације наставе у Војној академији и права и обавезе наставног особља у наставном процесу. За сваку школску годину, усваја се *План и програм извођења наставе*, у оквиру кога се регулишу документи значајни за реализацију наставног процеса.

Стратегијом обезбеђења квалитета Војне академије и акционим планом за њено спровођење утврђен је наставни процес као област обезбеђења квалитета који се контролише и унапређује. У акционом плану за спровођење *Стратегије обезбеђења квалитета Војне академије* наведено је да је наставни процес основни и најважнији процес у Војној академији, који је потребно континуирано унапређивати кроз све фазе његове реализације.

Кадетима, односно студентима Војне академије су, на огласним таблама у Одсеку за питања кадета и слушалаца Одељења за наставу и обуку Војне академије и огласним таблама кадетских класа и водова, делимично и на Факултетском информационом систему, Порталу командно информационе мреже, као и званичном сајту Војне академије, доступне непоходне информације о предметима, предиспитним обавезама, начину и критеријумима оцењивања на испиту и другим релевантним подацима потребним за остваривање права и успешно извршавање наставних обавеза.

Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту утврђено је да сваки наставник на првом часу упознаје кадете, односно студенте са:

- Основним подацима о предмету (назив, година, број ЕСПБ и услове изласка на завршни испит);
- Циљевима предмета;
- Садржајем и структуром предмета;
- Планом и распоредом извођења наставе (предавања и вежбе);
- Наставницима и сарадницима који ће изводити наставу на предмету;
- Местом извођења наставе;
- Временским распоредом извођења наставе;
- Обликом наставе (предавања, семинари, вежбе, консултације, провера знања и сл.);
- Начином оцењивања на предмету;
- Пописом литературе за предмет.

Настава у Војној академији изводи се према унапред утврђеном распореду часова. Распоред часова (предавања, вежбе и недељне консултације) израђује се на почетку сваког семестра, према наређењима Начелника Војне академије за израду *Плана и програма извођења наставе* и усклађен је са потребама кадета, односно студената. Такође, пре почетка сваке школске године израђује се Календар образовно-научног рада за школску годину, у коме су хронолошки приказане све активности које се односе на процес планирања и реализације наставног процеса, као и активности које активно утичу на наставни процес у складу са специфичностима живота и рада у Војној академији.

Наставно особље је дужно да предавања и вежбе на наставном предмету изводи према Распореду часова у складу са Планом реализације предмета, као и да после сваког одржаног предавања или вежбе, у Књизи евиденције реализације наставе и одсуствовања са наставе наставних група, уписује датум одржавања часа и тематску јединицу која је на том часу обрађена. Предавања и вежбе у Војној академији су интерактивне и укључују примере из праксе. Такође, сви наставници и сарадници подносе писани месечни извештај о обављеној настави начелнику Катедре, који их обједињује у јединствени месечни извештај Катедре, који се након овере доставља продекану Војне академије.

Правилником о самовредновању на Универзитету одбране у Београду уређен је начин и поступак самовредновања и оцене квалитета Универзитета одбране у Београду и његових високошколских установа, укључујући и Војну академију.

Статутом Војне академије, Статутом Универзитета одбране у Београду и другим општим актима и правилницима, као и *Кодексом професионалне етике на Универзитету одбране у Београду*, утврђене су обавезе и етички стандарди коректног понашања наставног особља према кадетима, односно студентима у наставном процесу. Такође, општим актима и студијским програмима утврђено је да се у настави користе савремене, разноврсне и интерактивне методе, као и да се циљевима студијског програма код кадета, односно студената подстиче креативност и критичко мишљење.

У складу са одредбама *Правилника о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника* и *Правилника о обезбеђивању квалитета*, квалитет наставног процеса се проверава путем анкета, које се на крају сваког семестра спроводе међу кадетима, односно студентима. Такође, на годишњем нивоу израђује се *Годишњи план контроле наставе и обуке у школској години* (као саставни део *Годишњег плана и програма извођења наставе у Војној академији*), док се на нивоу Одељења за наставу и обуку, као и на нивоу Катедри израђују и *Планови контрола наставног процеса*.

На крају школске године израђује се *Анализа плана и програма извођења наставе у Војној академији* у претходној школској години, на основу које се идентификују слабости у току свих фаза реализације наставног процеса и предлажу корективне мере за његово унапређење у складу са надлежностима нивоа организационих целина који врше контролу наставног процеса.

б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Стандарди квалитета наставног процеса обухватају: стандарде квалитета планова рада - планова реализације предмета (силабуса), стандарде квалитета наставе и стандарде квалитета оцењивања.

За све предмете, у оквиру акредитованих студијских програма, постоје и детаљни планови рада - планови реализације предмета. Увидом у њихову садржину утврђено је да сваки од силабуса има: назив предмета, статус и профил предмета, бодовну вредност предмета исказану у ЕСПБ, основне податке о наставницима и сарадницима ангажованим на

предмету, предуслове за упис предмета, кратак опис садржине и структуре предмета, обавезну и допунску литературу, облике наставе, методе рада током наставе (предиспитне активности), циљ и исход предмета, број поена које доноси сваки облик предиспитних активности, критеријуме и мерила за оцену успешности кадета, односно студената у предиспитним активностима, као и сразмеру поена стечених предиспитним активностима и на завршном испиту у структури укупне оцене кадета, односно студента на предмету.

Облици предиспитних активности кадета, односно студената који се оцењују утврђени су на тај начин да њихово испуњење буде у функцији савладавања наставног садржаја. Сви силабуси су оверени од стране продекана или лица овлашћеног од стране продекана (начелно начелника Катедре).

Измене у курикулуму и силабусима, осим када је реч о редовном ажурирању и осавремењивању списка литературе, предлаже Наставно-научно веће. Прихваћене измене Наставно-научно веће упућује Сенату Универзитета одбране на усвајање.

За праћење квалитета реализације наставног процеса одговорни су продекан и начелници Катедри укључујући и одговорност која се односи на: организацију наставе у групама кадета, односно студената у складу са стандардима за акредитацију, адекватну кадровску покривеност наставе, као и на реализацију наставних планова у складу са акредитованим документима. Саставни део континуираног праћења рада кадета, односно студената ради обезбеђења и унапређивања квалитета наставног процеса, представља и дужност наставног особља да води наставничке бележнице. У наставничким бележницама, које се јединствено воде за сваку наставну групу, поред одсуства са наставе, води се евиденција о свим кадетима, односно студентима, њиховим предиспитним активностима, поенима које су на основу сваке предиспитне активности остварили, поенима које су остварили на завршном испиту, као и о коначној оцени.

Анализа годишњег програма рада за школску 2014/2015. годину показује да је комплетан наставни процес у школској 2014/2015. години, на свим нивоима школовања Војне академије, реализован по важећим студијским програмима, уз мања одступања до којих је долазило услед објективних околности (спречености наставника, ангажовања кадета, односно студената по посебним наређењима и задацима и сл.). Пропуштена настава у потпуности је надокнађена одговарајућом прерасподелом часова.

Остваривање наставе у складу са плановима рада, као и квалитет наставног процеса на сваком појединачном предмету прати се и путем кадетске евалуације, односно редовног семестралног анкетања кадета, односно студената. Одбор за организовање и спровођење кадетског, односно студентског вредновања, припрема упитник, спроводи поступак вредновања, води записник о спровођењу вредновања и припрема извештај о резултатима вредновања који подноси продекану, и који се презентује Наставно-научном већу. Војна академија је дужна да Комисији Универзитета достави извештај о резултатима кадетског, односно студентског вредновања у року од седам дана од дана одржавања седнице Наставно-научног већа, на којој је презентован извештај Одбора. На основу извештаја Одбора за организовање и спровођење поступка кадетског, односно студентског вредновања, Комисија Универзитета припрема годишњи извештај о резултатима кадетског, односно студентског вредновања који доставља Сенату Универзитета на разматрање. На основу кадетске евалуације се проверава и утврђује да ли наставно особље има коректан и професионалан однос према кадетима, односно студентима. У случају лоших оцена, неповољних коментара или жалби кадета, односно студената, продекан у сарадњи са начелницима Катедри позива одговарајуће наставнике на разговор, ради уклањања пропуста или недостатака у настави. У надлежности Комисије за унапређење квалитета јесте и осмишљавање и других корективних мера које би могле дати позитиван ефекат у областима где је оцена кадета, односно студената била незадовољавајућа.

Наставници и сарадници у Војној академији током извођења предавања и вежби поступају веома професионално и имају коректан однос према кадетима, односно студентима, што се може видети из резултата анкете о вредновању педагошког рада наставника и сарадника који су реализовали наставу у оквиру студијских програма у школској 2014/2015. години и из резултата анкете о евалуацији квалитета наставног процеса. Ово је последица професионалног деловања на принципима и очекивањима одговорног понашања свих учесника универзитетске наставе - наставног особља, кадета, односно студената, као и на очекиваној зрелости кадета, односно студената, а засновано је на претходно наведеним нормативно-правним актима којима су утврђене обавезе и одговорност наставног особља у процесу наставе, укључујући стандарде коректног и професионалног понашања на часовима, у току спровођења тестова, колоквијума, предиспитних обавеза и завршног испита (просечне оцене наставног особља у школској 2014/15. години приказане су у следећој табели).

Табела 5.1 Просечне оцене наставног особља у школској 2014/15. години

	139. класа	138. класа	137. класа	136. класа
Просечна оцена наставника	4,12	4,37	4,24	4,51
Просечна оцена сарадника	4,46	4,50	4,44	4,57
Просечна оцена наставника и сарадника	4,29	4,44	4,34	4,54
Укупна оцена педагошког рада наставника и сарадника	4,40			

Из претходне табеле се уочава да су оцене наставног особља по класама релативно избалансиране, као и да је укупна оцена педагошког рада наставног особља врло добра и да износи 4,40, што доприноси укупној позитивној оцени наставног процеса.

Резултати анкетирања о евалуацији квалитета наставног процеса показују да је већина кадета, односно студената задовољна са:

- Доступношћу информација о предметима пре почетка њихове реализације;
- Развојношћу коришћења наставних средстава, која укључују савремена технолошка решења и наставно-материјална средства, специфична за војну организацију за чије потребе се већи део кадета, односно студената наменски школује;
- Доступношћу плана и распореда часова пре почетка семестра;
- Спровођењем наставе према утврђеном распореду;
- Занимљивошћу садржајем теоријске и практичне наставе на предметима;
- Укљученошћу примера из праксе у наставни процес;
- Реализацијом посебних облика наставе (војног оспособљавања) и чињеницом да су у функцији исхода предмета;
- Начином како наставни процес утиче на подстицање и размишљање, као и примену стечених знања;
- Професионалношћу и коректним односом наставника и сарадника током извођења предавања и вежби;
- Познавањем критеријума, начина испитивања и оцењивања на почетку семестра за сваки предмет.
- Са начином испитивања, који је исти за све кадете, односно студенте (потребно је истаћи да се и један број анкетираних кадета, односно студената не слаже са наведеном констатацијом, што указује на потенцијални ризик од неједнаког критеријумима

- појединих наставника приликом вредновања знања кадета, односно студената, нарочито на студијском програму МуО);
- Коректним вредновањем рада и знања кадета, односно студената (уз извесна одступања на студијском програму МуО);
 - Прилагођеношћу начина рада у наставном процесу могућностима и предзнањима кадета, односно студената;
 - Са благовременошћу давања резултата колоквијума и испита кадетиима, односно студентима.

У прилог резултатима добијених из анкетног упитника о евалуацији наставног процеса, а који се односе на планирање наставног процеса, иду и подаци добијени приликом спровођења анкете са кадетиима, односно студентима који су се изјашњавали о квалитету распореда часова у школској 2014/2015. години (табела 5.2). Упркос варирајућим резултатима уочава се да су кадети, односно студенти свих година студија на свим студијским програмима (изузев студената 139. класе модула Јавне финансије) већином у потпуности или делимично задовољни квалитетом планирања наставног процеса.

Табела 5.2 Задовољство кадета, односно студената распоредом часова у школској 2014/2015. години

	136. класа			137. класа			138. класа			139. класа		
	Да	Дел.	Не	Да	Дел.	Не	Да	Дел.	Не	Да	Дел.	Не
МУО	46,34	31,71	21,95	39,13	21,74	39,13	40,91	54,55	4,55	50,00	30,00	20,00
ВЕИ	70,00	27,50	2,50	70,73	17,07	12,20	38,89	38,89	22,22	65,38	30,77	3,85
ВМИ	50,00	50,00	0,00	75,00	16,67	16,67	52,17	34,78	13,04	56,00	28,00	16,00
ВХИ	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	77,78	22,22	0,00	0,00	0,00	0,00
ВВ	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	60,00	20,00	20,00
Логистика	35,48	25,81	38,71	41,67	36,11	19,44	60,71	28,57	10,71	42,11	68,42	10,53
Јавне финансије	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	41,18	41,18	17,65	20,00	30,00	50,00

Коначно, на основу резултата кадетског, односно студентског вредновања рада наставног особља и наставног процеса, као и анкете о евалуацији квалитета наставног процеса, може се закључити да се настава у Војној академији одвија према утврђеном наставном плану и распореду и да је у Војној академији остварен висок квалитет наставе, што су кадети, односно студенти оценили веома добрим оценама предмета, наставника и сарадника.

Интерактивност наставе обезбеђује се преко повезивања теоријске наставе и практичног знања, као и обезбеђивањем активне улоге кадета, односно студената у самом наставном процесу. Курикулумима појединачних предмета предвиђене су различите практичне активности кадета, односно студената, као што су припрема и реализација презентација, израда графичких апликација, осмишљавање и израда пројеката и сл. На многим предметима ове активности су обавезне за све кадете, односно студенте, а често носе и одређени број поена у склопу предиспитних обавеза, што кадете, односно студенте додатно мотивише да се активно укључе у њихову реализацију. Такође, како се може видети из курикулума предмета, предвиђене методе реализације наставе обухватају дискусију, решавање проблема, комуникативне активности и друге видове интерактивне наставе. Посебно важан вид повезивања теоријске наставе и практичног знања кадета, односно студената представља реализација посебних облика наставе кроз практичне теренске вежбе на полигонима и реализацију различитих облика наставе у оквиру јединица и установа из састава Министарства одбране и Војске Србије.

Садржаји курикулума студијских програма који се реализују на сва три нивоа студија у Војној академији одговарају постизању циљева студијског програма и његовим исходима учења. Наставне методе прилагођене су природи предмета унутар курикулума, његовим циљевима и исходима. Тако се, у случају да исходи учења подразумевају већи степен примене стечених знања, фаворизују практичне интерактивне методе, док се у случају предмета који припадају групи општеобразовног типа чешће користи метода анализе и текст-метода.

Војна академија се активно залаже за пројекте перманентног стручног усавршавања наставног особља, које спроводи кроз њихово учешће у различитим домаћим и међународним пројектима, научно-стручним скуповима, семинарима, као и кроз размену наставног особља са различитим универзитетима. Војна академија остварује сарадњу са низом домаћих и страних установа, државних и недржавних институција и организација, која за резултат има реализацију заједничких пројеката и размену искустава.

Поред тога, у Војној академији се спроводе различити нивои усавршавања наставног особља са циљем побољшања квалитета наставног процеса (Курс за наставнике на страном - енглеском језику, Дидактичко-методички курс, Курс учења на даљину и сл.). Такође, усвојеним *Правилником о начину, поступку и ближим условима стицања звања наставника Универзитета одбране* и *Правилником о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника страног језика, наставника вештина и сарадника у Војној академији* (у складу са законом о високом образовању, Статутом Универзитета одбране, *Статутом Војне академије* и *Минималним условима за стицање звања наставника на универзитету*) усвојени су критеријуми о начину избора наставног особља у одговарајућа звања, чиме су утврђени квалификациони и класификациони критеријуми чије испуњење омогућује улазак у процедуру за избор у звање наставника - сарадника, што је и предочено како наставно особљу, тако и будућим кандидатима за избор у наставничка звања.

У Војној академији се периодично, у координацији са осталим организационим целинама Министарства одбране и Војском Србије, врше провере усклађености појединих курсева у смислу обима и пропорција предавања, вежби, семинара, додатних и посебних облика наставе, стручне праксе, пројеката; ЕСПБ (кредита); пролазности и сл. с обзиром на исход учења. Као један пример квалитетно усклађеног курса посматраће се студијски програм ВЕИ - основне академске студије.

Циљ студијског програма ВЕИ је стицање компетенција и академских знања и вештина из више научних области, са тежиштем на научним областима из поља техничко-технолошких наука. То, поред осталог, укључује и развој креативних официрских и аналитичких способности разматрања и решавања специфичних, ускостручних проблема, способност критичког и аналитичког размишљања, развијање особина за тимски рад, кооперативности, комуникативности и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за професионалан рад.

Сврха студијског програма ВЕИ - основне академске студије је образовање кадета, односно студената Војне академије за позив официра техничке службе, официра службе телекомуникација, односно информатике. Овај студијски програм је у складу са циљевима и задацима образовања у Војној академији, односно са општим циљевима и задацима образовања будућих официра родова и служби у Министарству одбране и Војсци Србије.

Курикулум основних академских студија ВЕИ конципиран је тако да су задовољени дефинисани циљеви и задаци школовања у Војној академији. Наведено школовање траје 4 академске године (8 семестара), односно 240 ЕСПБ. Структура студијског програма дефинисана је са 15,01% академско-општеобразовних, 20,44% теоријско-методолошких, 31,70% научно-стручних и 32,86% стручно-апликативних предмета од укупних бодова

студијског програма. Такође, у структури студијског програма изборни предмети су заступљени са 63 ЕСПБ бода, што износи 26,25% укупног броја бодова. Прве две године представљају основно, опште образовање кадета према студијском програму ВЕИ. На трећој и четвртој години студија конкретизује се и спецификује проблематика одговарајуће службе на бази специфичности којима ће се будући официри бавити.

Такође, током ове две године конкретизује се и проблематика експлоатације и одржавања електронских система на употреби у Војсци Србије. У трећој и четвртој години постоје обавезни и изборни предмети. Кроз изборне предмете кадети, односно студенти, у сарадњи са ангажованим наставним особљем, испољавају и показују своје афинитете и оријентације према проблемима који се јављају у току експлоатације и одржавања електронских система на употреби у Војсци Србије и Министарству одбране.

Саставни део курикулума основних академских студија ВЕИ је и стручна пракса која се као стажирање реализује у одговарајућим јединицама и установама Војске Србије. Сечена знања и вештине у току школовања на студијском програму кадети, односно студенти верификују кроз израду и одбрану завршног рада. Захваљујући оваквој структури студијског програма и садржајем курикулума исходи студија, који обухватају теоријска и примењена - оперативна знања, се постижу у највећој мери, што показује и задовољство основног послодавца (организационих целина Министарства одбране и Војске Србије) у току рада на формацијским дужностима свршених кадета, односно студената, као и других послодаваца који запошљавају свршене студенте овог студијског програма.

Табела 5.3 Структура курикулума студијског програма

Р.бр.	Шифра	Студијски програм/изборно подручје - модул	Почетни семестар	Број ЕСПБ	Часова наставе
1.	ВЕИ1	Војноелектронско инжењерство	1	240	3433
2.	ВЕИ1 1	Телекомуникације	5	240	435
3.	ВЕИ1 2	Радарски системи	5	240	465
4.	ВЕИ1 3	Ракетни системи	5	240	465
5.	ВЕИ1 4	Информациони системи	5	240	465

Табела 5.4 Изборност и класификација предмета

Р.бр.	Студијски програм/студијско подручје/ изборно подручје - модул	Укупно ЕСПБ	Број изб. ЕСПБ	% Изб.	% АО	%ТМ	%НС	%СА
1.	Војноелектронско инжењерство	240	63	26,25	15,01	20,44	31,70	32,85
	1. Телекомуникације	240	63	26,25	15,01	20,44	31,70	32,85
	2. Радарски системи	240	63	26,25	15,01	20,44	31,70	32,85
	3. Ракетни системи	240	63	26,25	15,01	20,44	31,70	32,85
	4. Информациони системи	240	63	26,25	15,01	20,44	31,70	32,85

АО – Академско-општеобразовни предмети

ТМ – Теоријско-методолошки предмети

НС – Научно, односно уметничко-стручни предмети

СА – Стручно-апликативни предмети

Табела 5.5 Распоред предмета по семестрима и годинама студија
за изборно подручје: Радарски системи

Р.бр	Шифра предмета	Назив предмета	С	Тип	Статус предм.	Часови активне наставе			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
ПРВА ГОДИНА										
1.	ФВА1.4.КФК	Физичко васпитање 1	1	АО	ОПВП	2	1			2
2.	ЕВИ1.4.КСЈ	Енглески језик 1ВИ	1	АО	ОПВП	2	1			2
3.	МА1А.1.КПМ	Математика 1А	1	ТМ	ОПВП	3	3			6
4.	ФИЗЕ.1.КПМ	Физика Е	1	ТМ	ОПВП	3	2			6
5.	ЕТХ1.1.ВЕИ	Електротехника 1	1	НС	ОПВП	3	3		2	8
6.	СОЦИ.1.КДН	Социологија	1	АО	ОПВП	2	1			3
7.	ВЕХП.1.КДН	Војна етика са МХП	1	ТМ	ОПП	3	2			5
8.	ФВА1.4.КФК	Физичко васпитање 1	2	АО	ОПВП	2	1			2
9.	ЕВИ1.4.КСЈ	Енглески језик 1ВИ	2	АО	ОПВП	2	1			2
10.	МА2А.2.КПМ	Математика 2А	2	ТМ	ОПВП	3	3			6
11.	ЕТХ2.2.ВЕИ	Електротехника 2	2	НС	ОПВП	3	3		2	8
12.	ВТПГ.2.КПМ	Војна топографија и географија	2	СА	ОПВП	3	2			5
13.	ОТ1Б.2.ТАК	Основи тактике 1	2	ТМ	ОПВП	1	2	2	2	5
						32	25	2	6	60
Укупно часова активне наставе на години студија = 15 * 59 = 885									Укупно 60	
ДРУГА ГОДИНА										
14.	ФВА2.4.КФК	Физичко васпитање 2	3	АО	ОПВП	2	1			2
15.	ЕВИ2.4.КСЈ	Енглески језик 2ВИ	3	АО	ОПВП	2	1			2
16.	МАТЗ.3.КПМ	Математика 3	3	ТМ	ОПВП	3	2			5
17.	СИГС.1.ВЕИ	Сигнали и системи	3	НС	ОПВП	2	2		1	5
18.	ОЕЛЕ.1.ВЕИ	Основи електронике	3	НС	ОПВП	3	3			7
19.	ПРОГ.1.ТЛИ	Програмирање	3	НС	ОПВП	3	3		1	7
20.	ВИСТ.1.КДН	Војна историја	3	ТМ	ОПВП	2	2			4
21.	ФВА2.4.КФК	Физичко васпитање 2	4	АО	ОПВП	2	1			2
22.	ЕВИ2.4.КСЈ	Енглески језик 2ВИ	4	АО	ОПВП	2	1			2
23.	ТВИС.2.КПМ	Математика 4	4	ТМ	ОПВП	3	2			5
24.	ОАЕЛ.2.ВЕИ	Основи аналогне електронике	4	НС	ОПВП	3	3			7
25.	ТЕК1.2.ТЛИ	Телекомуникације 1	4	НС	ОПВП	3	3		2	7
26.	ОТ1Б.2.ТАК	Основи тактике 2	4	ТМ	ОПВП	1	2	2	2	5
						31	26	2	6	60
Укупно часова активне наставе на години студија = 15 * 59 = 885									Укупно 60	
ТРЕЋА ГОДИНА										
27.	ФВА3.4.КФК	Физичко васпитање 3	5	АО	ОПВП	2	1			2
28.	ЕВИ3.4.КСЈ	Енглески језик 3ВИ	5	АО	ОПВП	2	1			2
29.	ОКИР.1.МЕН	Основи командовања и руковођења	5	СА	ОПВП	2	1			3
30.	ОДЕЛ.1.ВЕИ	Основи дигиталне електронике	5	НС	ОПВП	3	3			6
31.	ЕМЕР.3.ВЕИ	Електрична мерења	5	СА	ОПВП	2	3			5
32.	ПМАТ.2.ВЕИ	Практикум за MATLAB	5	СА	ОПП	0	2			2
33.	Изборни предмет 1 (бира 1 од 3)									
	ТЕК2.1.ТЛИ	Телекомуникације 2	5	НС	ИПП	3	2			5
	САУ1.1.ВЕИ	Системи аутоматског управљања 1	5	НС	ИПП	3	2			5
	МОДП.1.ТЛИ	Моделовање података	5	НС	ИПП	3	2			5
34.	Изборни предмет 2 (бира 1 од 3)									
	МКТА.1.ВЕИ	Микроталасна техника и антене	5	НС	ИПП	2	2			5
	СЕИА.1.ВЕИ	Сензори и актуатори	5	НС	ИПП	2	2			5
	АИОР.1.ТЛИ	Архитектура и организација рачунара	5	НС	ИПП	2	2			5
35.	ФВА3.4.КФК	Физичко васпитање 3	6	АО	ОПВП	2	1			2

36.	ЕВИЗ.4.КСЈ	Енглески језик ЗВИ	6	АО	ОПВП	2	1			2
37.	ДОС1.2.ВЕИ	Дигитална обрада сигнала 1	6	СА	ОПВП	3	3			6
38.	СПВИ.2.ЛОГ	Стручна пракса 1	6	СА	ОПП	0	0		3	2
39.	ВПСИ.2.КДН	Војна психологија	6	ТМ	ОПВП	2	1			3
40.	Изборни предмет 3 (бира 1 од 4)									
	РДРТ.2.ВЕИ	Радио-релејна техника	6	НС	ИПП	2	2			5
	СТТК.2.ВЕИ	Статистичка теорија телекомуникација	6	НС	ИПП	2	2			5
	ОРКТ.2.ВЕИ	Основи ракетне технике	6	НС	ИПП	2	2			5
	СПИА.2.ТЛИ	Структуре података и алгоритми	6	НС	ИПП	2	2			5
41.	Изборни предмет 4 (бира 1 од 4)									
	РКОМ.2.ТЛИ	Радиокомуникације	6	НС	ИПП	3	2		1	6
	РЛОК.2.ВЕИ	Радиолокација	6	НС	ИПП	3	3			6
	РДТС.3.ВЕИ	Радарска техника и системи	6	НС	ИПП	3	3			6
	ОБОП.2.ТЛИ	Објектно-оријентисано програмирање	6	НС	ИПП	3	3			6
42.	Изборни предмет 5 (бира 1 од 4)									
	МУЛТ.2.ТЛИ	Мултиплексна техника	6	СА	ИПП	2	2			4
	САУ2.2.ВЕИ	Системи аутоматског управљања 2	6	СА	ИПП	2	2			4
	РАДТ.2.ВЕИ	Радарска техника	6	СА	ИПП	2	2			4
	ОВПР.2.ТЛИ	Основи Web програмирања	6	СА	ИПП	2	2			4
						32	28			60
Укупно часова активне наставе на години студија = 15 * 60 = 900										Укупно 60
ЧЕТВРТА ГОДИНА										
43.	ФВА4.4.КФК	Физичко васпитање 4	7	АО	ОПВП	2	1			2
44.	ЕВИ4.4.КСЈ	Енглески језик 4ВИ	7	АО	ОПВП	1	1			2
45.	РАДС.1.ВЕИ	Радарски системи	7	СА	ОПМ	3	2		2	6
46. 47.	Изборни предмет модула 1 (бира 2 од 7)									
	ДОС2.1.ВЕИ	Дигитална обрада сигнала 2	7	СА	ИПВМ	3	3			6
	ТКСБ.1.ТЛИ	Телекомуникациони саобраћај	7	СА	ИПМ	3	3			6
	ОТКС.1.ТЛИ	Одржавање телеком. система	7	СА	ИПМ	3	3			6
	КОМТ.1.ТЛИ	Комутациона техника	7	СА	ИПМ	2	2			5
	ОРОД.1.ЛОГ	Организација одржавања	7	СА	ИПВП	2	2			5
	ЗРЧС.1.ТЛИ	Заштита рачунарских система	7	СА	ИПМ	3	3			6
	ОРЧС.1.ТЛИ	Одржавање рачунарских система	7	СА	ИПМ	2	2		1	5
48. 49.	Изборни предмет модула 2 (бира 2 од 3)									
	МИПС.1.ВЕИ	Микропроцесорски системи	7	СА	ИПВМ	2	2			5
	ОЕЛЕ.1.ВЕИ	Оптоелектроника	7	СА	ИПВМ	2	2			5
	РЧМР.1.ТЛИ	Рачунарске мреже	7	СА	ИПВМ	2	2			5
50.	ФВА4.4.КФК	Физичко васпитање 4	8	АО	ОПВП	2	1			2
51.	ЕВИ4.4.КСЈ	Енглески језик 4ВИ	8	АО	ОПВП	1	1			2
52.	ПЕЛЗ.2.ВЕИ	Противелектронска заштита	8	СА	ОПВП	3	1		1	5
53. 54.	Изборни предмет модула 3 (бира 2 од 7)									
	РАДА.2.ВЕИ	Радарске антене	8	СА	ИПМ	3	2			6
	ТХПО.2.ЛОГ	Техничка подршка	8	СА	ИПВП	3	2			5
	РКСИ.2.ВЕИ	Ракетни системи малог домета	8	СА	ИПМ	3	2			6
	ТУС2.2.ТЛИ	Телекомуникациони уређаји и системи 2	8	СА	ИПМ	3	3	2		6
	ТКИО.2.ТЛИ	Телекомуникационо и информатичко обезбеђење	8	СА	ИПМ	2	2	2		5
	ПИОС.2.ТЛИ	Пројектовање информационих система	8	СА	ИПМ	2	2		1	5
	КИСИ.2.ТЛИ	Командно-информ. системи	8	СА	ИПМ	3	3			6
55.	СВЕИ.2.ВЕИ	Стручна пракса 2 (ВЕИ)	8	СА	ОПП				3	3
56.	ЗВЕИ.2.ВЕИ	Завршни рад	8	СА	ОПП				3	6
						28	20			60
Укупно часова активне наставе на години студија = 15 * 48 = 720										Укупно 60

в) Процена испуњености стандарда 5 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Опредељеност свих субјеката укључених у наставни процес за дугорочну оријентисаност ка изградњи и унапређењу квалитета наставног процеса.	++
2.	Јасно дефинисана очекивања од наставника и сарадника у складу са Статутом ВА и стандардима квалитета наставног процеса.	++
3.	Обезбеђење квалитета наставног процеса кроз примере из праксе и обавезну стручну праксу.	++
4.	Поштовање и придржавање Плана и програма извођења наставе који се тиче распореда часова, консултација, испита и реализације наставе на студијским програмима.	++
5.	Разноврсност метода наставе и учења.	++
6.	Стицање знања на појединим студијским програмима која обезбеђују квалитетан трансфер савремених технолошких решења организационим целинама МО и ВС у будућности.	++
7.	Искуство, коректан и професионални рад наставника и сарадника.	+++
8.	Развијен систем евалуације рада наставника од стране кадета, односно студената.	++
9.	Јединствени начин вођења документације за сваки одржани час и евиденцију присуства кадета, односно студената.	++
10.	Добра припремљеност дела кадета, односно студената за интелектуалне изазове у Војној академији кроз претходно школовање у Војној гимназији.	++
11.	Оптималан број кадета, односно студената на предавањима и вежбама.	++
12.	Расположиви капацитети и техничка опремљеност учионичког, кабинетског и лабораторијског простора наставном опремом која се користи у наставном процесу.	++
W – Слабости		
1.	Споро предузимање одговарајућих корективних мера са циљем подизања квалитета наставног процеса.	++
2.	Ужестручна и научно-образовна компетентност наставника и сарадника према стандардима високошколске наставе.	++
3.	Неравномерно и у појединим случајевима значајно повећано оптерећење наставника и сарадника.	++
4.	Неусклађене надлежности наставног особља са постављењима на формацијским/радним местима.	++
5.	Оптерећеност наставног особља ваннаставним обавезама.	+++
6.	Нејасне надлежности наставника, сарадника и наставника вештина у реализацији наставног процеса у складу са захтеваним компетенцијама.	++
7.	Неадекватна стимулисаност наставника за израду уџбеника и осталог наставног материјала.	++
8.	Ослоњеност на организацијске целине ван Војне академије у реализацији додатних и посебних облика наставе.	++
9.	Нејасне надлежности по питању одржавања наставно-материјалних средстава које се користе у наставном процесу.	++
10.	Недовољно подстицање кадета, односно студената на размишљање, креативност и интерактивно учешће у настави.	++
11.	Недовољно редовно присуство кадета, односно студената на настави.	+

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
О – Могућности		
1.	Успостављање система за перманентно и свакодневно праћење квалитета наставе у ВА.	++
2.	Унапређење квалитета наставног процеса кроз перманентно научно и стручно усавршавање наставника и сарадника.	+++
3.	Едукација наставника и сарадника за коришћење што савременијих метода у наставном процесу, првенствено интерактивних и креативних метода, усмерених на развијање критичког мишљења код кадета, односно студената.	++
4.	Успостављање веће међусарадње са образовним институцијама и научним институтима из које би као резултат проистекло и побољшање квалитета наставног процеса.	++
5.	Учешће на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање лабораторија и кабинета, чиме би се побољшао практични аспект држања наставе.	++
6.	Развој и одржавање савременог и једноставног интернет сајта и ФИС Војне академије, са циљем повећања информисаности кадета, односно студената свим потребним релевантним информацијама о наставном процесу.	++
7.	Активније укључивање кадета, односно студената у току наставног процеса са циљем њиховог квалитетнијег оспособљавања за решавање проблема у пракси.	++
8.	Опремање учионица савременим средствима за рад и за иновирање метода које се користе у наставном процесу.	++
9.	Учешће наставног особља у радним телима организационих целина МО и ВС и реверзибилан утицај на унапређење квалитета наставног процеса.	++
Т – Опасности		
1.	Недостатак финансијских средстава која би обезбедила виши квалитет наставног процеса.	++
2.	Недефинисан статус наставника у складу са изборним звањима.	++
3.	Релативно кратак радни век наставног особља (посебно наставника) и нејасни критеријуми адекватног вођења наставног особља у служби.	++
4.	Несиметричност и делимична застарелост технолошких решења којима су опремљене организационе целине МО и ВС са садржајима појединих наставних предмета.	++
5.	Недоступност свих потребних релевантних информација о наставном процесу на званичној интернет презентацији ВА студентима цивилима.	++
6.	Немогућност приступа Порталу командно- информационе мреже (интранету) Војне академије од стране кадета, односно студената.	++
7.	Рационализација времена и преоптерећење кадета ваннаставним обавезама.	++
8.	Обученост и методолошка оспособљеност наставника за савремене видове наставе.	++

г) Предлози за побољшање и планиране мере

На основу изложене SWOT анализе, планиране мере за побољшање квалитета наставног процеса су следеће:

- Обезбеђење стриктног примењивања правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу квалитета и предузимање корективних мера.

- Обезбеђење квалитетног и истог начина вредновања кадета, односно студената на свим програмима у складу са *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту*.
- Организација и реализација различитих курсева у Војној академији и упућивање наставног особља у друге високошколске установе са циљем подстицања наставника на стално педагошко и стручно усавршавање и примену интерактивних облика рада.
- У складу са надлежностима и обавезама наставног особља која проистичу из достигнутих изборних звања обезбеђење равномерног оптерећења наставног особља у наставном процесу и ваннаставним обавезама.
- Усклађивање формацијских (радних) места са надлежностима и изборним звањима у складу са *Законом о високом образовању*.
- Учешће наставног особља у научноистраживачким пројектима са циљем побољшања научно-наставних компетенција, унапређења технолошких решења и обезбеђивања додатних финансијских средстава за побољшање квалитета наставног процеса.
- Унапређивање опремљености наставних просторија новим савременим наставно-материјалним средствима.
- Укључивање разноврсних примера из праксе и повећање повезаности теоријских и практичних наставних садржаја са будућим радом кадета, односно студената на формацијским дужностима.
- Усклађивање школовања кадета са потребама организационих целина Министарства одбране и Војске Србије и школовања студената са потребама тржишта Републике Србије.
- Подстицање наставног особља на учешће на научним скуповима и објављивање радова у научним часописима.
- Подстицање наставног особља на израду основних и помоћних уџбеника и увођење иновативних метода у току извођења наставног процеса.
- Подстицање већег учешћа кадета, односно студената у наставном процесу, кроз различите облике одржавања наставе.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Прилог 5.1](#) Анализа резултата анкете студената о квалитету наставног процеса

- [Прилог 5.1.1](#) Резултати анкетног упитника о евалуацији квалитета наставног процеса
- [Прилог 5.1.2](#) Анализа анкете о евалуацији квалитета наставног процеса

[Прилог 5.2](#) Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

- [Прилог 5.2.1](#) Распоред часова основних академских студија Војне академије за летњи семестар 2015/2016. године (Студијски програм ВЕИ)
- [Прилог 5.2.2](#) Одлука о усвајању Плана и програма извођења наставе у школској 2016/2017. години
- [Прилог 5.2.3](#) Анализа плана и програма извођења наставе за 2014/2015. школску годину
- [Прилог 5.2.4](#) Годишњи план контроле наставе и обуке у Војној академији у школској 2015/2016. години
- [Прилог 5.2.5](#) Примери плана рада за два предмета (План реализације предмета оперативни системи и План реализације предмета архитектура и организација рачунара)

- [Прилог 5.2.6](#) Кодекс професионалне етике
- [Прилог 5.2.7](#) Наређање о реализацији наставе у 2016/2017. школској години

[Прилог 5.3](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

- [Прилог 5.3.1](#) План научноистраживачке делатности у Министарству одбране и Војсци Србије за 2016. годину
- [Прилог 5.3.2](#) Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у Војној академији у претходној календарској 2015. години према критеријумима Министарства науке, просвете и технолошког развоја

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког и стручног рада

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Одлуком Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије од 28.09.2010. године (бр. 021-01-61/143), у складу са *Законом о научноистраживачкој делатности*, Војна академија је први пут акредитована за обављање научноистраживачке делатности у области техничко-технолошких и друштвено-хуманистичких наука ([Прилог 6.1](#)).

На основу *Стратегије обезбеђења квалитета* ([Прилог 6.2](#)), *Правилника о самовредновању* ([Прилог 6.3](#)) и *Правилника о обезбеђењу квалитета* ([Прилог 6.4](#)), један од основних циљева у раду Војне академије је остваривање јединства образовног, научноистраживачког и стручног рада. Стога Војна академија редовно спроводи активности усмерене ка подстицању и развоју научноистраживачке делатности, а перманентно праћење и евалуација научноистраживачких активности чине важан део система обезбеђења квалитета.

Активности у домену научноистраживачке делатности остварују се у 6 главних области: 1) научноистраживачки пројекти, 2) организација научних скупова и конференција, 3) публикавање научних резултата, 4) издавачка делатност, 5) развој научног подмлатка и 6) развој међународне сарадње.

Поред тога, за унапређење квалитета научноистраживачког рада значајан је и квалитет процеса избора наставника и сарадника у академска и научна звања, као и квалитет материјалне подршке за научноистраживачки рад, у виду опремљености Војне академије и финансијске подршке научноистраживачким активностима од стране Министарства одбране.

б) Анализа и процена тренутне ситуације

Војна академија у великој мери испуњава захтеве стандарда 6, што је резултат значајне пажње која је у протеклом извештајном периоду поклањана научноистраживачком раду, научним публикацијама, јачању издавачке делатности Војне академије и свим активностима које имају за циљ унапређење научноистраживачког рада.

Војна академија континуирано припрема, реализује и ажурира научноистраживачке и стручне врсте програма. Наставници и сарадници, стално запослени у Војној академији, свој научноистраживачки рад реализују значајним делом и учешћем у научним пројектима које финансира Министарство одбране и научним пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Војна академија систематски надзире, прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада запослених наставника и сарадника, а садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и националним и европским стандардима и циљевима високог образовања.

У складу са *Програмом научноистраживачког рада* и *Планом научноистраживачке делатности Министарства одбране* Војна академија подстиче наставнике и сараднике да се интензивно баве научноистраживачким радом и повећају број научних публикација. Истраживачке методе, знања и резултате истраживања Војна академија у значајној мери интегрише у своје наставне програме.

Ради квалитетног обављања образовно научне делатности, Војна академија обавља и издавачку делатност. Поступак за издавање уџбеника, приручника и других облика стручних и научних публикација регулише се *Правилником о уџбеницима* ([Прилог 6.5](#)) који је усвојен од стране Сената Универзитета одбране у Београду.

Сарадња Војне академије са институцијама ван земље по питању научноистраживачког рада обавља се искључиво на основу међународних уговора, које склапа Влада Републике Србије и административних уговора, које склапа Министарство Одбране Републике Србије ([Прилог 6.6](#)). Поред међународних уговора, Војна академија има потписане уговоре о сарадњи са неким универзитетима у Србији: Универзитет уметности у Београду и Универзитет у Новом Пазару ([Прилог 6.7](#)).

в) Научноистраживачки пројекти

Војна академија подстиче наставнике и сараднике да се што активније ангажују у конципирању и реализовању научноистраживачких пројеката, индивидуалних, групних и међународних, самостално или у сарадњи са другим акредитованим високошколским установама у земљи и иностранству. Војна академија настоји да буде носилац значајних пројеката или партнер значајних научних институција у реализацији пројеката.

У овом тренутку, Војна академија је партнер у реализацији 4 пројекта основних истраживања које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Укупно 7 наставника и сарадника Војне академије учествује у реализацији ова 4 пројеката ([Табела 6.3](#)). Војна академија је носилац реализације 6 пројекта које финансира Министарство одбране. Укупно 43 наставника и сарадника Војне академије учествује у реализацији ових 6 пројеката ([Прилог 6.7](#)).

г) Научни скупови и конференције

У протеклом периоду, Војна академија је била домаћин и организатор научних скупова, конференција, округлих столова и семинара на иницијативу Катедри Војне академије – „Војно образовање и организацијски развој” (2013), „Екопан” (2014), „Учење на даљину у МО и ВС” (2014 и 2015), „5. међународна конференција о војној етици” (2015), „Шест деценија ШНО - корени, раскршћа и перспективе” (2015) и „Србија и стратегијска раскршћа” (2016).

Војна академија издваја знатна средства за организацију научних скупова и подржава све иницијативе наставника и сарадника у овим активностима.

д) Научна продукција и научне компетенције наставника и сарадника

Као квантитативни показатељ научноистраживачког рада, научна продукција наставника и сарадника је важан аспект квалитета научноистраживачке делатности Војне академије, који се континуирано прати. Број и списак SCI-индексираних радова по годинама на Војној академији за претходни период по годинама приказан је у табели испод.

Година	M21	M22	M23	M24	Укупно
2013	8	2	28	4	42
2014	5	0	21	3	29
2015	4	8	24	2	38
2016	1	1	10	1	13
Укупно	18	11	83	10	122

Војна академија пружа подршку наставницима и сарадницима да повећају број и квалитет публикација у реномираним часописима са *SCI* индексацијом складу са *Планом научноистраживачке делатности Министарства одбране* ([Прилог 6.8](#)) за текућу годину и у складу са *Планом финансирања Војне академије* у којем су као посебна активност планирани трошкови објављивања радова у реномираним часописима са *SCI* индексацијом.

Joш један аспект обезбеђивања квалитета научноистраживачког рада, блиско повезан са квантитетом и квалитетом научне продукције наставника и сарадника, представља поштовање високих стандарда при избору наставника и сарадника у звања, а посебно, при избору наставника за извођење наставе и менторство на докторским академским студијама. Војна академија у потпуности примењује стандарде Националног савета за високо образовање и стандарде за акредитацију студијских програма у свим овим областима.

ђ) Издавачка делатност

Издавачке активности Војне академије у протеклом периоду обележило је настављање објављивања радова у часопису *Војнотехнички гласник* (M52 и M51 за ТТ науке хемијске технологије) и *Војно дело* (M52), у којима наставници и сарадници Војне академије учествују у публикацији наведених часописа у својству чланова уређивачког одбора и као рецензенти:

<http://www.vtg.mod.gov.rs/uredjivacki-odbor-1.html#.UUL75zeqDrQ>

http://www.odbrana.mod.gov.rs/odbrana-stari/vojni_casopisi/vojno_delo.html

Поред тога, издавачке активности Војне академије у протеклом периоду обележило је издавање већег броја зборника радова, монографија и уџбеника. У периоду од 2013. године до 2016. године објављено је 15 основних и 16 помоћних уџбеника ([Прилог 6.9](#)).

Ову активност Војна академија препознаје као изузетно важну у популаризацији науке и ширењу знања, не само за привлачење студената свих нивоа студија, него и за комуникацију са потенцијалним партнерима на националном и међународном нивоу, како у јавном, тако и у приватном сектору. Сталне пројектне активности омогућавају да се издавачка делатност одвија континуирано и једина претња у том смислу је општи недостатак материјалних средстава.

е) Научни подмладак

У складу са циљевима развоја науке и технологије у Републици Србији, утврђених *Стратегијом научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2010. до 2015. године* („Службени гласник РС”, бр. 13/10), стратешко опредељење развоја научноистраживачке делатности Војне академије засновано је на квалитетној и усмереној кадровској политици, пре свега на пријему и увођењу у научноистраживачки рад младих научних истраживача и сарадника.

Један од најважнијих циљева *Програма развоја научноистраживачког подмлатка* ([Прилог 6.10](#)) за период од 2013. до 2016. године јесте пријем нових, младих сарадника који су завршили Војну академију или неки од факултета из групације друштвених и техничко-технолошких наука.

Увођење научноистраживачког подмлатка Војне академије у научноистраживачки рад обухвата следеће активности: Усмеравање младих истраживача ка самосталном научноистраживачком раду и инвентивним делатностима; Усмеравање ка истраживањима у приоритетним областима из Програма основних истраживања, Програма технолошког развоја и Програма интегралних и интердисциплинарних истраживања; Увођење младих истраживача у експериментални рад у лабораторијама кроз учешће у научноистраживачким пројектима; Активно укључивање младих истраживача у тимски истраживачки рад; Укључивање студената докторских студија Војне академије и других акредитованих факултета из поља друштвених и техничко-технолошких наука у постојеће и будуће научноистраживачке пројекте Војне академије; Мотивисање младих научних

радника за публикување резултата истраживања у међународним и националним часописима и на симпозијумима; Афирмисање и награђивање младих истраживача за запажене научноистраживачке резултате или објављене радове; Стимулисање младих сарадника за избор у наставна и истраживачка звања и Активно укључивање младих истраживача у организацију и реализацију научних скупова из области које покрива научноистраживачка делатност у Војној академији.

У периоду од припреме материјала за акредитацију Војне академије до овог циклуса самовредновања у Војној академији је одбрањено 60 докторских дисертација, 5 магистарских радова и 35 мастер радова ([Прилог 6.11](#)).

Научни подмладак има у потпуности отворене могућности за коришћење истраживачке инфраструктуре и мерама Министарства одбране и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије подстиче се мобилност ових студената која је изузетно важна у очувању усаглашености научноистраживачких садржаја са националним и европским циљевима. Наставни кадар се махом попуњава из најбољег истраживачког кадра.

ж) Материјална подршка за научноистраживачки рад

Поред институционалне, логистичке и академске подршке наставницима и сарадницима, која се огледа у стварању повољних услова за научноистраживачки рад, одобравање одсуства из наставе ради учешћа на пројектима, завршетка докторских дисертација или научних публикација, Војна академија научноистраживачке активности подстиче и конкретном материјалном подршком.

Са једне стране, Војна академија издваја значајна финансијска средства из сопствених прихода за набавку квалитетне и савремене опреме, што ствара повољну материјалну основу за научни рад наставника и сарадника. За услуге образовања и усавршавања запослених, набавку компјутерске и друге потребне опреме периоду од 2014. до 2016. године издвојено је, по годинама:

- 2014. година - 25.107.000,00 динара
- 2015. година - 25.367.000,00 динара
- 2016. година - 32.822.000,00 динара

Део опреме добијен је кроз донације и програме међународне сарадње. Такође, Војна академија је у протеклом периоду посебну пажњу поклањала развоју библиотечких ресурса важних за научни рад, као што је приступ систему КОБСОН, набавка савремене литературе и сарадња са другим институцијама у овој области.

Други вид материјалне подршке ВА представља финансијска помоћ наставницима и сарадницима за одлазак на научне скупове ради презентације научноистраживачких резултата. За те потребе у периоду од 2013. до 2016. године утрошено је по годинама:

- 2013. година - 981.794,89 динара,
- 2014. година - 1.141.893,20 динара,
- 2015. година - 1.398.602,57 динара,
- 2016. година - 1.709.000,00 динара.

Војна академија у потпуности сноси трошкове објављивања зборника радова и периодичних издања Војне академије. У циљу помоћи наставницима и сарадницима, Војна академија је за објављивање уџбеника и монографија преузела на себе све трошкове публикувања.

Сви ови видови финансијске подршке представљају значајан подстицај Војне академије научноистраживачком раду наставника и сарадника, и доприносе унапређењу квалитета научноистраживачких резултата.

з) Процена испуњености стандарда 6 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Избор наставног особља на основу научних и наставних компетенција.	+++
2.	Публиковање научно-стручних радова у часописима са SCI листе.	+++
3.	Публиковање научно-стручних радова у часописима националног значаја.	+++
4.	Учешће научноистраживачког кадра Војне академије на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству.	+++
5.	Могућност спровођења експертиза у више научних области.	++
6.	Добра сарадња са свим нивоима извршне власти и ангажовање на пројектима које финансира Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије.	+++
7.	Учешће научноистраживачког кадра ВА у пројектима које финансира Министарство одбране.	+++
8.	Партиципација научноистраживачког кадра ВА у пројектима које реализују друге научноистраживачке организације у систему одбране.	+++
9.	Партиципација научноистраживачког кадра Војне академије са предузећима из наменске индустрије.	++
10.	Модернизације наставе и увођења e-learning-a.	++
11.	Развој курсева за континуално професионално усавршавање.	++
12.	Постојање механизма за рано ангажовање студената докторских студија у процесу наставе и на научним пројектима.	++
13.	Опредељеност Војне академије да се знања и искуства, која произилазе из научноистраживачког и стручног рада интегришу у наставни процес.	+++
14.	План и програм прилагођен захтевима система одбране.	++
15.	Практична настава као саставни део курикулума.	++
16.	Добра сарадња са међународним универзитетима и научноистраживачким организацијама.	++
W – Слабости		
1.	Низак просечан ниво публикавања научноистраживачких резултата за велики број истраживача у поређењу са иностраним Универзитетима у развијеним земљама.	++
2.	Мали број објављених научних и стручних радова у часописима са SCI листе.	++
3.	Непостојање пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, за које је носилац Војна академија.	+++
4.	Мала партиципација научноистраживачког кадра Војне академије у пројектима које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.	+++
5.	Слаба партиципација научноистраживачког кадра Војне академије у истраживачким пројектима Европске Уније.	++
6.	Недовољна повезаност научноистраживачког кадра Војне академије са другим истраживачима из земље и иностранства.	++
7.	Ограничена финансијска средства за унапређење рада научноистраживачких лабораторија.	+++
8.	Непостојање или неадекватност механизма стимулације истраживача.	+++
9.	Усавршавање наставника након формалног образовања на последипломским студијама (изучавање софтвера, језика, курсеви ускостручног карактера итд.).	+++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
10.	Ограничен приступ медију за размену информација и база података (интернету).	+++
11	Ограничен развој младих истраживача из система одбране.	+++
12.	Недостатак наставника и научноистраживачког кадра у целини.	+++
13.	Ангажовање научноистраживачког кадра на пословима војног оспособљавања.	+++
О – Могућности		
1.	Учешће у пројектима везаним за модернизацију наставе, размену студената и наставног особља са сродним научноистраживачким организацијама у земљи и иностранству.	++
2.	Изградња научноистраживачких капацитета кроз сарадњу са другим научноистраживачким организацијама.	+++
3.	Могућности за иновирање наставних садржаја упоредо са развојем научног рада.	++
4.	Синхронизација стратегије научноистраживачког развоја Војне академије са Стратегијом научноистраживачког развоја Републике Србије.	+++
5.	Могућности за сарадњу између катери, лабораторија и центара и развијање мултидисциплинарних истраживања.	+++
6.	Нова законска регулатива о високошколском образовању.	++
7.	Развој сопствених научноистраживачких пројеката Војне академије.	+++
8.	Недостатак искустава добијених од других научноистраживачких организација из земље и иностранства.	++
9.	Могућности повезивања са привредом.	++
10.	Мобилност истраживача кроз усавршавање истраживача Војне академије у другим научноистраживачким организацијама у земљи и иностранству.	++
11.	Укључивање научноистраживачког кадра Војне академије у истраживачке тимове у земљи и иностранству.	+++
12.	Пораст броја младих истраживача.	++
Т – Опасности		
1.	Недостатак инфраструктуре и опреме за научноистраживачки рад у појединим научним областима.	+++
2.	Недовољна буџетска средства за научноистраживачки рад.	+++
3.	Непотпуно дефинисани критеријуми за руководиоце научноистраживачких пројеката и за чланове истраживачких тимова.	++
4.	Економска ситуација која успорава развој друштва у смислу коришћења капацитета научних радника у развоју различитих научних области.	++
5.	Економска ситуација која отежава сарадњу са приватним, јавним сектором и индустријом.	++
6.	Недовољно унапређење наставног процеса кроз развој научних активности.	++
7.	Недовољно публиковање резултата научноистраживачког рада.	++
8.	Недовољно учешће научноистраживачког кадра Војне академије у међународним научноистраживачким организацијама.	++

и) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- Иако је у овом извештајном периоду Војна академија значајно унапредила квалитет научноистраживачког рада, у предстојећем периоду је могуће предузети још интензивније кораке ка даљем унапређивању.
- Потребно је мотивисати још већи број наставника и сарадника за ангажовање на конципирању и реализацији пројеката основних и примењених истраживања Министарства одбране и Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС.
- Број наставника и сарадника ангажованих на пројектима Министарства одбране и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у протеклом периоду износи 11 истраживача, али је циљ да однос ангажованих на пројектима према укупном броју наставника и сарадника у Војној академији буде повећан. Међутим овде је потребно истаћи да је однос броја наставника и сарадника ангажованих на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије само 3,8%. Овако неповољан однос првенствено је одраз чињенице да је Војна академија, као научноистраживачка организација, добила одлуку о акредитацији после завршеног конкурса који је расписало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије циклус финансирања пројеката у циклусу 2011-2014. година.
- У наредном периоду потребно је интензивније радити на конципирању и реализацији међународних научноистраживачких пројеката. Потребно је јачати међународну сарадњу у домену научних истраживања, и иницирати више заједничких пројеката са партнерским институцијама из земље и иностранства. Мада је информисаност наставника и сарадника о могућностима и процедурама за конкурисање код надлежног министарства и међународних фондова знатно боља него у протеклом периоду, потребно је радити на јачању институционалне подршке Војне академије у тој области, на пример, едукацијом запослених у стручним службама за пружање помоћи у изради пројектне документације, едукацијом млађих наставника и сарадника за припрему пројектне документације и сл.
- Потребно је даље радити и на унапређењу квалитета издавачке делатности, увођењем виших стандарда у погледу квалитета публикација.
- Коначно, у наредном периоду Комисија за обезбеђење квалитета треба да ради на прецизнијем утврђивању метода, поступака и активности, заснованих на претходно утврђеним индикаторима, које ће се примењивати у процењивању квалитета не самог научноистраживачког рада, већ првенствено повезаности научноистраживачког, образовног и стручног рада у Војној академији. Такође, у наредном периоду Комисија мора осмислити и активности које би олакшале и поједноставиле сакупљање података о испуњености стандарда квалитета у домену научноистраживачког рада, на пример, кроз формулисање једноставних образаца и формулара за појединачне извештаје наставника и сарадника и групне извештаје Катедри, у којима ће бити спецификовани сви аспекти научног рада релевантни за праћење квалитета у складу са стандардом 6.

ј) Показатељи и прилози за стандард 6

[Прилог 6.1](#) Одлука Министарства за науку и технолошки развој - Одбора за акредитацију научноистраживачких организација о акредитацији Војне академије за обављање научноистраживачке делатности

[Прилог 6.2](#) Стратегија обезбеђења квалитета

[Прилог 6.3](#) Правилник о самовредновању Универзитета одбране у Београду

[Прилог 6.4](#) Правилник о обезбеђењу квалитета Универзитета одбране у Београду

- [Прилог 6.5](#) Правилник о уџбеницима Универзитета одбране у Београду
- [Прилог 6.6](#) Уговор о оствареној међународној научној сарадњи
- [Прилог 6.7](#) Уговори о сарадњи са другим институцијама и субјектима
- [Прилог 6.8](#) Извод из Плана научноистраживачке делатности Министарства одбране - научни скупови у Војној академији
- [Прилог 6.9](#) Објављени уџбеници и монографије у Војној академији у периоду од 2013. до 2016. године
- [Прилог 6.10](#) Програм развоја научноистраживачког подмлатка
- [Прилог 6.11](#) Списак одбрањених докторских дисертација и магистарских радова у Војној академији у периоду 2013-2016. године
- [Прилог 6.12](#) Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду
- [Прилог 6.13](#) Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи
- [Прилог 6.14](#) Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи
- [Прилог 6.15](#) Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи
- [Прилог 6.16](#) Листа капиталне опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад
- [Прилог 6.17](#) Листа осталих пројеката на којима су ангажовани наставници и сарадници Војне академије - Извод из Плана научноистраживачке делатности Министарства одбране за 2016. годину
- [Прилог 6.18](#) Извод из Плана опремања Војне академије и Плана набавки добара, услуга и радова за 2015 - Набавка опреме
- [Прилог 6.19](#) Програм научноистраживачког рада Војне академије
- [Прилог 6.20](#) План научноистраживачке делатности у Министарству одбране и Војсци Србије за 2016. годину
- [Табела 6.1](#) Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни период
- [Табела 6.2](#) Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи
- [Табела 6.3](#) Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2011-2016.
- [Табела 6.4](#) Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
- [Табела 6.5](#) Списак објављених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2013-2016.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Поступак за избор наставника и сарадника који раде у Војној академији, прописао је Универзитет одбране у Београду. Правилник се налази на сајту универзитета и јавно је доступан. У периоду од последњег самовредновања до 01.10.2016. године наставници су се бирали према *Правилнику о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника СВЛ 4/12*, док се од 01.10.2016. године бирају према новом правилнику. Оба правилника се налазе на сајту Универзитета одбране и доступни су оцени стручне и шире јавности.

Приликом избора наставника, према прописаним поступцима, оцењује се научна, истраживачка и педагошка компетентност кандидата. Наставници су бирани јавним гласањем на седницама Већа техничко-технолошког и друштвено-хуманистичког поља, Наставно-научног већа ВА и Универзитета одбране. Критеријуми за избор наставника су на нивоу или строжији од критеријума које је прописао Национални савет за образовање.

Квалитет наставног особља у Војној академији Универзитета одбране у Београду је на високом нивоу. Наставници Војне академије су у 2015. години објавили у часописима или презентовали на конференцијама укупно 270 радова, што је у просеку више од 2 рада по наставнику. Од свих објављених и презентованих радова у 2015. години 13% је категорије М20, а 21% категорије М50. Велики број радова у часописима доказује високу научну продуктивност наставног кадра Војне академије. То је резултат дугогодишње добре праксе обезбеђења квалитетног кадра са студија 2. и 3. степена на ВА и из јединица и установа Војске Србије и Министарства одбране, а на основу поступака и услова за избор наставника и сарадника.

Војна академија систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Евалуација наставника се спроводи редовно - једном годишње. Поред тога, Војна академија сваке године врши избор најбоље Катедре, најбољег наставника и најбољег научног радника.

Према анкетама кадета, односно студената, наставници Војне академије су у школској 2013/2014. години оцењени просечном оценом 4,34, а у школској 2014/2015. години 4,31, док су сарадници оцењени просечном оценом 4,44 у школској 2013/2014. години, односно просечном оценом 4,49 у школској 2014/2015. години. Наставници се оцењују након завршеног семестра, путем писаних анкета на основу узорка. Недостатак је електронски систем за оцењивање наставника који би анкетирао укупну популацију. Потребно је направити софтвер који би на свом „уводном прозору” дао објашњење и значај евалуације на одржавање квалитета наставе у Војној академији.

Војна академија обезбеђује наставно-научни подмладак делом из јединица и установа Министарства одбране и Војске Србије, а делом са последипломских студија. Припадници Војне академије, који су и студенти 2. и 3. нивоа студија у Војној академији или на факултету у оквиру неког другог универзитета у Републици Србији, учествују у наставном процесу у виду сарадника у настави. Други извор наставно-научног подмлатка су лица која су запослена у јединицама и установама Војске Србије и МО, а која су стекла степен доктора наука, и тиме се квалификовала за избор у наставна звања. На овај начин, Војна академија је на дуге стазе обезбедила занављање наставног кадра.

У периоду од претходног самовредновања (2013. година), Војна академија је радила на развоју научноистраживачког подмлатка у оквиру усвојеног, тј. постојећег *Програма развоја научноистраживачког подмлатка*. У пројекте финансиране од стране Министарства одбране укључени су асистенти и студенти. Резултат *Програма развоја*

научноистраживачког подмлатка је учешће кадета, односно студената Војне академије на скуповима, конференцијама и студијским бораваца у земљи и иностранству.

Војна академија финансијски покрива учешће на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. У 2015. години наставници и сарадници Војне академије су учествовали на 43 међународне конференције у земљи и иностранству и на 15 домаћих конференција. Наставници Војне академије путем студијских бораваца упознају образовни систем војних академија у иностранству. Приликом узвратних посета, наставници Војне академије размењују искуства са наставницима из иностранства. Наставници се шаљу на усавршавање и школовање у страним војним школама. Војна академија преко Министарства одбране покрива трошкове усавршавање наставног подмлатка на факултетима ван Универзитета одбране. Једном годишње Војна академија за наставнике и сараднике организује и дидактичко-методички курс.

Један од критеријума при избору најбољег наставника, сарадника и научног радника је и учешће у пројектима. Такође, у *Правилнику за избор наставника* постоји критеријум који бодује учешће на пројектима.

Вредновање педагошких способности наставника приликом избора у звање доцента се спроводи кроз обавезно приступно предавање.

б) Процена испуњености стандарда 7 (SWOT анализа)

У оквиру овог стандарда, методом SWOT анализе, анализирани су квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- јавност избора наставника и сарадника;
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди, са акцентом на војној индустрији;
- вредновање педагошких способности наставника и сарадника;
- вредновање истраживачких способности наставника и сарадника;
- уважавање мишљења кадета, односно студената о педагошком раду наставника и сарадника.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Висока посвећеност наставног и научног кадра едукацији кадета, односно студената.	+++
2.	Поступак избора у наставна звања је транспарентан, а реферат се излаже јавности.	+++
3.	Избор наставника и сарадника према унапред утврђеним критеријумима усаглашеним са Препорукама Националног савета за образовање.	++
4.	Војна академија се стриктно придржава критеријума за избор наставника.	++
5.	Војна академија путем избора најбоље Катедре, најбољег наставника и најбољег научног радника, подстиче научну педагошку и истраживачку активност наставника и сарадника.	+
6.	Војна академија редовно спроводи евалуацију рада наставника.	++
7.	Војна академија за своје наставнике организује дидактичко-методички курс.	+++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
8.	Већи део наставника има искуства из рада у јединицама Војске Србије.	++
9.	Део наставника Војне академије последипломске студије је завршио на другим факултетима у нашој земљи, чиме се шири знање и искуство наставника Војне академије.	++
W – Слабости		
1.	Нема функционалне информатичке подршке која би аутоматски пратила податке о наставном кадру и статистички их обрађивала.	+
2.	Нема функционалне информатичке подршке која би омогућила анкетање свих кадета, односно студената и статистичку обраду анкетираних података.	++
3.	Необјективност кадетског, односно студентског вредновања педагошких способности наставника због различите величине наставних група.	+++
4.	Недовољна едукација кадета, односно студената о значају анкетања и учешћа њихове оцене на одржање квалитета наставника и сарадника.	++
5.	Слабије вредновање значаја резултата научноистраживачког рада и повезаности са образовним радом.	++
6.	Слаба заинтересованост за увид у извештаје комисија за избор наставника.	++
7.	Недовољно истицање и награђивање наставника који су унапредили наставу и наставне програме.	+++
O – Могућности		
1.	Укључивање у домаће и међународне пројекте.	+++
2.	Селекција наставно-научног подмлатка кроз мастер и докторске студије.	+++
3.	Веће учешће Наставно-научног већа Војне академије и Катедри приликом избора и селекција наставно-научног подмлатка преко кадетске бригаде.	++
4.	Евалуација правилника и критеријума за избор наставника кроз статистичку анализу извештаја комисија за избор у звање.	++
5.	Адекватније вредновање стручног рада, учешћа на пројектима, сарадње са привредом и наменском индустријом и примене науке у пракси.	++
6.	Организација предавања од стране истакнутих гостујућих предавача факултета из наше земље или иностранства.	++
7.	Попуна квалитетним кадром из Министарства одбране и Војске Србије.	+++
8.	Награђивање наставног кадра према оптерећењу из посебног фонда од прихода.	+
T – Опасности		
1.	Велики утицај послодавца на кадровску политику и селекцију младог кадра.	++
2.	Критеријуми за напредовање наставника су исти, али различите научне области пружају различите могућности за објављивање радова.	++
3.	Оптерећеност наставника је различита, а самим тим и расположиво време за публикување радова и бављење НИР-ом у целини.	++
4.	Искључивим фаворизовањем публикувања радова у смислу квантитета, а не квалитета, прети опасност да се занемаре побољшања наставе и рад са кадетима, односно студентима и да на тај начин опадне квалитет наставе.	+++
5.	Критеријуми за избор у звање наставника се разликују за наставнике из различитих научних области.	+
6.	Оптерећење наставника ваннаставним и ненаставним активностима.	+++

в) Оцена испуњености стандарда 7

Процедуре за оцену квалитета наставника и сарадника, као и њихово напредовање дефинисане су у складу са Законом и стандардима које прописује Национални савет за високо образовање. Дефинисани су правилник и критеријуми за избор у поједина звања за различите уже научне области.

Образовни рад повезан је са богатим искуством наставника у раду у јединицама и установама Војске Србије и Министарства одбране и истраживањима на пројектима. Резултати пројеката директно се укључују у наставни процес.

Велика мотивисаност кадра потврђује се и публикавањем остварених резултата у часописима са SCI листе и учешћем на многобројним научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. Наведене чињенице указују да је овај стандард испуњен у целини.

г) Предлог мера

- Израда софтвера који би аутоматски пратио и статистички обрађивао податке о наставницима.
- Израда софтвера који би обезбедио евалуацију наставника од стране свих кадета, односно студената и статистичку обраду података која би била доступна наставницима;
- Вршити анализу и посебно награђивати наставнике који унапређују наставу и наставне програме.
- Извршити анализу критеријума за избор наставника и утврдити предности и недостатке важећих критеријума.
- Подстицати наставнике да се укључе у надметање са осталим истраживачима у Републици Србији за учешће на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.
- Наградити наставнике који су се посебно истакли у остваривању сарадње са другим високошколским установама у међународном окружењу, привредом, наменском индустријом и јединицама и установама Војске Србије.
- Истицати и потенцирати успехе у педагошком раду наставника.
- Организовати предавања гостујућих професора из земље и иностранства из којих наставници Војне академије могу стећи додатна искуства и поправити квалитет реализације наставе.

д) Показатељи и прилози за Стандард 7

[Прилог 7.1](#) Правилник о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника Универзитета одбране (Одлука Сената УО број 110-175 од 29.09.2016. године)

[Прилог 7.2](#) Правилник о начину, поступку и ближим условима за стицање звања наставника (СВЛ 04/12)

[Прилог 7.3](#) Број запослених наставника у односу на укупни број кадета, односно студената

[Прилог 7.4](#) Програм развоја научноистраживачког подмлатка

[Прилог 7.5](#) Анкетни лист за Стандард 7

[Табела 7.1](#) Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи

Стандард 8: Квалитет кадета и студената

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

На сајту Војне академије су, током целе године, доступне све информације у вези са уписом у Војну академију, од студијских програма који су акредитовани за школовање, преко начина уписа и селекције, права и обавеза будућих кадета, односно студената, могућности које стичу завршетком школовања и кроз питања и одговоре који се најчешће постављају. Кадети се уписују у складу са одлуком Министарства одбране Републике Србије, а у складу са *Планом школовања лица из грађанства у војним школама*.

Интернет адресе и бројеви телефона Одсека за питања кадета и слушалаца такође су доступни свим лицима заинтересованим за добијање прецизних информација. Током трајања конкурса за упис организују се презентације по градовима Републике Србије, у сарадњи са Регионалним центрима Министарства одбране, са циљем да се информације о капацитетима Војне академије и начином школовања приближе што већем броју заинтересованих лица.

Наступи на телевизијама, како регионалним, тако и оним са националним префиксом, и акција „Отворена врата“, која пружа могућност да се они који дођу у Војну академију на лицу места упознају са начином живота и рада кадета, као и обилазак Војне академије и дружење са кадетима, обезбеђују неопходне информације о начину студирања у Војној академији. У сарадњи са Регионалним центрима врши се обилазак срећних школа, где се ученици упознавају са условима живота и рада у Војној академији, студијским програмима, модулима, начином студирања, финансирањем и могућношћу запослења након завршетка студија. У току 2016. године извршен је обилазак 21 места где је присуствовало више од 3.800 ученика средњих школа и 67 медија. Највећи део промоција је сниман на локалним телевизијама које су исте снимке приказивале у већем броју термина. Такође, популарна телевизијска серија „Војна академија“ допринела је бољем одзиву и популаризацији војног школства у целини.

Током школовања, поред интернета, кадети имају своју фејсбук страницу, огласне табле у Одсеку за питања кадета и слушалаца и у оквиру класа. На тај начин долазе до неопходних информација у вези са школовањем, а много могу да сазнају и у непосредном контакту са запосленима у Одсеку за питања кадета и слушалаца, као и са командирима и наставницима. На почетку школовања кадети, односно студенти добијају налоге за приступ Факултетском информационом систему Војне академије који им пружа велики број информација о студирању, студијским програмима, модулима, испитима и другим битним информацијама у вези студирања. То значи да су сви кадети, односно студенти Војне академије упознати са свим релевантним подацима везаним за њихове студијске програме.

Сви кандидати који се пријаве за школовање у Војној академији подлежу селекцији за упис у складу са *Упутством о пријему кандидата из грађанства у војне школе* и *Правилником о школовању лица из грађанства у војним школама*, критеријумима прописаним од стране Управе за кадрове Министарства одбране, односно Универзитета одбране. Кандидати који се пријаве за школовање у Војној академији у својству кадета полажу пријемни испит.

Пријемни испит обухвата тест из математике, који се вреднује са максимално 45 бодова и проверу физичких способности, које се вреднује са максимално 15 бодова. На основу укупног броја бодова, који чини збир резултата на пријемном испиту и резултата постигнутог у претходном школовању (максималних 40 бодова) формира се ранг-листа свих кандидата који су полагали пријемни испит, чиме је завршен први део селекције.

Други део селекције представљају психолошка тестирања и здравствени прегледи, при чему комисије, у складу са прописаним критеријумима, оцењују способност кандидата за школовање у Војној академији. На други део селекције позивају се кандидати по ранг-листи, почев од најбоље пласираног, док се не добије потребан број способних кадета по прописаним критеријумима, одобрен за упис Планом школовања за наредну школску годину. Сви кандидати подлежу и безбедносној провери, коју спроводе органи Војнобезбедносне агенције, у сарадњи са органима МУП Републике Србије.

Студенти који се уписују у својству самофинансирајућих, на основу одлуке Универзитета одбране и објављеног конкурса, полажу само тест из математике, који им може донети максималних 60 бодова, што са успехом из претходног школовања (максималних 40 бодова) чини укупно 100 бодова. Кандидати се, такође, примају на основу јединствене ранг-листе, почев од првопласираног, за студијски програм за који су се пријавили на школовање.

Кандидати са посебним потребама, лица са хендикепом не могу да упишу студије због посебних здравствених критеријума за упис студија. Једнакост и равноправност кадета, односно студената независно од расе, боје коже, сексуалне оријентације, етничког, националног или социјалног порекла, језика или вероисповести, статуса стеченог рођењем, имовинског стања загарантовани су на основу Статута Војне академије.

На почетку студија кадети, односно студенти се упознају са обавезом праћења наставе, која је дефинисана испуњавањем предиспитних обавеза.

Критеријуми за оцењивање прописани су у *Правилнику о полагању испита и оцењивању на испиту*, а дефинисани су и кроз књиге предмета, на основу којих наставници на почетку реализације наставе упознају кадете, односно студенте са свим релевантним чињеницама у вези са савладавањем наставних садржаја и полагањем завршног испита.

Војна академија систематично, на основу резултата полагања испита по испитним роковима и предметима, као и на основу остварених контрола, анализира, оцењује испитне рокове и тако даје упоредну анализу испитних рокова по класама и годинама студија.

Статутом Војне академије јасно је дефинисано на који начин кадети, односно студенти преко Кадетског парламента остварују права и штите своје интересе у Војној академији.

б) Процена испуњености стандарда 8 (SWOT анализа)

У оквиру овог стандарда, методом SWOT анализе, анализирани су и квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- процедура пријема кадета, односно студената;
- новчане принадлежности кадета;
- смештај и организација услова живота и рада у ван наставном времену;
- доступност информација о студијама;
- усклађеност Факултетског информационог система потребама кадета, односно студената;
- доступност процедура и критеријума оцењивања;
- оптерећеност кадета ван наставним активностима;
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма;
- објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања;
- праћење пролазности кадета, односно студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере;
- кадетско, односно студентско организовање и учествовање у одлучивању.

На основу урађене SWOT анализе за стандард 8. дошло се до следећих резултата:

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Постоји висока заинтересованост најбољих средњошколаца у нашој земљи за упис у Војну академију.	++
2.	Организација припрема наставе из математике је квалитетна.	++
3.	Организација пријемног испита у Војној академији је правилна (обрађивање резултата и доступност истих).	++
4.	Процедуре пријема кадета, односно студената у Војну академију су прецизне и строго се поштују.	++
5.	Објективност предметног наставника и непристраност приликом оцењивања је присутна.	++
6.	Оцена одговара уложеном труду и стеченом знању.	++
7.	Већи део наставника има искуства из праксе.	+++
8.	Део наставника Војне академије последипломске студије је завршио на другим факултетима у нашој земљи, чиме се шири знање и искуство наставника Војне академије.	++
9.	Обавезе дефинисане уговором о школовању се поштују.	+
10.	Квалитет интернатског смештаја (смештај, исхрана, одевање итд.).	+++
11.	Кадети су задовољни новчаним примањима у Војној академији, а иста се редовно исплаћују у складу са чином и оствареним просеком.	+++
12.	Спортски центар Војне академије пружа све услове за физичке активности кадета, односно студената.	+++
W – Слабости		
1.	Постоје различити критеријуми за оцењивање истог предмета на различитим студијским програмима.	++
2.	Лоша координација и споро реаговање при детектовању мале пролазности на испитима.	++
3.	Постоји велики ризик за преписивање које може угрозити објективност оцењивања.	+
4.	Поштовање планова испитних рокова и број потребних ЕСПБ за упис се поштује.	+++
5.	Постоји јасан правилник приликом избора студијског програма и модула.	+++
6.	Успостављени су критеријуми за признавања оцена стечених на другим установама.	++
7.	Организација и начин полагања испита је у складу са општим актима Војне академије.	++
O – Могућности		
1.	Потребно је извршити боље презентовање Војне академије у циљу побољшања квалитета кадета, односно студената.	+++
2.	Посвећује се довољно пажње животу и раду кадета, односно студената прве године у циљу бржег и лакшег студирања и уклапања у колектив.	++
3.	Факултетски информациона систем пружа довољан број потребних информација.	++
4.	Устаљена сарадња са другим високошколским установама.	++
5.	Учење на даљину омогућава лакше праћење наставе и студирање.	
6.	Наставна литература за студијски и истраживачки рад кадета, односно студената је на завидном нивоу.	++
7.	Информатичка опрема омогућава успешно студирање.	+

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
Т – Опасности		
1.	Знање које сте кадети, односно студенти стекли у средњошколском образовању омогућава савладавање наставног плана и програма.	+++
2.	Предзнање кадета, односно студената различито је у зависности од школе из које долазе.	+++
3.	Смањење критеријума у циљу повећања пролазности постоји.	++
4.	Активности Студентског парламента у побољшању квалитета студирања кадета, односно студената постоји.	++
5.	Постоји неповерење кадета, односно студената и наставника у анонимност анкета.	+
6.	Оптерећеност кадета, односно студената ваннаставним активностима.	+++
7.	Цена школовања у случају напуштања студирања у Војној академији је превисока.	+++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Израдити Упутство о полагању испита и оцењивању на испиту у Војној академији, које би прецизније регулисало целокупну проблематику у вези са полагањем испита.
- Усвојити *Правилник о условима и поступку за упис на студијске програме.*
- Установити јасан систем примењивања корективних мера за отклањање уочених недостатака на основу показатеља извршених анализа испитних рокова и пролазности на крају године.
- Унапредити систем учења на даљину за кадете, односно студенте.
- Придржавати се планова испитних рокова.
- Извршити бољу популаризацију студијских програма за самофинансирајуће студенте.
- Унапредити техничку опремљеност у циљу спречавање коришћења недозвољених средстава приликом полагања колоквијума и испита.
- Усвојити правилник са јасним критеријумима за признавања оцена стечених на другим установама.
- Посветити више пажње у раду кадета, односно студената прве године у циљу бржег и лакшег студирања и уклапања у колектив.
- Искористити могућности Факултетског информационог система у циљу бољег праћења квалитета кадета, односно студената.
- Унапредити сарадњу са другим високошколским установама у земљи и иностранству.
- Размотрити, и по могућности смањити цену школовања у Војној академији, јер иста негативно утиче на број заинтересованих студената који уписују студије.
- Смањити ангажовање кадета у ван наставним активностима.

г) Показатељи и прилози за стандард 8

[Прилог 8.1](#) Преглед бројног стања кадета, односно студената у школској 2013/2014. години

[Прилог 8.2](#) Преглед бројног стања кадета, односно студената у школској 2014/2015. години

[Прилог 8.3](#) Преглед бројног стања кадета, односно студената у школској 2015/2016. години

- [Прилог 8.4](#) Преглед бројног стања кадета, односно студената у школској 2016/2017. години
- [Прилог 8.5](#) Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту
- [Прилог 8.6](#) Упутство о пријему кандидата из грађанства у војне школе
- [Прилог 8.7](#) Правилник о школовању лица из грађанства у војним школама
- [Прилог 8.8](#) Анализа успеха кадета у школској 2014/2015. години
- [Прилог 8.9](#) Анализа успеха кадета у школској 2015/2016. години
- [Прилог 8.10](#) Подаци о конкурсима за Војну академију
- [Прилог 8.11](#) Информација о промоцији војног школства
- [Прилог 8.12](#) Подаци о одзиву и успеху кандидата

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Војна академија употпуности поштује акт Универзитета одбране, израђену форми - *Правилника о уџбеницима* (Прилог 9.1), као општи акт који регулише област квалитета уџбеничке литературе.

Она у свом саставу има библиотеку која је опремљена уџбеницима, практикумима, приручницима, збиркама задатака, монографијама, часописима и другим библиотечким и информатичким ресурсима неопходним за квалитетно коришћење од стране кадета, односно студената, наставника и сарадника. Кадетима, односно студентима је на располагању и читаоница.

Књижни фонд библиотеке чини 155.459 наслова из области и предмета који се изучавају у Војној академији. Библиотека има фонд „Старе и Ретке књиге”, 1.595 наслова у 2.324 примерка, Строго поверљив фонд са 2.293 библиотечких јединица, као и Картографски фонд са 116.000 листова геотопографских карата свих секција и размера ([Табела 9.1](#)). Осим класичног библиотечког фонда, који чине књиге, монографије, уџбеници и часописи, постоји и фонд секундарних извора информација - енциклопедије, апстрактни часописи и речници. У оквиру библиотеке налазе се и две читаонице са 82 читаоничка места и интернет читаоница са 15 рачунара са сталном интернет везом.

Библиотека обавља библиотечко-информациону делатност за потребе стручног, научног, истраживачког и општеобразовног рада и образовања кадета, односно студената и свих припадника МО и ВС. Прати издавачку делатност, као и потребе својих корисника за стручном и војном литературом.

За рад библиотеке задужени су стално запослени. Запослени у свом раду користе рачунаре са инсталираном апликацијом за библиотечке послове. У току је аутоматизација библиотечког пословања (формирање базе података библиотечке грађе). Тренутно, једна половина фонда је претражива по различитим критеријумима (по аутору, наслову, издавачу, години издања итд.) у циљу бржег проналажења траженог наслова. Апликација је дело инжењера МО ВС, а базирана је на принципима савремених програмских решења из области библиотекарства и у потпуности је у складу са UNIMARC форматом. Одржавање фондова је у складу са прописима који важе у овој области.

Библиотека располаже уџбеницима и монографијама чији су аутори наставници Војне академије, који су из области из којих се изводи наставни процес и који су доступни кадетима, односно студентима ([Табела 9.2](#)).

Одсек наставне библиотечке грађе и циркулације размештен је, према потребама корисника смештеним на тим локацијама, у:

- Касарни „Генерал Јован Мишковић“,
- Интернату Војне гимназије и
- Аеродрому Батајница.

У наредном периоду Војна академија планира да континуално усмерава део средстава на набавку и писање нове стручне литературе (књиге, часописи) и штампање уџбеничког материјала. У библиотеци се чувају завршни (дипломски) радови, дипломски - мастер, магистарски радови и докторске дисертације.

Библиотека је члан Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку - КОБСОН. Захваљујући овој сарадњи, доступни су најквалитетнији научни инострани часописи. Радови из ових часописа могу се преузети у комплетном формату.

Војна академија није вршила контролу квалитета уџбеника, али је у обавези да на основу члана 27. *Правилника о уџбеницима*, који је прописао Сенат Универзитета одбране, спроведе поступак контроле квалитета уџбеника који су у употреби у реализацији студијских програма.

Војна академија редовно прати и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. Једном годишње се врши ревизија фонда, расходују се уџбеници који се више не користе и набављају нови. Распољив библиотечки фонд омогућује да сваки кадет, односно студент на лично задужење добије сву уџбеничку литературу потребну за реализацију студијских програма у току трајања студирања. Библиотека свим корисницима пружа помоћ у претраживању информација из домена библиотечке делатности.

Информатички ресурси су веома респективни, али се и они периодично занављају у зависности од могућности обезбеђивања финансијских средстава. Они обезбеђују добру опремљеност у области информатичких технологија, доприносећи бољем квалитету наставе.

Кадети, односно студенти и наставници имају неометан приступ интернету. Кадетима, односно студентима је обезбеђен непрекидан приступ интернет мрежи у 7 интернет соба на 18 рачунара. Поред ових капацитета, приступ интернет мрежи је омогућен и:

- у Катедри телекомуникација и информатике у једном кабинету на 15 рачунара,
- у Библиотеци на 15 рачунара,
- у Центру за симулације и учење на даљину у једном кабинету на 10 рачунара и
- у Катедри за стране језике у 11 кабинета на 40 рачунара.

Укупно посматрано, кадетима, односно студентима је за приступ интернет мрежи на располагању 98 рачунара у 21 просторији.

У Центру за стране језике кабинети су, поред информатичке опреме, опремљени и другом опремом за стручну реализацију наставе из енглеског, француског, немачког и грчког језика. За кадете свих студијских програма у оквиру Катедре природно-математичких наука опремљен је један кабинет за Географске информационе системе са 16 рачунара.

У Центру за симулације и учење на даљину, постоји 8 просторија за симулацију борбених дејстава система „ЈАНУС”.

У функцији је и Дигитална библиотека у којој се врши дигитализација публикација. Већина предаваоница је опремљена рачунарима и опремом за видео презентацију, а у 14 просторија су постављене интерактивне табле, што је значајно подигло ниво наставног процеса ([Прилог 9.2](#)).

У библиотеци Војне академије је запослен мали број људи (према броју корисника и библиотечких јединица) који су у потпуности стручно оспособљени да кадетима, односно студентима и запосленима пруже одговарајуће библиотечке услуге.

б) Процена испуњености стандарда 9 (SWOT анализа)

За SWOT анализу Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта издвојени су утицајни фактори посматрањем елемената стандарда 9, дефинисаних Упутством за припрему извештаја за самовредновање: Обезбеђивање уџбеничке литературе, Покривеност наставе уџбеницима и училима; Општи акт о уџбеницима;

Библиотека, опрема за рад; Оцењивање квалитета уџбеника и унапређење; Информатички ресурси; Број и стручна спрема запослених; Информације о процедурама коришћења библиотеке; Услови за рад, простор, радно време.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Високошколска установа обезбеђује свим кадетима, односно студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива у потребној количини и на време.	+++
2.	Кадетима, односно студентима су доступне информације о процедурама коришћења библиотеке на лицу места.	+++
3.	Студијски програми добро покривени уџбеницима и училима.	+++
4.	Постоји општи правилник о уџбеницима (2012) и Упутство за израду и коришћење војне литературе (2012).	+++
5.	Библиотечки фонд је богат.	+++
6.	Библиотека ја опремљена хардвером који омогућава задовољавајући рад и доступност бази наслова.	++
7.	Простор у читаоници библиотеке је комфоран за рад.	+++
8.	Плански, једном годишње, се врши ревизија библиотечког фонда.	+++
9.	Прописан је поступак контроле квалитета уџбеника.	+++
10.	Стручна спрема запослених у библиотеци је одговарајућа.	+++
11.	Наставници и сарадници могу да користе услуге КОБСОН-а.	+++
W – Слабости		
1.	Недовољна савременост наслова уџбеничке литературе у свим областима.	++
2.	Неусклађеност Правилника о уџбеницима и Упутства за израду и коришћење војне литературе у свим сегментима.	+++
3.	Релативно мале читаонице у односу на бројно стање корисника.	+
4.	До сада није извршена контрола квалитета свих уџбеника.	+++
5.	Хардвер за преглед фонда је старије конфигурације.	++
6.	Број запослених у библиотеци не одговара стандардима.	+++
7.	Недовољна средства за стварање бољих услова за рад библиотеке.	++
8.	Ограничен простор за будући развој и смештај библиотечког фонда.	+++
O – Могућности		
1.	Постоји могућност повећања активности у размени са другим библиотекама.	++
2.	Међубиблиотечка размена обезбеђује покривеност наставе уџбеницима и училима.	+++
3.	Кроз примену Правилника о уџбеницима могућа су континуирана побољшања уџбеника.	++
4.	Улагања у повећање читаоничког простора.	+
5.	Доступност информатичким ресурсима којима се обезбеђује комуникација са међународном и домаћом литературом.	+++
6.	Увођење нове опреме и увећање стручности кроз обуку за коришћење.	+++
7.	Повећање броја запослених у библиотеци.	++
8.	Дефинисање процедура за ефикасније коришћење библиотечких ресурса.	++
9.	Изналажење новог простора за читаонице и смештај библиотечког фонда.	+++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
Т – Опасности		
1.	Нису сви студијски програми покривени савременим уџбеницима.	++
2.	Недостатак формације и финансијских средстава за пријем стручних лица за рад у библиотеци.	+++
3.	Комисија за контролу квалитета уџбеника није оформљена.	+++
4.	Кадети се превише ослањају на знање запослених и не користе каталоге.	+
5.	Недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотеке.	+
6.	Мали број запослених у библиотеци се одражава на њену функционалност.	+++
7.	Недостатак средстава за опремање радног простора у библиотеци и побољшање услова рада.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- До сада није извршена контрола квалитета свих уџбеника. На основу члана 27. *Правилника о уџбеницима*, који је прописао Сенат Универзитета одбране, Војна академија треба да спроведе поступак контроле квалитета уџбеника који су у употреби у реализацији студијских програма.
- Неопходно је да се врше континуирана побољшања уџбеника применом *Правилника о уџбеницима*.
- По обезбеђењу неопходних финансијских средстава извршити набавку нове информатичке опреме и проширити интерну мрежу како би наставници и кадети, односно студенти, могли да се непосредно оглашавају, што би омогућило бржу и лакшу комуникацију и преношење информација.
- Број запослених у библиотеци не одговара стандардима у овој области, па је неопходно повећати број запослених млађе старосне доби.

в) Показатељи и прилози за стандард 9

[Прилог 9.1](#) Правилник о уџбеницима

[Прилог 9.2](#) Попис информатичких ресурса

[Табела 9.1](#) Збирни преглед броја уџбеника по областима (на српском и другим језицима) који су доступни кадетима, односно студентима

[Табела 9.2](#) Збирни преглед броја библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.3](#) Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Статутом и општим актима Војне академије дефинисане су основне надлежности органа управљања, органа пословођења, стручних органа, кадетског парламента и стручних служби Војне академије као ненаставне подршке у реализацији наставног процеса. *Упутством за унутрашњу организацију и рад Војне академије* и формацијом утврђена је унутрашња организациона структура служби, које обављају административно-техничке послове за потребе Војне академије.

Правила о мерама за побољшање квалитета, укључујући и дисциплинске мере, садржана су у уговорима о раду и доследно се примењују. Делатност и послови Војне академије организују се и извршавају у оквиру унутрашњих организационих целина, а заснивају се на професионалним компетенцијама и потребној квалификационој структури запослених.

У оквиру стручних органа и органа управљања формиране су одговарајућа Већа и Комисије чији је делокруг рада дефинисан *Статутом Војне академије* ([Прилог 10.1](#)) и Правилницима о раду.

Орган управљања у Војној академији је Савет Војне академије, а орган пословођења декан. Декану у обављању послова из његове надлежности помажу: продекан, председници Већа образовно-научних поља и секретар ННВ Војне академије.

Ненаставно особље у Војној академији чине лица која обављају стручне, административне и техничке послове.

Ненаставна подршка остварује се кроз следеће стручне службе: Служба за питања кадета и студената, Служба за правне, кадровске и опште послове, Одсек за материјално-финансијске послове, Библиотека и Служба за логистичку подршку.

Ненаставно особље Војне академије својим стручним и професионалним радом даје подршку за успешну реализацију студијских програма, и других задатака и циљева Војне академије. Стручне, административне, техничке и помоћне послове, укључујући и реализацију различитих врста вежби са кадетима, односно студентима, у Војној академији обављају лица која испуњавају услове прецизиране *Упутством за унутрашњу организацију и рад Војне академије* и формацијом.

Организацију Војне академије сачињавају: Начелник ВА, Секретаријат (са одговарајућим одсецима), Деканат (обједињује одговарајуће Катедре) и Школа националне одбране.

Подршку реализацији наставно-научног процеса, поред осталих целина, пружају:

- Центар за библиотекарство, војнонаучну документацију и информације обезбеђује потребну литературу (научну, историјску и савремену) и остале одговарајуће информације.
- Центар за симулације и учење на даљину обезбеђује подршку у реализацији експеримената током научноистраживачких пројеката, а усвојеном *Стратегијом учења на даљину* пружа се могућност сталног образовања великог броја свршених кадета, односно студената и осталих професионалних војних и цивилних лица из система одбране.

- Лабораторије, информатички центри и друге организационе целине које одговарају природи образовног поља, које се налазе у склопу Катедри Војне академије.

Детаљна организациона шема Војне академије је дата у [Прилогу 10.2](#).

Војна академија обезбеђује редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада стручних служби. Запослени су вредновали рад служби дајући глобалне процене њиховог рада, самопроцене рада својих служби и посебне процене појединих елемената пословања одређене службе. У склопу самооцењивања рада организационих целина Војне академије, запослени су оцењивали су како наставници и сарадници сарађују са њиховим службама. Запослени у службама су релативно високо проценили ове аспекте пословног функционисања.

Војна академија систематски прати организацију и управљање установом и предузима мере за унапређење квалитета управе и квалитета ненаставне подршке.

Активности Војне академије су се у протеклом периоду реализовале у потпуности према утврђеном плану и програму.

Војна академија има свој интернет сајт који се редовно ажурира и садржи све потребне информације о њеном раду.

Војна академија набавља сву потребу стручну литературу и омогућава учешће на семинарима за усавршавање ненаставног особља, а сама спроводи обуку запослених за рад у одговарајућим рачунарским програмима.

Систематски се прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља Војне академије, како путем анкета које попуњавају кадети, односно студенти, тако и путем анкета које попуњавају запослени у Војној академији ([Прилог 10.3](#)).

б) Процена испуњености стандарда 10 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Поседовање професионалног стручног кадра са богатим искуством и искусан ненаставни кадар.	+++
2.	Рад стручних служби и органа управљања је свакодневно изложен оцени и увиду корисника, а у раду управљачких органа се налазе и представници корисника - кадета, односно студената.	++
3.	Сагласност и подршка усвојеној Стратегији обезбеђења квалитета Војне академије од стране свих субјеката за обезбеђење квалитета.	++
W – Слабости		
1.	Недовољна финансијска средства за финансирање ненаставног кадра потребног за покривање свих неопходних послова.	++
2.	Недостатак ненаставног особља (библиотекара, руковооца лабораторија, оператора у Центру за симулације итд.) за квалитетнији рад ненаставног дела Војне академије.	++
3.	Слаба заинтересованост ненаставног особља за коришћење доступних информација.	+
4.	Постојећи правилници не могу предвидети сваку ситуацију.	++
O – Могућности		
1.	Добри односи и вишегодишња сарадња са организационим целинама	++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
	(јединицама и установама) Министарства одбране и Војске Србије у наставном процесу, научноистраживачком процесу и др се могу унапредити.	
2.	Боља и стручнија организација и квалитет ненаставног рада.	++
3.	Искуства добијена од других високошколских установа из земље и иностранства.	++
4.	Сталне могућности за оправдан напредак запослених у складу са потребама рада и радним местима.	+++
Т – Опасности		
1.	Недовољан броја запосленог ненаставног особља може значајно утицати на квалитет услуге кадетима, односно студентима.	++
2.	Ограничене могућности за обезбеђење кадровских и других ресурса чији би примарни послови били унапређење управљања Војном академијом и ненаставне подршке наставном процесу.	++
3.	Осипање наставничког кадра (као извора лица за управљање) и ненаставног особља услед организацијско-формацијских промена, тренда смањивања броја запослених у МО и ВС и потреба јединица и установа МО и ВС.	+++
4.	Велики број наметнутих, али и редовних, задатака и обавеза утиче на унапређење управљања Војном академијом и ненаставном подршком.	++
5.	Недостатак мера и критеријума за унапређење, праћење и оцењивање квалитета управљања институцијом.	++
6.	Ограничена финансијска средства за интензивно спровођење предвиђених мера за унапређење усавршавања ненаставног кадра.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- У наредном периоду Војна академија ће наставити да прати и процењује квалитет управљања и ненаставне подршке и организовати рад тако да стручне службе што адекватније могу пратити основне активности у настави и научноистраживачком раду.
- Неопходно је донети регулативу која ће подржати перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља.
- Потребно је утицати да се кроз израду системских докумената утиче на обезбеђење кадровских и других ресурса, чији би примарни послови били усмерени на унапређење управљања у Војној академији и унапређење ненаставне подршке.
- Регулисањем одговарајуће организацијско-формацијске структуре ВА утицати на стварање могућности за повећањем броја наставног кадра (као извор лица за управљање) и броја стално запосленог ненаставног особља у циљу утицања на побољшање квалитета услуге кадетима, односно студентима. Ово се превасходно односи на недостатак библиотекара, руковоаца лабораторија, оператора у Центру за симулације итд.
- Потребно је донети регулативу која ће подржати перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља.
- Унапредити сарадњу са организационим целинама (јединицама и установама) Министарства одбране и Војске Србије у наставном и научноистраживачком процесу.
- Имплементирати нека искуства везана за ангажовање ненаставног особља у процесу обезбеђења наставног процеса добијена од других високошколских установа из земље и иностранства.

- Спречити осипање наставничког кадра (као извора лица за управљање) и ненаставног особља услед организацијско-формацијских промена, тренда смањивања броја запослених у МО и ВС и потреба јединица и установа МО и ВС.
- Предузети мере на димензионисању потребног броја лица укључених у процес управљања Војном академијом и ненаставном подршком у циљу извршавања редовних задатака и обавеза које проистичу из живота и рада у Војној академији.
- Унапредити критеријуме за праћење, оцењивање и унапређење квалитета управљања Војном академијом.
- Обезбедити потребна финансијска средства за финансирање ненаставног кадра потребног за покривање свих неопходних послова.

г) Показатељи и прилози за стандард 10

[Прилог 10.1](#) Статут Војне академије

[Прилог 10.2](#) Шематски приказ организационе структуре Војне академије

[Прилог 10.3](#) Упитници за евалуацију квалитета рада органа управљања и рада стручних служби:

- [Прилог 10.3.1](#) Упитник за евалуацију рада ненаставног особља од стране кадета, односно студената
- [Прилог 10.3.2](#) Упитник за евалуацију процеса управљања од стране кадета, односно студената
- [Прилог 10.3.3](#) Упитник за евалуацију процеса управљања од стране запослених у Војној академији

[Табела 10.4](#) Број ненаставних радника стално запослених у Војној академији у оквиру одговарајућих организационих јединица:

- [Табела 10.4.1](#) Секретаријат
- [Табела 10.4.2](#) Деканат
- [Табела 10.4.3](#) Школа националне одбране

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

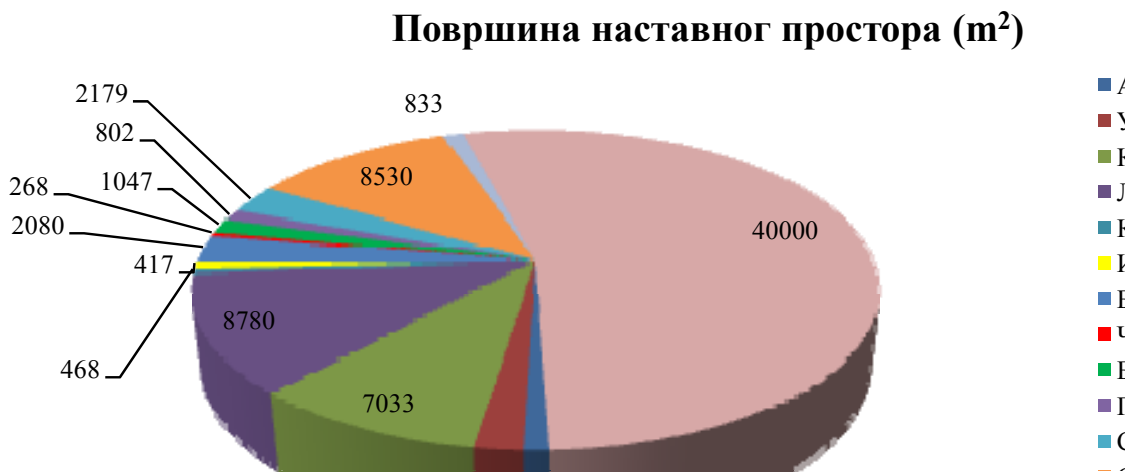
Војна академија Универзитета одбране у Београду поседује комплетну наставну инфраструктуру смештену на више локација (на адресама: Павла Јуришића Штурма 33, Незнаног Јунака 38, Ратка Ресановића 1 (Лабораторије у саставу Војнотехничког института), Црнотравска 17 (лабораторије у саставу Војномедицинске академије) у Београду, ТРЗ Крагујевац у Крагујевцу (Полигон за испитивање), Туристички центар „Копаоник” (51. скијашки полигон „Копаоник”), Батајници (аеродром Батајница) и ЦУК АБХО у Крушевцу (Лабораторије у Центру АБХО)), укупне површине око 50 ha.

Војна академија поседује инфраструктуру за реализацију наставе, интернат за живот и рад лица на школовању и инфраструктуру за лица запослена у Војној академији.

Такође, у саставу Војне академије налази се 51. Скијашки полигон „Копаоник”, који се користи за обуку у зимским условима и летњи тренинг камп припадника Војне академије и целог система одбране.

За реализацију летачке обуке кадета Војне академије, Студијски програм Војно ваздухопловство, Војна академија ослања се на инфраструктурне и материјалне капацитете аеродрома Батајница.

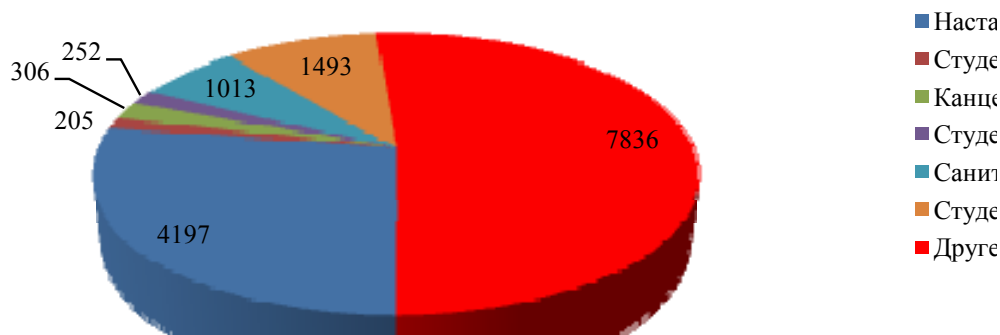
Од инфраструктуре за обуку поседује: 3 амфитеатра укупне површине 748 m² са 520 места, 7 предаваоница укупне површине 802 m² са 693 места, 25 учионица укупне површине 1.467 m² са 534 места, 77 кабинета укупне површине 7.033 m² са 2.289 места, 53 лабораторије укупне површине 8.780 m² са 487 места, 4 компјутерске лабораторије - кабинета укупне површине 468 m² са 109 радних места, 21 интернет учионица укупне површине 734 m² са 98 радних места и других објеката за обуку приказаних на графикону 1. и у [Прилогу 11.1.](#)

Графикон 1. Преглед наставног простора Војне академије

Од инфраструктуре за лица запослена у Војној академији укључена у наставни процес издвајају се просторије за библиотекарке са читаоницама, просторије за запослене, као и просторије за Деканат, рачуноводство, студентску службу, салу за седнице итд., приказане на графикону 2. и у [Прилогу 11.1.](#)

Површина просторија за лица запослена у ВА (г

Графикон 2. Преглед просторија за наставно и друго особље укључено у наставни процес

Рачунарска инфраструктура Војне академије је добро развијена, о чему сведочи анализа стања код Стандарда 9. Акредитације високошколске установе. У већини учионица инсталирани су рачунари са пројекторима, постављена је мрежна инфраструктура у свим наставним зградама и Управи Војне академије (мрежни каблови, бежични рутери итд.), набављено је и стављено у функцију више сервера, чиме је обезбеђен интернет приступ на више локације, а посебно у интернет учионицама.

Такође, поред увођења Интернет мреже, успостављена је Интранет мрежа ради преносна података у оквиру Војне академије - између Управних структура и наставног особља и успостављена је РАМКО мрежа командовања у ВС, чиме је омогућена бржа размена оперативних података између Војне академије и организацијских целина Министарства одбране и Војске Србије. Војна академија је као акредитована високошколска установа постала и чланица Академске мреже Србије (АМРЕС).

Војна академија користи софтвер за евиденцију студената и софтвер за праћење финансија високошколских установа који су обједињени у интегрални Факултетски информациони систем. Захваљујући снажној рачунарској основи и квалитетно постављеној мрежи повезаној са Интернетом, обезбеђује се квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија, континуирано пратећи и усклађујући хардвер и софтвер са потребама наставног процеса и бројемкадета, односно студената. Запосленима и кадетима, односно студентима је обезбеђен стални приступ различитим врстама информација у електронском облику, за употребу у научно-образовне сврхе. На неколико предмета користи се и Moodle платформа, која је у фази иницијалне имплементације. Наставници и сарадници који су заинтересовани могу креирати курсеве, а идеја је да тај систем касније буде надограђен још неким функционалностима и коришћен за „учење на даљину“.

Војна академија интензивно врши осавремењавање наставног процеса увођењем Интерактивних табли, којих нема у довољним количинама, мада се и постојеће неадекватно користе. У [Прилогу 11.2.](#) приказан је списак вредне и капиталне опреме у власништву Војне академије која се користи у настави и научноистраживачком раду.

Војна академија поседује неопходну опрему за реализацију научноистраживачког рада и извођење наставе на свим нивоима студија датим у [Прилогу 11.3.](#) Наведена опрема је функционална и стара је од неколико десетина година до најсавременије.

У школској 2016/2017. години у Војној академији се школује 740 лица на ОАС, 78 лица на МАС и 34 лица на ДС, што представља 852 лица на школовању по акредитованим студијским програмима. Располовиви простор по лицу на школовању износи: $74.652:852 = 87,62 \text{ m}^2$ по лицу, што је веће од прописаних 4 m^2 по лицу. У складу са елементима

стандарда 11, дефинисаних Упутством за припрему извештаја за самовредновање, израђена је SWOT анализа:

- Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем кадета, односно студената;
- Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме;
- Усклађеност капацитета опреме са бројем кадета, односно студената и
- Рачунарске учионице.

б) Процена испуњености стандарда 11 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Просторни капацитети су усклађени са бројем кадета, односно студената.	+++
2.	Техничка, лабораторијска и остала опрема је адекватна за наставни процес.	+++
3.	Усклађеност капацитета опреме са бројем кадета, односно студената је адекватна за наставни процес.	++
4.	Војна академија има адекватан простор и опрему и лиценциране софтвере у рачунарским учионицама.	++
5.	У свим лабораторијама инсталирана је снажна локална мрежа.	+++
W – Слабости		
1.	Унутрашња уређеност појединих наставних просторија је недовољна.	+
2.	Опрема није у свим наставним просторијама савремена и исправна.	++
3.	Недовољан број наставних средстава у појединим наставним просторијама.	+
4.	Недостатак стручног кадра за одржавање уређаја и опреме у рачунарским учионицама.	+++
O – Могућности		
1.	Издавање вишка наставних просторија.	+++
2.	Изналажење нових извора за опремање.	++
3.	Набавка нове и савремене опреме из донација.	++
4.	Област студирања на даљинупредставља значајан потенцијал за ширење без велике потребе за додатним простором.	+++
5.	Постављање великих дисплеја уместо дрвених табли и екрана осетљивих на додир за пријаву испита.	++
T – Опасности		
1.	Недовољна финансијска средства за реновирање.	++
2.	Недовољна финансијска средства за одржавање у исправном стању постојеће опреме и набавку савремене опреме.	+
3.	Застаревање и довођење у неисправно стање опреме услед недостатка финансијских средстава.	+
4.	Застаревање и довођење у неисправно стање опреме у рачунарским учионицама услед недостатка финансијских средстава.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Неопходно је константно радити на обезбеђивању финансијских средстава за реновирање и одржавање наставних просторија, постојеће опреме и набавку савремене опреме.
- Предузети мере на унутрашњем уређењу наставних просторија и оплемењивању наставног простора.
- На ниву катедара извршити анализу опремљености са наставним средствима у складу са потребама студијских програма и преко надлежних органа Војне академије покренути процедуре за осавремењавањем наставних средстава путем опремања ка Министарству одбране и Генералштабу Војске Србије.
- Савремена наставна средства, попут инеративних табли, користити на прописан начин.
- Извршити обуку наставног кадра за коришћење савремених технологија у наставном процесу.
- Пратити трендове у научноистраживачком раду у земљи и региону у циљу набавке најсавременије опреме којом би се осавременила наставна база Војне академије.
- Извршити надограђивање постојеће рачунарске инфраструктуре савременим компонентама.
- Извршити осавремењавање система за пријаву испита.
- Због недостатка стручног кадра за одржавање уређаја и опреме у рачунарским учионицама благовремено предвидети финансијска средства за ангажовање овлашћених сервиса.

г) Показатељи и прилози за стандард 11

[Прилог 11.1](#) Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе и сл.)

[Прилог 11.2](#) Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

[Прилог 11.3](#) Укупан потребан простор према броју кадета, односно студената на свим студијским програмима

Стандард 12: Финансирање

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Војна академија се налази у саставу Сектора за људске ресурсе Министарства одбране, односно егзистира као њена организациона јединица.

У оквиру Министарства одбране Војна академија послује под шифром делатности: 8411, матичним бројем 07093608, Пореским идентификационим бројем 102116082 и Текућим рачуном код Управе за трезор број 840-1620-21. Из шифре делатности видљиво је да Војна академија није разврстана у складу са својом основном делатношћу, већ у оквиру делатности одбране.

Финансијска средства неопходна за текуће пословање (реализација наставно-научног процеса, логистичког обезбеђења и других текућих издатака) обезбеђују се из буџета Републике Србије преко Министарства одбране (97% одобрених средстава), сопствених прихода (2,8%) и донација (0,2%). Средства за финансирање инвестиционих улагања и набавку опреме обезбеђују се из буџета Републике Србије, крајње рестриктивно (око 3,5% укупних издатака Војне академије), док се средства за реализацију научноистраживачких пројеката опредељују у складу са могућностима финансирања расхода у систему одбране, такође рестриктивно (свега око 1% укупних издатака Војне академије). Средства се обезбеђују од оснивача за:

- реализацију наставног процеса и обуке,
- реализацију научноистраживачких пројеката,
- обезбеђење логистичких потреба и других текућих издатака,
- финансирање инвестиционих улагања и опремања.

Са Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије Војна академија има закључених пет уговора о финансирању. Ради се о следећим пројектима:

- Пројекат **ИИИ 47029** под називом „Рентабилни избор нових технологија и концепција одбране кроз друштвене промене и стратешке оријентације Србије у XXI веку”;
- Пројекат **ЈЈЈ 44007** под називом „Нове информационе технологије за аналитичко одлучивање базиране на организацији експеримената и опсервација и њихова примена у биолошким, економским и социолошким системима”;
- Пројекат **ТР 34034** под називом „Примена наноматеријала у унапређењу средстава респираторне и перкутане заштите у условима еколошког дисбаланса изазваног радиоактивном, хемијском и биолошком контаминацијом”;
- Пројекат **ТР 36036** под називом „Одрживи просторни развој Подунавља у Србији”;
- Пројекат **ОЈ 171006** под називом „Нелинеарна динамика локализованих самоорганизованих структура у плазми, нанокompatитним материјалима, течним и фотоничним кристалима и ултрахладним кондензатима”.

По основу ових пројеката, Војна академија је у 2014. и 2015. години стицала средства за истраживаче, за режијске и материјалне трошкове по пројектима који се користе за плаћање дела сталних трошкова (струја, вода и део средстава користи се за исплату зарада ненаставном особљу које учествује у раду на пројекту).

Средства за директне материјалне трошкове из ових намена користе се у зависности од истраживања по пројектима (за набавку материјала, за службена путовања, за учествовање на конгресима итд.).

Војна академија нема донације за наставне потребе, односно учешће у међународним пројектима.

Сопствене приходе Војна академија је остваривала по основу школовања припадника страних оружаних снага, лица из грађанства и реализације услуге обуке помораца.

Војна академија се током 2014. и 2015. године финансира на следећи начин:

- из буџета Републике Србије, односно Министарства одбране са 97%;
- из сопствених прихода са 2,8%;
- из осталих прихода са 0,2%.

Научноистраживачки рад финансира се:

- из Буџета, преко пројеката Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС ;
- из буџетских средстава Министарства одбране намењених за научноистраживачки рад.

Финансијски план за 2015. годину, којим је планиран распоред и намена финансијских средстава, донео је Сектор за људске ресурсе, као надлежни орган за Војну академију у Министарству одбране.

Финансијским планом обезбеђена је финансијска стабилност и ликвидност у дужем периоду, али је структура расхода крајње неповољна са становишта унапређења услова у којима Војна академија реализује своје функције. Војна академија је у претходној пословној години, на основу финансијског извештаја, користила распоређена средства у складу са планом извршења буџета и набавки добара, радова и услуга. Међутим, у укупној структури расхода, расходи за текуће функционисање учествују са 95,3%, расходи за научноистраживачки рад са 1,2% и капитални издаци и опремање са свега 3,5%.

Војна академија има вишегодишње планове за финансирање (у форми Захтева за основна средства и Захтева за финансирање), који се достављају Министарству одбране, као и годишње исказане потребе за текуће издатке и инвестиције и представљају предлог за доношење буџета.

Финансијски извештај Војне академије доставља се непосредно претпостављеном органу (Сектор за људске ресурсе Министарства одбране), а исти обједињен за све целине Сектора доставља Управи за буџет Сектора за буџет и финансије Министарства одбране.

Војна академија је остварила циљеве и испунила захтеве постављене стандардом 12:

- Има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката и професионалних активности, од чега су средства из буџета око 97%, сопствени приходи су око 3%, а остали приходи (приходи по основу осталих извора финансирања) су безначајни;
- Сваке године доноси финансијски план за наредну годину, којим се врши распоред и опредељује намена финансијских средстава;
- Сваке године сачињава се финансијски извештај о пословању и доставља непосредно претпостављеном органу;
- Обезбеђена је јавност финансирања.

б) Процена испуњености стандарда 12 (SWOT анализа)

За уочене и груписане факторе SWOT анализе стандарда 12. извршена је квантификација њиховог значаја.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Војна академија нема обавезу обезбеђења новчаних средстава за исплату плата и накнада запосленима, јер се средства обезбеђују у заједничким средствима запослених у систему одбране.	+++
2.	Војној академији средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса обезбеђују се из буџета Републике Србије, што даје дугорочну сигурност у финансирању.	+++
3.	Ангажовање у наставном процесу стручњака и сарадника високог ранга у научном и наставном пољу без великих издатака.	+++
4.	Добра материјална база наставе.	++
W – Слабости		
1.	Немогућност коришћења новчаних средстава од сопствене делатности у подизању квалитета наставног и научног процеса и текућих издатака.	+++
2.	Мали износ новчаних средстава, одобрених у буџету, за научноистраживачки рад, капиталне издатке и опремање.	+++
3.	Војна академија нема могућност да, у законским оквирима, самостално финансијски одлучује. Чак 85% расхода Војне академије унапред је опредељено (енергетске и комуналне услуге, новчана примања кадета, храна и административни материјал, ангажовање спољних сарадника и слично), те наредбодавац има јако ограничену слободу по питању ангажовања одобрених средстава.	+++
4.	Поступак доношења и измена Плана јавних набавки Министарства одбране у многоме отежава функционисање Војне академије, утиче на степен ангажовања средстава и правовремено обезбеђење потребних услова за функционисање Војне академије.	+++
5.	Војна академија нема могућност да самостално доноси финансијски план за наредну годину, већ само предлог плана.	+++
6.	Централизовање набавки на нивоу Министарства одбране и непоштовање специфичности Војне академије приликом реализације одобрених средстава.	+++
O – Могућности		
1.	Проширење основне образовне делатности на кориснике у грађанству и у иностранству.	+++
2.	Стварање услова за рад Војне академије, као и других високообразованих институција у смислу аутономног одлучивања, креирања пословне политике, финансијског пословања, инвестирања и сл.	+++
3.	Ефикасније и ефектније коришћење наставне базе (кадровске и материјалне).	+++
4.	Према Закону о високом образовању Војној академији је остављена могућност да уговорима са трећим лицима и консултантским услугама обезбеди додатна финансијска средства.	+++
5.	Према законским и подзаконским решењима Војној академији оставити могућност да накнадом за комерцијалне и друге услуге обезбеди додатна финансијска средства и користи за финансирање образовне функције, унапређење материјалне базе наставе и инвестиционих капацитета.	+++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
Т – Опасности		
1.	Економска криза у земљи и региону.	+++
2.	Наметање организацијских промена без уважавања захтева и предлога Војне академије.	+++
3.	Наметање обавеза логистичких функција по шеми Логистичке подршке.	+++
4.	Смањење издатака у буџету Републике Србије за потребе одбране.	+++
5.	Стална могућност одлива изграђеног наставног и научног кадра и потреба ангажовања лица по уговору.	+++
6.	Средства у буџету Републике Србије, опредељена за реализацију наставно-научног процеса, су недовољна.	+++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

За дугорочно планирање и стабилно пословање Војне академије недостају одговори надлежних институција, пре свега на предлог финансирања, извора финансирања и располагања овим средствима.

- Детаљном анализом одговарајуће законске регулативе закључено је да ће за реализацију законских обавеза бити потребни и додатни радници, како административни, тако и за област логистике.
- Потребно је да Ректорат одбране предузме активности и мере у циљу довођења у нормативно-правном смислу положаја Војне академије на исти статус као и друге високошколске установе Републике Србије.
- У овом смислу потребно је створити услове да Војна академија располаже сопственим приходима оствареним по свим основама, не само приходе остварене по основу едукације и научноистраживачког рада, као и могућност њиховог ангажовањима по контима економске класификације класе 5 - инвестиционо одржавање и опрема.
- Растеретити Војну академију од обавеза обезбеђења логистичких потреба за друге јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије, јер се ионако смањен број кадрова оптерећује до те мере да се не може очекивати добар квалитет.

г) Показатељи и прилози за стандард 12

[Прилог 12.1](#) Финансијски план Војне академије за 2014. и 2015. годину са реализацијом за 2015. годину.

[Прилог 12.2](#) Предлог плана опремања за 2015. годину.

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Војна академија је, својим општим актима и одговарајућим одлукама, установила институционални систем обезбеђења квалитета, чиме обезбеђује значајну улогу кадета, односно студената, у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад кадетских, односно студентских организација и кадетских, односно студентских представника у телима Војне академије, као и кроз анкетирање кадета, односно студената о квалитету Војне академије.

Кадетима, односно студентима је, учешћем у органима Војне академије обезбеђена улога и могућност да изнесу своје мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет Војне академије, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Војне академије. Ти органи су:

- Комисија за обезбеђење квалитета,
- Одбор за организовање и спровођење кадетског, односно студентског вредновања,
- Одбор за самовредновање Војне академије,
- Савет Војне академије,
- Кадетски парламент, кадет продекан.

Кадетски парламент одржава седнице на којима се расправља о кадетским питањима. Кадетски парламент делегира представнике кадета у телима и органима Војне академије и стара се о заштити и интересима права кадета, односно студената.

Кадети, односно студенти активно су укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума.

Обавезан елемент самовредновања Војне академије јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења кадета, односно студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања и оцене квалитета рада Војне академије, наставног програма, као и квалитета самог наставног процеса и квалитета педагошко-образовног рада наставника и сарадника.

Основни циљ поступка анкетирања је утврђивање квалитета:

- Педагошко-образовног рада наставника и сарадника у настави Војне академије,
- Студијских програма, наставног процеса, уџбеника и литературе,
- Рада служби Војне академије и корекција, у циљу подизања квалитета и формирање полазне основе за креирање Извештаја о самовредновању Војне академије.

б) Процена испуњености стандарда 13 (SWOT анализа)

SWOT анализа у оквиру стандарда 13 извршена је на основу следећих елемената:

- учешће кадета, односно студената у телима за обезбеђење квалитета;
- учешће кадета, односно студената у самовредновању;
- студентска, односно кадетска евалуација установе, студијских програма - наставе.

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Активним учешћем кадета, односно студената у самовредовању и провери квалитета добија се релевантан показатељ квалитета Војне академије.	++
2.	Дефинисане процедуре анонимног анкетирања кадета, односно студената омогућавају да кадет, односно студент може изразити своју оцену без размишљања о последицама.	++
3.	Обезбеђено учешће кадета, односно студената у телима која се баве обезбеђењем квалитета.	++
4.	Оформљен Кадетски парламент, који се бави кадетским, односно студентским питањима.	+++
5.	Активно учешће кадета у процесима развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развоју метода оцењивања.	++
W – Слабости		
1.	Незаинтересованост и недовољна мотивисаност кадета, односно студената за резултате вредновања може бити велика препрека, како у реализацији наставе, тако и у добијању конкретних и релевантних података о нивоу квалитета.	++
2.	Поједини предмети или наставници имају негативну репутацију међу ранијим генерацијама, која неоправдано може бити пренесена на активне студенте, чиме се може изгубити јасна слика стварног стања.	+
3.	Део кадета, односно студената са тешкоћама прихвата слободу и одговорност коју са собом носи анонимно анкетирање.	++
O – Могућности		
1.	На основу исказаних ставова кадета, односно студената о питању наставних предмета, наставника, или других служби Војне академије, јасно се могу предузети кораци у циљу побољшања рада.	+
2.	Упознавањем кадета, односно студената са ефектима изведене анкете, могу се предузети кораци у циљу побољшања рада.	++
3.	Повећањем уверења кадета, односно студената да могу да утичу на резултате процене квалитета, повећаће се и њихова заинтересованост за дату активност.	++
4.	На основу реалне кадетске, односно студентске процене јасно се могу видети мере које треба предузети у циљу повећања квалитета.	++
5.	Добра сарадња са свршеним кадетима, односно студентима може имати повољан утицај на редефинисање наставних планова.	++
T – Опасности		
1.	Неозбиљан приступ кадета, односно студената процесу евалуације квалитета може изазвати искривљену слику о квалитету.	++
2.	Негативни лични ставови појединих кадета, односно студената, изазвани лошом комуникацијом са особљем Војне академије, могу утицати на умањење квалитета кроз негативну рекламу, саботирање активности и сл.	++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

- Војна академија обезбеђује учешће кадета, односно студената у процесу праћења, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета. Њихово учешће у органима Војне академије регулисано је *Статутом Војне академије* и одговарајућим правилницима, што указује да су захтеви стандарда 13 у потпуности испуњени.
- Улога кадета, односно студената у реализацији процеса самовредновања и провери квалитета елемената школовања у Војној академији, морала би имати већи значај. Кадети, односно студенти би требало да, кроз тела Војне академије, у којима делују и егзистирају, на најозбиљнији начин схвате и преузму одговорност над својом могућношћу учешћа у процесу самовредновања и провере квалитета.
- Потребно је обезбедити функционисање повратне спреге и информисања кадетске, односно студентске популације од стране њихових представника после кадетског, односно студентског вредновања о резултатима изведене анкете, како би се кадети, односно студенти мотивисали да активније учествују у вредновању и унапређењу квалитета.
- У наредном периоду, један од већих задатака у мотивацији кадета, односно студената, за вредновање квалитета је њихово активније увођење у све проблеме реализације наставно-научних процеса у Војној академији. То би подразумевало и њихово ангажовање у процесима акредитације и реакредитације студијских програма, разраде и спецификације предмета, бодовања предмета и одабиру саме наставно-научне литературе.
- Војна академија ће радити на повећању свести и знања кадета, односно студената о систему обезбеђења квалитета и потреби да својим предлозима и сугестијама допринесу даљем унапређивању квалитета, а кадете, односно студенте, који покажу највише афинитета и радног ентузијазма над датим активностима, узети у обзир при одабиру будућег научно-наставног кадра Војне академије.

г) Показатељи и прилози за стандард 13

[Прилог 13.1](#) Одлука о именовану Комисије за обезбеђење квалитета

[Прилог 13.2](#) Одлука о именовану Одбора за организовање и спровођење кадетског, односно студентског вредновања

[Прилог 13.3](#) Одлука о верификацији мандата чланова Савета Војне академије

[Прилог 13.4](#) Одлука о именовану Одбора за самовредновање Војне академије

[Прилог 13.5](#) Извештај о вредновању рада наставног особља у школској 2013/2014. години

[Прилог 13.6](#) Извештај о вредновању рада наставног особља и наставног процеса у школској 2014/2015. години

[Прилог 13.7](#) Извештај о надзору над кадетским, односно студентским вредновањем квалитета студија и педагошког рада наставника у ВА

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Усвајањем *Стратегије обезбеђења квалитета, Правилника о раду Одбора за самовредновање, Правилника о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија, односно педагошког рада наставника, Акционог плана за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета Војне академије, Плана за самовредновање Војне академије*, Војна академија је обезбедила институционалне оквире који омогућавају систематско праћење, оцењивање, проверу, унапређивање и обезбеђење квалитета у свим областима. Војна академија обезбеђује испуњавање обавеза субјеката обезбеђења квалитета, као и спровођење утврђених поступака и стандарда за оцењивање квалитета.

Осим тога, Војна академија је обезбедила инфраструктуру и све потребне услове за редовно и систематско прикупљање и обраду података који су неопходни за праћење квалитета у свим подручјима која су предмет самовредновања. Прецизиране су процедуре за проверу и оцену квалитета у циљу остваривања што вишег нивоа квалитета. Војна академија континуирано прати успешност и ефикасност студирања и предузима мере утврђене општим актима Војне академије за повећање успеха у студирању.

Систематско праћење и редовна периодична провера нивоа квалитета предвиђена је *Акционим планом за спровођење Стратегије*. Овим акционим планом прецизно су дефинисане активности и одговорност релевантних субјеката у Војној академији о следећим питањима: Квалитет студијских програма и њихово усклађивање са праксом, Квалитет наставног процеса као делатност од примарног значаја, Квалитет наставника и сарадника, Квалитет научноистраживачког и стручног рада, Квалитет услова рада (просторије и опрема, ненаставна подршка, уџбеници, библиотечки и информациони ресурси), Квалитет ненаставне подршке, Квалитет управљања Војном академијом, Квалитет и стабилност извора финансирања, Вредновање кадета, односно студената и Сарадња са Комисијом за обезбеђење квалитета Универзитета одбране.

Према календару и у складу са *Правилником о кадетском, односно студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника*, у сваком семестру спроводи се анкетирање студената, којим је обухваћена евалуација наставног процеса.

У складу са Стратегијом и општим актима о вредновању квалитета дипломираних кадета, предвиђено је вредновање квалитета дипломираних кадета, односно студената једном у две године од стране њихових послодаваца у што већем броју јединица/установа. На основу добијених резултата вредновања, вршиће се покретање иницијативе за корекцију наставних планова и програма.

Војна академија указује на принцип јавности у раду у оквиру систематског праћења, континуираног унапређења и периодичне провере квалитета, упознајући наставнике, сараднике, ненаставно особље, кадете, односно студенте и јавност са системом обезбеђења квалитета. Извештаји о резултатима спроведених анкета и извештаји о успеху кадета, односно студената разматрају се на седницама одговарајућих Комисија, Одбора за самовредновање и Наставно-научног већа Војне академије. Сви општи акти којима је регулисан систем обезбеђења квалитета доступни су јавности на интернет страници Војне академије <http://www.va.mod.rs/> и порталу Војне академије <http://www.va.org/>.

б) Процена испуњености стандарда 14 (SWOT анализа)

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
S – Предности		
1.	Стратегија обезбеђења квалитета у Војној академији усаглашена је са стратегијом обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству.	++
2.	Јасно је дефинисана улога свих субјеката потребних за обезбеђење квалитета (наставног, ненаставног особља, кадета, односно студената, бивших кадета, односно студената и послодаваца).	++
3.	Војна академија је обезбедила неопходну инфраструктуру и све потребне услове за редовно и систематско праћење и обезбеђење квалитета.	++
4.	Процес прикупљања података о квалитету спроводи се периодично, према календару и у складу са одговарајућим правилницима.	++
5.	Периодично спровођење и разноврсност анкета за кадете, односно студенте и запослене.	++
6.	Повратне информације о спремности и стручности свршених кадета, односно студената.	++
7.	У поступку обраде података и анализе резултата Војна академија користи велики потенцијал својих запослених (стручњаке за базе података, за статистичку обраду, за дефинисање методологије анкетања и сл.).	++
8.	Праћење и усклађивање система квалитета са страним наставним и истраживачким институцијама.	++
9.	Редовно спровођење анализе успеха кадета, односно студената у испитним роковима.	++
W – Слабости		
1.	Нередовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних кадета, односно студената од стране послодаваца и других одговарајућих организација.	++
2.	Недовољна заинтересованост дела наставног особља за активније ангажовање и учешће у развоју система квалитета.	++
3.	Ангажованост Комисије и других стручних органа на пословима који су изван надлежности праћења и контроле обезбеђења квалитета.	++
4.	Недовољна укљученост кадета, односно студената у све области самовредновања.	++
5.	Непостојање информационог система за систематско прикупљање података.	+++
6.	Недовољна заинтересованост и објективност у испуњавању анкета.	++
7.	Збирни резултати анкета нису доступни на интернет страници Војне академије.	++
8.	Одсуство истрајности у спровођењу корекционих мера.	++
9.	Недовољна заинтересованост појединих наставника за спровођење поступака за праћење квалитета.	++
10.	Неодговарајуће вредновање рада наставника након спроведеног поступка евалуације.	+++
O – Могућности		
1.	Усаглашавање са стратегијама обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству.	++
2.	Сарадњом са окружењем ширити свест међу наставницима и кадетима, односно студентима о важности објективног приступа у анкетања.	++

Р.бр.	КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	ВРЕДНОСТ
3.	Спремност и ангажованост Универзитета одбране да ради на унапређењу системског праћења и провере квалитета у наредном периоду кроз институционализовање елемената провере квалитета.	++
4.	Учествовање на међународним пројектима који се баве процесом побољшања квалитета наставе и научноистраживачког рада.	++
5.	Детаљно тумачење резултата анализе квалитета и рад на доследном спровођењу корективних мера.	+++
6.	Додатно подизање свести у академској заједници о важности провере квалитета и спровођењу мера за побољшање квалитета.	++
7.	Програми додатне едукације свих субјеката обезбеђења квалитета у циљу постизања бољих резултата о питању систематског праћења и периодичне провере квалитета.	++
8.	Реализација цикличног анкетирања дипломираних кадета и послодаваца о нивоу и квалитету стечених знања кроз сарадњу са институцијама у Министарству одбране и Војсци Србије.	++
Т – Опасности		
1.	Недовољна финансијска подршка за реализацију постављених циљева.	+++
2.	Недовољна укљученост субјеката провере квалитета са Универзитета одбране у процесу евалуације и систематског праћења периодичне провере квалитета.	++
3.	Непостојање стандардизоване и научно верификоване методологије интерне и екстерне евалуације квалитета.	++
4.	Недовољно средстава за сарадњу и размену искустава о процесу провере квалитета са страним високошколским установама.	++
5.	Велики број наметнутих, али и редовних, задатака и обавеза који нису из домена области за обезбеђење квалитета.	+++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- На основу анализе постојећег стања и испуњености услова за обезбеђење стандарда 14, може се закључити да Војна академија испуњава стандард 14. У наредном периоду Војна академија ће континуирано пратити функционисање Система обезбеђења квалитета и вршиће потребне иновације које се односе на процедуре и методе прикупљања и обраде података (аутоматски начин уноса података, електронско анкетирање, укључивање све већег броја испитаника и сл.). Такође, евидентна је спремност и ангажованост Војне академије да ради на унапређењу систематског праћења и провере квалитета у наредном периоду кроз институционализовање елемената провере квалитета.
- Академија ће непрекидно унапређивати инфраструктуру, у циљу обезбеђења редовног систематског прикупљања и обраде података неопходних за оцену квалитета, уз ангажовање доступног стручног кадра из ове области. Наставиће се континуирана реализација анкетирања дипломираних кадета, односно студената након једне године радног искуства, како би се извршила евалуација стечених компетенција и њихова употребна вредност. Такође, наставиће се и периодично анкетирање послодаваца (једном у две године), у циљу вредновања студијских програма и њихово усклађивање са реалним потребама и захтевима при реализацији професионалних задатака. На основу добијених резултата, кроз стално праћење фактичког стања, покретаће се поступак за измену и допуну наставних програма, као допринос усклађивању излазних

знања са захтевима послодаваца. Пажљиво ће се тумачити резултати анализе квалитета и радити на доследном спровођењу корективних мера.

- У оквиру одговарајућих образовно-научних поља, потребно је анализирати области у којима се интензивно развија научна активност и пружити максималну помоћ истраживачима и истраживачким тимовима, уз обезбеђење потребних услова да се научноистраживачки рад адекватно вреднује и стимулише. На овај начин остварили би се одлични резултати и препознатљива научна компетентност истраживача и истраживачких тимова, чиме би се постигло континуирано унапређење квалитета наставника и сарадника, као основне претпоставке обезбеђења квалитета у Војној академији. Евалуација научноистраживачког рада, као и услова научноистраживачког рада спроводиће се једном годишње, у складу са Правилником о научноистраживачком раду.
- Радиће се на интензивнијем усаглашавању са стратегијама обезбеђења и унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству. У наредном периоду планирано је спровођење поступка едукације запослених, кадета, односно студената у области обезбеђења квалитета, у циљу стварања неопходних услова за реализацију перманентног задатка из домена праћења и периодичне провере квалитета.
- Уложити напоре за обезбеђење финансијске подршке за реализацију постављених циљева.
- Континуирано пратити начин функционисања новоуспостављеног система обезбеђења квалитета.
- Развијати методологију евалуације, операционализовати стандарде и мере квалитета.
- Перманентно унапређивати инфраструктуру како би се обезбедило редовно и систематско прикупљање и обрада података потребних за оцену квалитета.
- Процедуре систематског праћења у што већој мери аутоматизовати коришћењем могућности информационог система и техничке подршке; припремити верзије on-line евалуације наставног процеса заједничке за све наставне предмете, као и on-line верзије процене других сегмената рада Војне академије.
- Организовати едукацију запослених и кадета, односно студената у области обезбеђења квалитета.
- Подизање свести о значају системског праћења и периодичне провере квалитета.
- Коришћење систематичног прикупљања података и њихово анализирање у сврхе утврђивања и спровођења детаљних корекционих мера и трајног побољшања квалитета.
- Испитати могућности учешћа у међународним пројектима који се баве унапређењем наставе и научноистраживачког рада и покренути „потрагу” за партнерским институцијама.
- Инсистирати на анонимности кадетских, односно студентских анкета, како би давали што објективнији суд о појединим питањима.
- Инсистирати на јавности остварених резултата процеса провере квалитета и корективних мера за побољшање квалитета.

г) Показатељи и прилози за стандард 14

[Прилог 14.1](#) Информације о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну провера квалитета, у циљу одржавања и унапређења квалитета рада Војне академије присутне су на сајту Војне академије - <http://www.va.mod.rs> и на порталу Војне академије <http://va.org>.

[Прилог 14.2](#) Одлука о именовању Одбора за организовање и спровођење кадетског, односно студентског вредновања

[Прилог 14.3](#) Вредновање рада наставног особља и наставног процеса у школској 2013/2014. години

[Прилог 14.4](#) Вредновање рада наставног особља и наставног процеса у школској 2014/2015. години